

308412

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

VOL. I.

సంపుటము. ౧.

చెన్న పట్టణము 1915 సం॥ జనవరి నెల 23 తేది శనివారము
ఆనందనామ సంవత్సర మాఘ శుద్ధ అష్టమి ర.

No. 275

సంచిక ౨౭౫

అమృతౌజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము.

ప్రతివారము వేలవేలు విక్రయము.

సీసా 1-3 0-8-0 అణా మూత్రమే.

తలనొప్పుల మాన్వను. వాయువుపోట్ల బాపురు.

పొన్నపుకొప్పుల బారదోలును. పోట్లపోగొట్టును.

నవమూలకలచే హిందూ దేవమును

తయారుచేయబడు మంచినందు.

సువాసనగలిగియుండును.

దీనిని విదేశములలోగూడ వాడుచున్నారు.

పంచభాషచీటి చూచినిన మోసము గలుగదు.

అమృతౌజనము డిపో, 109, ఫ్రేజిరోడ్డు, బొంబాయి లేక, 6, 7, తంబుసెట్టిపేధి, చెన్న పట్నం.

అత్యంతాభిమున కోర్వని కోడండ ప్రలాపము.

1915 సం॥ జనవరి 31 తేది లోపల అర్థికా

పంపువారి కుచితము.

మేమిదిరతలలో వైపుకొనున ప్రతిభటుంబము నందఱ నుండునటుల పంచివెట్టుటకై ఒక్క అణా తపాల దిక్కును పంపువారి కుచితముగా పంపుదుమని ప్రయోచించి యుంటిమి. వీరసాదలవ కష్టమైయుండుటచేత అర్థికా దిక్కును పంపువారికి ఈ జనవరి 31 తేదినతల ఉచితముగా పంపుదుము. ఈతరుణమునువృద్ధాచేయవడు. బిరో పిరూ యుద్ధవర్షియునకై జనవరి 31 లోపుగ మేరును రిజిస్టరుచేసికొనువారికి ఒక్కొక్కభాగము తపాలభిక్కుల లో 0-10-0 రు పంపుదుము. ఇది మామభాగములగులది. కోడండ ప్రలాపముతోడ యుద్ధవర్షిప్రకటనను, అర్థికా కార్డును సంపగల. ఆసరికిపుస్తకమును వెలికిదును చిరునామా:— సుపీరియరు వాచ్ కంపెని.

పోస్టువాక్కు 167, మదరాస్

లక్ష్మీకర తాంబూల మూత్రము.

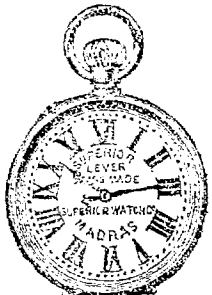
యిందుకస్తూరి, పచ్చకర్పూరము, నంబుసుపువృక్ష, బంగారు నెండిరేవులు, మొదలగు విలువగల వస్తువులచేతయారు చేయబడినవి గనుక మిక్కిలినువాసన, పరిమిళము, మనోహరముగలిగి యున్నవి. యివి తాంబూలములో గాని, విడిగా గాని 1-2 మాత్రలు పుచ్చుకొని అడ్రోము, వాయువు, నణలు, అగ్నిమాంద్యము, శీతలము, దగ్గు, శీతభేసులు, జ్వరము, జలకోషము, చిన్న బిడ్డగుణము, మొదలగు దుర్గుణములను రానివ్వక, నిర్మూలించి నుంచుటయును ఉచితమి, భాతుపుష్టిని కలిగించుటలో అద్భుత చాకచక్యములను చూపించు చున్నవి. స్వజనోపయోగము కొరకు వేల మిగుల తక్కువగా విక్రయించ బడినవి. పరిశీలించండి. 1 సీసా వెల రు 0-4-0. 6 సీసాలురు 1-4-0. వి. పి. ఖమ్మలు ప్రత్యేకము.

జేర్చ విజయ గుటికలు:—యివి సమస్తవైద్యములు, పులిలేపులు, అశ్మిరము, మలబద్ధము, సిగ్ని ద్వేషము, కడుపుబ్బరము, నొప్పి, వమనము, నోటనీయూట, గుండెలయంట, మొదలగువాటిని వారింది మంచిఅకలిని శ్వేతక్షిని కలిగించును. 25 మాత్రలు. డబ్బీ రు 0-8-0

వి. కి. ఎ అందుకో. ఆయుర్వేదసమాజం.

హిందూ-గుంటూరుజిల్లా

సుపీరియర్ లీవర్ జ్యూయలువాచ్.
గొలుసుతో నహా ధరి రు 3-0-0. పోస్టేజీ 0-4-0.
దీనికి 5 సంవత్సరముల గ్యారెంటీ గలదు.

ఈగడియారము దశమమిద మాకంపెని చేరు ఎజ్జెనిసిరా గో నూడింపబడి యుండును. ఇది చూచుట కంటపై తలదీగమును, డబ్బుపూఫ్ అను గ్లాసు దోమునగలిగి మొరటుపనులకు దగియుండును. పైమూత లో భాగమున గ్యారంటీ చీటి అతికించి యుండును. సీను నుండి మాత్ర తయారుచేయబడినది. కాన నెవరియొద్దను జెక్కదు. ఒకరొక్కదను తియ్యమిరను తలంపుతో తక్కువ నెలనుంచి తిమి. చాల కాలము పనిచేయునట్టి, స్వల్ప ధరగల గడియార మిదియొకటియేయని యనబడుచును చెలియను ఇదికలకనేక గడియారములు ఖర్చయి మోగ్యతొప్పితముల నంది యున్నది. ఒకటి తెప్పించి చూడుము. మా పట్టణమున కనేమిట కొని సంతసింపిరనిన, ఇటుమాట రెండుడు? సుపీరియర్ వాచ్ కంపెని, పోస్టువాక్కు నెం167, మదరాస్

కస్తూరి.

విషజ్వరములకు, కలరాకు, సందికి, బాలింతికోగములకు, చాతములకు, చిన్న బిడ్డల జబ్బులకు పుష్టికి కస్తూరి యుపయోగమైన మందని సర్వత్ర తెలిసియున్నది. కాని కస్తూరి బంగారము కన్న పియమగుటచేతను నవసర సమయములందు దొరకుట చుస్తరము. మా డిపోయిందలి కస్తూరి, యం దితర వజ్రాభరణ తయారున కేర్పడవు. ఇంతవరకు మాత్రపు నుండి కొనివారల కీవిషయము తెలిసియున్నది. కొనని వారొకసారి పరీక్షించిన నిజము తెలియగలదు. అట్లు చేయుటవలన కఠిని కస్తూరిని గొని మోసపోరు. తులం 1-కి రూ. 80-0-0

అదివచ్చి కాన లేక జిన్న

తులం 1 కి రూ. 3-4-0

గోరోజనము

తులం 1 కి రూ. 5-8-0

దంతచూరము

డబ్బీ 1-కి 0-2-0. 12-కి రూ. 1-2-0

ఈ దంతచూరముతో వంస్తుతో ముటువలన చిగుళ్లు గట్టిపడును. చిగుళ్లు నుండి రక్తము ప్రవించుతుండును. నోటి దుర్వాసము నేక యుంచును. పంస్తు ముత్యముల వలె తెల్లగా నుండును.

అనేకులవల్ల ప్రతిరోజు వాడబడు చున్నది. సర్వ సామాన్యముగ వాడుటకు దగియున్నది.

అమృతౌజనము డిపో, 109, ఫ్రేజిరోడ్డు, బొంబాయి. అమృతౌజనము డిపో, 6-7 తంబుసెట్టిపేధి, మదరాస్.

వేంకటాద్వరి కవిరచిత విశ్వగుణాదర్యము.

ఆంధ్రపద్య లీకారాత్మక్య సహితము.

ఇందుకు తగిన తెలివైన పద్యములు, టీక, రాత్నకర్మము, ఇతిహాసములు, నిఘంటువులు, అలంకారములు, సంహారము. దేశరాజవంశీకులు వ్రాసిరి. ఇది భరతఖండమునందలి యాయా జాతులయు, తెగలయు, సంఘములయు, గుణదోషములను గ్రహారణిని వర్ణనాధోరణిని వివరించు గ్రంథము. అనగా వాయా లోకవృత్తిములను కవిరామ్యతమున ప్రతిబింబితములు గావించి దాని వన్నెలచే చిన్నెలుగాఁ జూపునట్టి కృతి. ఈ కవికభావణి పాంకముగా కృతాను విశ్వానులనెడి రెండు గంధర్వలు ఆకాశ సంచారులై పోవునట్లు చిత్రించి వారు అచ్చటట సంచరించుచువును అయా వస్తువులందు గ్రహించిన గుణదోషములను వెల్లడిచేయుచుండునట్లు రచించెను. లోకమునందు కన్పట్తున్న యా దోషయు ములేకాని గతైకప్రధానములుగావు. అయినను వానివానికి దగినట్లు గుణమెక్కవగా నుండినట్లుయిన గుణవంతములగును; దోషములు మెండుగానండిన దోషవంతములగును. కావున చక్కఁగ పరామర్శించి అందలి దోషములను పొటింపక గుణములనే గ్రహించి ఉజ్జీవిం చెదు మార్గమును వెదకవలయును. ఇది చదివిన బ్రహ్మాది స్తంభవ్యవర్తముగల పెక్కువస్తువుల గుణదోషములు తెలియను. దీని వెల 2-8-0. దీనిని చక్కఁగ పరిశోధించి మేలైన కాగితములపై అచ్చుత్రించి మంచి కాలికోతైందుచేసి యున్నారము.

ఆర్ వేంకటేశ్వర్ అన్డ్ కంపెని.

ఆనందా ముద్రాలయము, బ్రాహ్మ్య, మదరాస్.

ఆయుర్వేదాశ్రమ గ్రంథమాల.

అర్చనాకాళము.

సప్తమ గుచ్ఛము.

అర్చనలను బోధించు చికిత్సాగ్రంథము.

ఇది అతిసులభమగు రీతిని ప్రతిమూలికనుండియు అర్చనలుదీయు నుపాయములను ఆయర్షులచే రోగసామాన్యమును నివర్తించు శక్తియు పద్ధతులను, దెలుపు మంచి వైద్యగ్రంథము. ఇందు బోధితములైన అర్చనలు సామాన్యవైద్యుడు గూడ జేయుటకు తగియున్నది. ఇందు ఆయుర్వేద గ్రంథములయందు జేర్చినబడిన మూలికలే గాక యూనాని వైద్యమునకు సంబంధించిన మూలికలు గూడ గ్రహించబడి, ఆయుర్వేద పద్ధతులతో వాని గుణములు వివరింపబడినది.

ఆయుర్వేదజ్ఞులగు వారికిని, తదితరులగు శేవలూనుభవముగల వల్లెటూరి వైద్యులకును గూడ నిది మిగుల నుపయుక్తముగ నుండునని తలచి, యాంధ్రులకు సహకారిగ నుండునటుల దీనికి సరళమగు నొక వ్యాఖ్యను గూడ వ్రాసి ప్రచురించినాడను.

ఇందలి విషయముల ప్రాధాన్యతచూచిన పిదప దెలియగలదు.

వెల రూ॥ 2-0-0.

1. మాధవనివాసము.	రూ॥ 8-0-0	6. వస్త్రీకర్మము.	రూ॥ 0-4-0
2. పథ్యాపద్యము.	" 1-0-0	7. ఆయుర్వేదచరిత్రము.	" 0-4-0
3. ఆయుర్వేదపరిభాష.	" 1-8-0	8. భేదజ. కల్పము.	" 1-0-0
4. అగస్త్యవైద్యము.	" 0-4-0	9. చరకసంహిత.	ఇది అచ్చునుండి 1915
5. శిల్యతంత్రము.	" 0-4-0	10. ముత్రుత సంహిత.	పత్తనరము మొదటి భాగమున వెలువడును.

పోస్ట్ జి వేరుగా నియ్యవలయును.

ప్రాంతాధికారి:-

12, తంబుకెట్టి వీధి, వైద్యరత్న సండిత డి. గోపాలాచార్యు. ఏ.వి.యస్. ఏ.యం.చి 156, బ్రాడ్యే. డి, ఆచార్యుల వీధి, ఆయుర్వేదాశ్రమం - జి. టి. మదరాస్.

మాతాశ్వర చందాదారులకు మాధవనివాసము తప్ప మిగత గ్రంథములన్నియు రూపాయికి నాలుగణాలు రద్దించి యియ్యబడును.

క్యాలండరు.

1915

క్యాలండరు.

* యుద్ధ విషయములను దెలుపుచు చిత్రముగ నుండును. *

కాగితముల ఇబ్బందివలన కొద్దిప్రతులుమాత్రమే ముద్రింపబడుచున్నవి.

అమృతాంజనం దివోవారి మాధుర్యాపూర్వకములను గొనిన వారల కుచితము.

ఇతరులకు వి. పి. సహా 0-1-0. 10-కి వి. పి. సహా 1-8-0.

వెంటనే దరఖాస్తులు పంపుకొనవలయును.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు సిద్ధాపదము.

చక్కని డబ్బితో సహా సీసా 1-కి 0-8-0 డబ్బము 1-కి రూ. 5-4-0

మోహినీ తైలం

5 తులముల నూనెగల సీసా 1-కి 0-12-0

ఏ. పి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము.

తామరతైలం

వెల డబ్బీ 1-కి 0-6-0 డబ్బము 1-కి 3-8-0

ఇన్ని వోట్ల విక్రయింపబడును. ముఖ్య కేటలాగు ఉచితముగ నుండును.

పండ్లపొడి

డబ్బీ 1-కి 0-2-0 డబ్బము 1-కి 1-2-0

అమృతాంజనము డి పో,

10, ప్రేరికోడ్డు, పోర్టు, బొంబాయి. నా. 11-7 తంబుకెట్టి వీధి, మదరాసు.

* అమృతాంజనము ప్రాచ్యుడే మూలికల సంప్రటిచే హిందూ దేశభూమిని నిర్ణయించేయబడిన లోక ప్రఖ్యాతమైనవగు. ఇప్పుడేపుకు తయారగుచున్న క్రొత్తమొదట్లుగా దేశమునందంతటను వాడుకలో నుండి మెప్పును బొందిన దివ్యామృతము. చర్మముపైన రాచిన లోపలికి వ్యాపించి లోపలి నొప్పులు సయితము రోగలవు. ప్రతివారము వేలకు వేలు విక్రయము

ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి, గురుసామి శెట్టి కంపెనీ, పరాశుర కర్మము-మదరాసు శుభం.

ఈ ప్రక్క చిత్రపత్రమునందగు పదునెట్టి యింకా యితర మైట్టిని బర్మానైజులకు తగుమైనటుల ఇమిడివక్, చక్రసాన, వైసాన, పట్టెకెంపులు, కుచ్చకెంపులు, వైక్రాంతములు, రోజాభూలు అను మేలు వైక్రాంతములు, స్ఫటికములు, పుచ్చేరి గాజుకర్మములు, మంచివనితముచేయించి శోభాయమానముగా జీవరత్నములను మిరియుండకటి వాటినిన్ని వారువారు కోరుకంటే తయారుచేయించి సర్వముగా పంపించగలము.

ప్రథమమున ఆర్డరుపంపి మేము స్వల్ప లాభమునకు ఫలమధికముగనిచ్చెను సార్థకనాముగల సరాలు వర్తకులను దెలిసి కోసవలయునని నగలను రత్నములను స్వతః శుభకానులను గోరువారు ప్రార్థకులు

నభభిమ పాకశాస్త్రము.

ఇయ్యది డాక్టరు యిఫ్. టి. యస్. టి. గోపాలయ్య గారిచే దేవనాగరి భాషనుండి తర్జుమాచేయబడినది. 8 భాగములు కలవు. 1 భాగమునందు అనేకవిధములైన అన్నములు, చిత్రాన్నములు, చేయుక్తిముముగలదు. 2 భాగముందు ఊరగాయలు పచ్చళ్లు కోరింబిరిలు ఇంకను భోజనమునకు కావలసిన అనేకపాకములు గలవు. భాగమునందు పిండివంటలుచేయుక్తిముముగలదు. జేయేల, శివిల్ పాకమునకు కావలసిన యాదర్శముగలదు. ప్రతియింట నుండవలసినది.

240 పేజీలగ్రంథము. క్యాలికోలైండు ప్రతి 1-కి ధర 1-8-0; పోస్టు ఖర్చులుసహా 1-11-0. పగటియిండ్ల శేయిన్నొక్కదినంబు చేప్పిన ప్రహ్వదేశపు పడతియొక్క వినోద కథలు.

240 పేజీలు. మేలుకాగితములు, క్యాలికోలైండు ప్రతి 1-కి ధర 1-4-0; పి. పి. ఖర్చుతో 1-8-0. రెండు ప్రతులు పోస్టుఖర్చులతో 3-0-0. మామిలాసము:-

ప్రొఫ్. వాచ్ అండ్ కంపెనీ

45 మల్లాసా హౌసు వీధి మద్రాసు

శుక్లనష్టము

గుణమీయనిచో

సొమ్ము తిరుగ నీయబడును.

100 మాత్రలు గల సీసా రు. 2-0-0.

పోస్టుఖర్చులు వగయిరా ప్రత్యేకము.

నమ్మకమయిన మందులు యింకను కలవు.

కేట్లాగు ఉచితముగ పంపబడును.

టవర్ అండ్ కో.,

(1-12-14)

వలూరు, కృష్ణాజిల్లా.

బహు వేగముగాను సులభముగాను పోవునటువంటి బలమైన సైకిలు. 59 రూపాయలనుండి అమ్మబడును. క్యాలటాగు కావలసిన వారికి పంపబడును.

వాట్సన్ అండ్ కంపెనీ,

134, బ్రాడ్యే, మదరాసు.

స్థానిక వార్తలు.

24-వ తేది ఆదివారము.

హిందూ రజస్వల వివాహశాసన ప్రతిపత్తి, మైలాపూరు ముద్రము సా. 4-0

శ్రీకృష్ణ స్వయంవరం సినిమా ప్రదర్శనలు, మిమోయలహాలు ...

దక్షిణ హిందూదేశ బ్రహ్మసమాజ వ్యవస్థాపక కమిటీ ప్రా. 6-30-8-30. సా. 5-0

25-వ తేది సోమవారము.

ప్రాథమిక గిడ్డినగారి ప్రదర్శనము, నెనేలు హాసు. ప్రా. 7-30

ప్రాథమిక గిడ్డినగారి ప్రసంగము, ఇంజి నీరింగు కాలేజి. సా. 5-30

హిందూ రజస్వల వివాహశాసన పత్రిక, ఆంధ్రప్రదేశ్ హాలు. సా. 5-30

దక్షిణ హిందూదేశ బ్రహ్మసమాజ వ్యవస్థాపక కమిటీ ప్రా. 8-0-సా. 6-0

రత్నావతి స్మరణనిహార్థము జరగునపుడు, రాజధాని కళాశాల సా. 5-30

26-వ తేది మంగళవారము.

ప్రాథమిక గిడ్డినగారి ప్రదర్శనము, నెనేలు హాసు. సా. 4-0

ప్రాథమిక గిడ్డినగారి ప్రసంగము, ఇంజి నీరింగు కాలేజి. సా. 5-30

దక్షిణ హిందూదేశ బ్రహ్మసమాజ వ్యవస్థాపక కమిటీ, పరకువాకము. సా. 6-0

మదరాసు కార్పొరేషన్

నోటీసు.

మదరాసు కార్పొరేషన్ వారి యెద్దులకుగాను 1915 సంవత్సరము ఏప్రిల్ నెల 1 వ తేది మొదలు ఒక సంవత్సరము కాలమువరకు, వరిగడ్డి, వులవలు, శనగలు, గోధుమపొట్ట, సప్లయిచ్చేయుటకు పెట్టు కొనబడు టెండర్లను, 1915 సం॥ ఫిబ్రవరి నెల 4-వ తేది గురువారము మధ్యాహ్నము 12 గంటలకు కార్పొరేషన్ ప్రసిడెంటువారు తీసికొనెదరు.

టెండరుఫారములు కావలసినను ఇందువిషయ మయిన యితర సంగతులను తెలిసికొన గోరినను హెల్తు డిపార్టుమెంటు, కళానర్వేన్సి సెక్టర్ ఆఫీసు నందు దొరకగలవు.

డబ్లియు. ఆర్. మెక్ డొనాల్డు, M. B; ch. B; B. Hy; D. Ph. హెల్తు ఆఫీసరు.

కార్పొరేషన్ ఆఫ్ మదరాసు, హెల్తు డిపార్టుమెంటు. 19 జనవరి 1915.

వకటన.

తిరువూరు డివిజన్ యిలాకా గోసవిడు గ్రామ వాస్తవ్యుడు నేరేల్ల వెంకట్రామయ్య కుమారుడు జగ్గయ్య తెలియ చేయున దేమనగా నేనున్నా నా అభివృద్ధి దత్తు కుమారుడు నూరయ్యయన్న సమష్టిగానుంటూ ఏక భాండాశనం చేయుచూ నా అభివృద్ధి కుటుంబాన్ని బాంధులుగా యిప్పటి వరకు భుక్తపర్చు కొనుచుండగా కొందరి చెడు కలహాలకు లొబడి నా అభివృద్ధి కుటుంబం తాలూకు నాపేరనున్న నూరయ్య పేరనున్న, నా యభయం పేరనున్న వున్న దస్తావేజులను నా బాంధులు స్వాధీనములోనంది మూరయ్య యిప్పటికి ఎనిమిది దినములక్రిందట మూడు పదిపానువేల రు 15000-0-0ల విలువ గల వి. తప్పించి తన యిలాకా దాకవద్ద దాచియున్నాడు. అందుకు తగిన గ్రంథం జరప దలచియున్నాను. బాకీదార్లుగాని కవులుదార్లుగాని సదరు నూరయ్యకు ఏమియు వసూలు యియ్యకూడదు. అభివృద్ధి కుటుంబపు మేనేజరుగానుండు నాకుయిచ్చి సరిఅయినరీతిను పొందవలెను. అట్లుగాక నూరయ్యకు వసూలు యిచ్చినయెడల అందులపై నుండు వసూలు యిచ్చినవారు ఫిరింగవలసివచ్చును. గోసవిడు నేరేల్ల జగ్గయ్యవ్రాలు.

నిమ్మజాత్యుద్ధారక సంఘము. - బ్రాజ్మేయం దలి సంఘ పాతకాలలో రేపు తెల్లవారి 8 గంటలకు బ్రహ్మ సంధ స్వామిగారు "అస్థితత్వము" ను గూర్చి యువస్వ సింహదళ.

చెవిటిమూగల పాఠశాల. - దీని నిమిత్తము చెన్నకట్టణమున నిశ్చిత సమేతము కట్టడమును కొనుటకై యగు సామ్యులో సముఖాగమును, రు 20,000లను మించని మొత్తమును, ప్రభుత్వము వారి సంగెదరు.

ఆస్తికోర్కెయ సంఘము. - బాట్టిటవును, నుండు రామసెట్టిపిల్లి, నెల రోయ గృహముందు రేపు సాయంకాలము 5-30 గంటలకు కే. వైకుంఠరావు, బి. ఏ. గారు భగవదు పాసనానంతర మాట్లాడుమం దాస్తికమతి పరిమార్చుమును గూర్చిబోధించెదరు.

మదరాసు లిటరరీ సొసైటీ. - ఈ నెల 29-వ తేది సాయంకాలము 6-15 గంటలకు నెనేలు హాసులో, ఆర్కెలాటికల్ డిపార్టుమెంటునకు సంబంధించిన ఎ. ఎచ్. లాగర్ ట్యుగారు హామియంటలి ప్రధాన కలా విగ్రహాదికము లను గూర్చి యువస్వసింహదళ. శ్రీ గవర్నరుగారి గ్రామసాధి పత్రికను వహించెదరు.

హిందూస్త్రిల లిక్విడిటాస సభ, తిరువల్లి. - కే. వేదవాగము 4 గంటలకు, హైకోర్టు వరకు, నరసింహయ్యంగారి కొమార్తె, సా. వేదమ్మ (10 సంవత్సర ముల వయసు గల బాలిక), తేరువీధి, రామకృష్ణ విలాస మందిరముందు కాలక్షేప మొనర్చును. స్త్రీలకు మాత్రమే.

రెడస్వలూ వివాహ శాసనము. - దీనికి విరోధ మైన తీర్మానముల నామోదింపు నిమిత్తము మైలాపూరు స్పెషిలిటీ మంటపములో రేపు సాయంకాలము 4 గంటల కొక ఆహారగసభ సమవేశ మగును. డిస్ట్రిక్టు రిజిస్ట్రారు బి. సుబ్బారావు, బి. ఎ., గారి గ్రామ సాధిపత్రికను వహించెదరు. సానుక్రొకులండియు విచ్చేయఁ బ్రార్థితులు.

నటరాజ భక్తజనసభ. - మాళి అవధానము పాపయ్యరుపిల్లి, నెల రోయ గృహముందు రేపు సాయంకాల ము 6 గంటలకు, రాయచేటి వెన్నీకాలేజి తర్కాపన్యాసకు లగు ఎస్. సచ్చిదానందమపిల్ల, బి. ఏ., ఎల్. జి. గారు జే వాలయములందలి యారాధనను గూర్చి యజ్ఞమున ప్రసంగిం చెదరు గౌ. న్యాయమూర్తి జి. సదాశివయ్యగారి గ్రామ సాధిపత్రికను వహించెదరు.

ఆంధ్రభాషాభివృద్ధి సమాజము ప్రెసిడెన్సికా లేజు. - కీర్తిశేఖరయిన శ్రీమహామహాపా ధ్యాయ కొక్కొండ వేంకటరత్నము పంతులవారి శాశ్వతజ్ఞాపకవిష్ణు ము నెలకొల్పుటకయి తగినయేర్పాటులకు జేయుటకు ఈ నెల 25-వ తేది సోమవారము సాయంకాలము 5-30 గంట లకురాజధాని కళాశాలాధివంశున నొకసభ జరుపబడును. ఆంధ్ర తెల్లరు తప్పకవిచ్చేయ బ్రార్థితులు.

భాగవతి ప్రసంగములు. - ఆర్యభర్త ప్రభువన సభవారి యజమాన్యముక్రింద పచ్చయప్పకళాశాలకు సంబం ధించిన ప్రహ్లాదీ, పండిత ఎమ్. లక్ష్మణ నూరిగారు ప్రత్యక్షివారమును తెల్లవారి 8-గంటలకు సావుకారుపేట, ప్రాథమిక యూనియన్ మూల హాలులో భాగవతి దశమస్కంధము నందలి విషయములను గూర్చి ప్రసంగిం చుటకు మరల వారంభించెదరు ప్రారంభ ప్రసంగము కుచేలో పాఖ్యానమును గూర్చి రేపు జరగును.

దక్షిణహిందూదేశ క్రైస్తవ పురోహితముహూ మహాసభ. - ఇట్టి సభల కిదియే యారంభము. ఈసభమి మోరయలు హాలులో జనవరి 25 వ తేది సోమవారము మొద లు 30 వ తేది శనివారమువరకును ప్రాతఃకాలము 8 గంట లకు సమావేశమగును. ఇండియన్ చర్చియొక్క మోక్షములకు సంబంధించిన విషయములు చర్చింపబడును. వానికి సంబంధించిన తీర్మానముల విషయమై ప్రతినిధులకేకాని యవ్యులకు స్వాతంత్ర్యములేదు. 10 మిషనులకు సంబంధించి 50 మంది ప్రతినిధులు వచ్చెదరు. ఈసభ నేర్పాట్ల చేసినరెండో కాక్రీ జే. లాజర్స్ గాదాసభాంతి మగ్రాససాధి పత్రికను వహించెదరు.

వృత్తాంతములు.

ఆగొఖాగొలితల్లి. - రేడి ఆలీమగారు కర్నూలు యాత్రకు వెళ్లియుండిరి. యధ్యమారంభమైన తరువాత చిర కాలమునండి యామె సమాచారము తెలియవలెనను. ఇపు డామె న్యూహేమ్మరాచేరిట్లు తెలియవచ్చును; కచ్చెడి వారము బొంబాయిచేరును.

గ్రేటుబ్రిటన్ నెందుకు యుద్ధమునెయుచున్నది? ఈపేరతో నొక చిన్నపాత్రము మేస్సెట్టర్ చేంబర్ ఆఫ్ కామెన్సువారిచే ప్రకటింపబడెను. బెంగాల్ చేంబర్ ఆఫ్ కామెన్సువారి ప్రతిపాదనను ననుసరించి బెంగాలుప్రభుత్వము వారు దానిని బెంగాల్లోనికిని హిందీలోనికిని తరలించుచుం చిరి. ఈరతులు కట్టణమందలియు రాష్ట్రమందలియు ప్రజలకు పంచిపెట్టఁ బడును.

యునైటెడ్ ప్రావిన్సెస్ ప్రావిన్సియల్ కాన్ఫరెన్సు. - ఇది శీఘ్రకాలములోనే సమావేశము కాగలదు. ఆలహాబాదు డిస్ట్రిక్టు కాన్ గ్రెస్ కమిటీవారును, పీట్లు ఆస్సాన్ సియేషనువారును, లక్నో కాన్ గ్రెస్ కమిటీవారును, ఆనిలి సెంటి దొరసానిగారి నగ్రాససాధిపత్రికను వహించఁగోరువల యునని ప్రతిపాదించుచున్నారు.

సర్ అనుతోమ ముకర్జీగారు. - రాజప్రతినిధిగా ర కార్యనిర్వాహక సభలో లామెంబరుగానున్న సర్ ఆలీ ఇమామ్ గారి యద్యోగకాల పరిమితి యెప్పటియందున, సర్ హార్ కోర్టుగారిని బర్మాకు బదలాయించిన సందర్భమును పురస్కరించుకొని సర్ అనుతోమ ముకర్జీగారికి విద్యాభ్యా విషయముల నప్పగింపవచ్చునని 'ఇండియన్ ఎంపైర్' పత్రికకు శ్రీశ్రీ యుపవిలేఖకుడు వ్రాయుచున్నాడు.

నూరత్తు జిల్లాబడ్డీపదవి. - నూరత్తునందలి గోపీపు గనా ప్రభుత్వము చునిభాయిదహ్యభాయిగారు నూరత్తుజిల్లా బడ్డీపదవిని యథాప్రకార మింకమీదగాను యూరోపియను లకే యొసంగవలయునని వివిధ కారణములను చూపుచు బొం బాయి ప్రభుత్వమువారి కిట్టిపెట్టుకొనియున్నారు. ఆయర్ల యాలోచింపబడు నిమిత్తము ప్రభుత్వమువారి యిట్టి పెట్ట బడునని యాయన కీడును జవాబు వచ్చెను.

జపానువారి యుద్ధవార్త. - టోక్యోనుండి నెం బ్రట్ న్యూస్ వారు పంపిన వర్తమానములో లెట్లు చెప్పబడి యున్నది: - మిత్రమండలివారు జర్మనులచే నోడింపబడిన యెడలమాత్రమే జపానుదేశ మైకోపారణరంగమున ప్రవేశిం చును; తాను స్వస్థలమున తలంపనితలంపుగా మరల బెనెరింపఁ బడినను ప్రవేశించును. జపాన్ సైనికులు తమ చక్రవర్తినిమిత్ర మును దేశము నిమిత్తము పోరాడుదురేకాని, యితర దేశము వారి నిమిత్తము యుద్ధమునెయుటకై యద్దేశియ్యబడుట కిష్ట పడదు.

చిక్ యోదార్థము. - మాఆంధ్రగిర్వాణ విద్యాలయమునందు చదువుకొను విద్యార్థుల భోజనవసతికై గుండు గొలను వాస్తవ్యులు మల్లరాశ్రీ ముఖసేటి సోమరాజు గారును భోగరాజు కోదండరామయ్య గారును రెండువేల రూపాయలు వెచ్చిపెట్టి సత్తముకట్టుటకై యేర్పాటుచేసి పని ప్రారంభమునకై రు. 410-0-0 ల నిచ్చియున్నారని తెల్పుటకంతయు సంతసించుచున్నాము. వీరి యాదార్థము విద్యాలయ కార్యనిర్వాహకుల కంతయు సత్సహదాయక ముగ నుండుటయే గాక ధర్మబుద్ధికలవారల కిది లక్ష్యభూత ముగను కూడ నుండునని నమ్ముచున్నాము. అది తల్లిప్రసాద సూర్యకారాయణరావుగారు వ్రాయుచున్నారు.

శిశు ప్రమాదము. - మొన్న సాయంకాల మూడుగంటలకు బాట్టిటవును తీరభాగమందలి మూలగళ్ళయొద్ద బండికి కట్టబడియున్న యొకగుఱుము చేనితో చూచి బెడరి పరుగెత్తెను. ఆ గుఱువుబండి యొకచేరిబండిమీదబడి, గుఱు మును బండియు రెండును ప్రక్కనున్న యొక కాన్ ప్రిటిలును పడఁగొట్టి యతనిమీదపడెను. దారి పోవువానికెని తోడు పడి లేవలేకరి. ఆపస్తూర కావళ్ళలోనున్న యా కానిష్టేబిలు మొట్ట మొదట పోలీసు స్టేషనునకును తరువాత నానుపత్రికిని తీసికొని పోయెడను.

జూబులు

(యజ్ఞమును గురించిన యుక్త ప్రశ్నోత్తరము లింతటితో నాపుచున్నాము. - సం.)

గంధారు యజ్ఞం

అయ్యా,

యజ్ఞ విధానంబు గుండెలుబద్దలై పోతాయి. ఇది కలికాలం. పాపకాలం. ఎక్కడో కల్యణకాలం ఆమెత్రాల, ఆశేవతలు, అరగి యెగిరిపోయినాయి. ఆకాలంలో ఆవులు పులవైతిక సర్పచేత, పశువును పిలవడము, అదిరావడము, వారికావలసిన "పప" తీసుకోవడము, మరలదానిని పుష్కలముగా నుండుటలై చేయడం జరిగెదట! ఈకాలంలో అరగి జరుగుతాయి! అలాంటికి అందరకు సమృతమే! ఇకజగత్ బోయే యజ్ఞవిధానం చెపుతావినండి. మూడు మేకలట! ముందుమేకనుతెచ్చి, గుంజు కడతారు. కొన్నిమంత్రాలు చదువుతారు. తరువాత కుమ్మరవాణ్ణి ఆమేకనుతెచ్చి, నవ రంధ్రాలు మూస్తారు. పాపమామేక కడుపుబ్బన. అంతట కడలక, పొట్టను ఊరకేగుద్ది గుద్దికమలకొట్టి, ప్రాణంతీర్తారట! ఇదంతా ఒకగంట పడుతుంది. నేను నేనుక చెబవాడలో చూసేను.

తరువాత ప్రాహ్మణ్యము స్నానంచేసి, బహుశుడిగా, మడిపస్త్రానిధరించి, చచ్చిన ఆ సాధుమేకను తాకి, కత్తితో పొట్టచీల్చి, "వక" అనుమాంసమును తీస్తారు. తక్కినదానిని పారవేస్తారు. కత్తితో ఆమాంసమును చూచుచుచేస్తారు. కత్తితో కేలివమాంసమును కొందరూ స్వీకరింతురట! ఇది కథ! ఈపనికి అన్నకాంతిచేస్తారు. యజ్ఞంకాకమునుపే, దాని ఫలం, రహితులంతా అనుభవించుచున్నారు. ప్రతిత్యం న్నం తప్పకుండా యున్నది. రహితులు వైరు పాడైపోయినాయిని లబ్ధుక కొట్టుకొనుచున్నారు. యజ్ఞవిధానంచూస్తే ఎవరి హృదయం మంటుండకుండా? ఎంతటి విద్యావంతులు, ఎంతటి జ్ఞానవంతులు, ఎంతటి వయోవంతులు, కస్తారు! ఏదీ వారియ? ఆసాధుప్రాణిని హింసించుటచూచి యెట్లా యూరకుండురు? ఎక్కడివిద్య! ఎక్కడిజ్ఞానము? ఎక్కడి కయస్సు? ఎంత ఘోరము! ఎంతబాధికరము! ఆప్రాణియెంత నిలించెకోగదా! ఎంతబాధ! ఎంతనొకుండు! ఎంతక్షయము! ఎంతక్షమ! ఎంతతన్నకొనెకోగదా! ఆజీవుతరపున వాడియ. వ్యాయవేత్తులకేరా! గుంటూరు వీడైపోయినదా? రా బోవు ముని సి పల్ యెక్కులక కడ్డము కచ్చునదికొందరు యోచించిరా? అందరూ దయదాక్షిణ్యములు లేనివారేనా? ఈకాలంలో యిట్టివహింస చేయరాదని నిషిద్ధవచనముల నూపి యిప్పటికైనా ఆపరాదా? నేను ఒకనాడు కాకున్న సామయాజులుగారితో ప్రసంగించితిని. మామతంయిది. దీనికేమంటారు అని అన్నారు. వైకృత, వికృత వైకృతములు నేడసమృతమైన వచనములుకావా? వారినిధ మగు మాతృకు ఒప్పురే! ఎవరోచిచేసేది. ఇదిసామతం అంటే సరేనా? అయితేచెప్పేవారెవరు? ఉత్తరాదిని వల్లభాచారి మతంకడ్డ. అందువల్లభాచారం చేస్తే తప్పకాదట! కృష్ణలీలను బట్టి ఆమతం పుట్టిందట! అయితే దానిని ప్రోత్సహించే ములసినదేనా? కాస్త్రములు సారాయితాగుతారు. మాంసం తింటారు. అయితే అదిమంచిదేనా? ఇదేమామతం అంటారు ఇదెక్కడిమతం? ధర్మం? క్షుణ్ణియత్నం, ఈకలతత్వం, యా హింస, ఇదెక్కడిమతం బాబూ! చూడలేము. చూడలేము! ఇటువంటివంటివే ఒకవట్టుమండిన బాగుండును. అప్పుడు ఆకును, అంతరకు యా వారుకర్మ ఆగదు. ఆగదు.

పురవారి.

II

యజ్ఞసమయమందు పశువధచేసి హోమము చేయు వాడుక యిప్పుడేకేవల వ్యాపించి యున్నది. ఈ దృష్ట పద్ధతిని మహిధరుడను శాస్త్రయుడు వ్యాపించ తీసియున్నాడని విద్యాంసు లనేకులు వ్రాసియున్నారు. నేడమందు హింస మహాపాతక మని చెప్పబడి యున్నది. వైదిక గ్రంథము లన్నియు ప్రాణివధ నరకహేతువని బోధించుచున్నవి. మహిధరాని శాస్త్రయులు "యజ్ఞాం పశుః సృష్టా" ఇత్యాది శ్లోకములు రచించి ధర్మశాస్త్రములలో ప్రక్షిప్తములు చేసి యున్నవారు. ఈ దాహరణముగా "నియుక్తస్థు యజ్ఞా వ్యాధం మో మాంసం నాస్తి మాంసం" స్మృత్యై పశుతాం యాలి గంధనా నేకవింశతి" అనగా, మధుపర్కముందు మాంసమును తిగినవాడు 21-సారి పశుజన్మము తెత్తును రని చెప్పబడి యున్నది. ఒక్క పశువధయే కాదు, నర మేధ మను చేరుక మనమృగవధ చేయు గర్భభాగ్య సామాంతర మున గాడిచేక వంశియు యజ్ఞమృత్యుచేయుచున్నారు. (అగ్ని

ర్యా ఆశ్వం - ఆజ్యం మేధా - అన్నం హింస" ఇత్యాదిగ ప్రాహ్మణ్య గ్రంథములందు, భృతము అన్నము మొదలగు వాని హవనము చేయుటకు ఆశ్వమేధ గోమేధము లని స్పష్టముగ చెప్పబడి యున్నది. మహిధరుడు శాస్త్రయుడు గనుక యజ్ఞములందు మైథునకర్మకు మధ్యపానమును మాంస ధిక్షణమును విధించియున్నవాడు. "సాత్రామజ్యాం సురాం పిబేత్ - హస్తీతం భక్షయేత్ మాంసం" ఇత్యాదులు ప్రక్షిప్తములు చేసి యున్న వాడు. ఇది నేడ విరోధము గనుక భారతమందు "సురామత్యాః పశోర్యాంసంభ్యా తీనాం బలిస్తథా ధూర్తైః ప్రవర్తితం కుష్టేనైత త్వేదేషుక ధ్యతే" యని చెప్పబడినది. యాగములందు జంతుహింస చేయుట విధియైనచో "ఇతస్తతః సాపితం యజ్జలం తన్నపతే దితి" జంతవోనీపసర్వేయై రితితస్యాః ప్రమోజరం అనగా యజ్ఞకాలంలో నీరును సర్పాదిజంతువులును ప్రవేశింపకుండ మేఖల నిర్మించవలయుననియు, "పిశితికాదిజంతూనాం వార దాయ కుశ్శీతిః" యజ్ఞకాలమాస్తవాని కల్పించ నుధియధి యా" అనగా చీమలు ముగ్గుగు జంతువులు యజ్ఞకుండమందు పడకుండునందుటకై చుట్టును కుశ్శీతాపనము అథాత్ దర్శన (పరిస్థరణముల) నుంచవలయునని విధించియుండురా? యజ్ఞ సమయము "కృమిదోషవివర్జితా" ఇత్యాదిగ చెడఁపురుగులు మున్నగు కీటకహితములుగానుండవలెనని చెప్పబడినది యజ్ఞ మందు హవనముచేయుద్రవ్యములు తృప్తికారకములు మిష్టపదార్థములు సుగంధద్రవ్యములు రోగనాశక పదార్థములని నాలు విధములు. ఇవి ఋతుభేదములనుబట్టి "తైత్తియతాతీనవతంగ ద్రావణజ్జలై కంకోలనీతాధిచీదాః" ఇత్యాదిగా వివిధ పదార్థములు చెప్పబడియున్నవి. గాని మాంసమును హవనము చేయుమని సత్యవైదిక గ్రంథములం దెచ్చటను చెప్పియుండ లేదు. పవిత్రముగు యజ్ఞమంద పవిత్రమగు మాంసాదు లు పయోగింపవలయునని ఈశ్వరోపజ్ఞేశ్వగువేదవాణి విధించిననుటకంటె మూఢమును మహాపాతక మును వేరొకటిగలదా? అధ్వరకర్మమునకు హింసయుని సా యజ్ఞభావ్యమును, నిఘంటువును ప్రసిద్ధమైయున్నది. ఒక విద్యాంసుడిట్లు చెప్పియున్నాడు "యైరత్రవిశ్వబలయే నర కోన్మృణాని హింసావరాణి బలిదానమయానియత్నాత్ విస్తారి తాని వికృతానిత ఏవసర్వే తంత్రాదయోపి పరిహేయతయా వివేచ్యా" బలిదానము నరకహేతువని స్పష్టముగ చెప్పబడి యున్నది. "యస్యశాస్త్రే స్వయంప్రజ్ఞా శాస్త్రం తస్యకరోతి కమ్" యనునట్లు ప్రజ్ఞావిహీనులును మత్తిభ్రష్టులుగువారికి శాస్త్రమువలన సత్యమెట్లు తెలియును? సమస్తవైదికగ్రంథము లందు "ఆత్మతత్వస్వరూపేషా-సర్వభృత్సర్వదా సర్వభూ తానాం అభిద్రోహ మాహింసాత్ సర్వభూతాని" యని సంపూర్ణ జగత్తునందు దయగలిగియుండవలెనని బోధింపబడు చుండగా పశువధజేయుట యజ్ఞమనితలంచు పాపముగలరా? పశువధచేయుట రాక్షసకృత్యముగాని సర్వభూతైదికకర్మకా దని నిర్ధాంతము.

ఆర్య-నారాయణమూర్తి

III

అయ్యా, 19-1-15 క తేదిగల తమ శ్మయమూర్తియైన దివ్యత్రిక యందు వైకిర్తిక క్రంద ప్రచురింపబడిన వేదాంతము గారి యుత్త రమునజరిగితిని. వారుజెప్పినట్లు ఇరువదియవ శతాబ్దమున మతము పేటిబంతు పింసజరుగుట దేశాభివృద్ధికి భంగకరము. విద్యాభివృద్ధి మేల్కొని చురుకగు పనిచేసినయడల విప్లవకు యజ్ఞమతో సమాపించి కేంద్రియంబడిది. ఏమి మొగమాట యోగాని జాతరసమయమందు కొందరు తీసికొన్న శ్రద్ధ యా మారుపయోగంబ లేదనమాట మాత్రము నిశ్చయము. హింస కూడదని గంధీరముగ బోధించినవారలలో ప్రాముఖ్యము యజ్ఞకర్తగారి కుమారుడు లింగన సోమయాజులవారే. కాని వేదాంతముగారు వారినిగూర్చి వ్రాసినది కొంచెము కఠినముగా క్లాపించును. గాత్రకబుర్లు నిజమయినచో ఆయనయే యీ ప్రయత్నమును నిరుత్సాహ పరచినటుల తెలియుచున్నది. ఆయన చివరగోజులలో ఇందువిషయమై యేమియు బోధ్యము కలుగజేసికొనక, తనయంతరాత్మ బోధనల ననుసరించి విడిగ నుండినచో వేదాంతముగారు వ్రాసిన వాక్యముల కెడమాయ పిలువబడుచున్నది. ఏది యెటులున్నను స్వగ్రామముగు గుంటూరులో భజనతో యాగభిక్షకై బజారులలో కొట్టుకొట్టునకును యజ్ఞకర్తగారు యజ్ఞము ముందరతిరుగక యుండిన నన్నివిధ ములను సమంజసముగ నుండెడిది. ఇరువదిగోజులనకున్నది. యారుగోజులకు ప్రవేశించినవలకు యజ్ఞకర్త వందనములు దినము లధికమునకొలదిని వేదాంతముగారు వ్రాసినటుల

పురపారి శుభ్రతకు భంగకరముగా నుండవచ్చును. అగ్రహార మున కంతకును నీచీవసతులగు కోనేర జల్లచెరువుల నీరు స వేల కొండల ప్రేక్షకులు వచ్చిచూచుచు శ్రమ కా విం చె ద ర నుట నిక్కము. ఇట్టి యి బ్బం దులు జరుగకుండ యాపుడల చేయు వారెవరు? కాన, ఎంత కొలది దినములలో ముగించిన సంతపుర పాఠశు ధ్యమునకు శ్రేయస్కరము. ఈ యజ్ఞమును తిలకించి స్థియిందు లో యనివార్యముగు జంతు హింసకన్నులార గాంచి యట్టి కార్యములయెడ విముఖులబెంది ప్రేక్షకులు మొదలగువారికి నయ యుదయించి యిట్టి వ్యర్థపు బాహ్యకర్మలు ఇకముందు జరుగకుండ నటులను యెటులగానియెడల పిష్టపశువుతో యజ్ఞములను పరిసమాప్తి బెందించుటకు శ్రమయన్నములు జేయునటుల కరణామయడగు ఈశ్వరుడవారిని పురికొల్పి గాక! కర్మ యన నేమియో సరియగు యగ్గము తెలిసికొని ప్రతిమనుజుడును మనః పరిపాకముతో గూడిన నిష్కామ్య కర్మల నాచరించి మాతృభూమిని అభివృద్ధికి తెచ్చి నిజమగు యజ్ఞము నాచరించి ధన్యుడగును గాక! ఎవరు తమ విధ్యుక్త ధర్మముల నాచరించెదరో వారికే స్వర్గ సౌఖ్యములు కలుగున నియు తదితరులకు ముక్తిదేనియో ప్రజలు గ్రహించెదరుగాక! వరాశురుడు.

IV

ఆంధ్రమహాజనసభ.

అయ్యా, దినములు పరుగులెత్తుచున్నవి. మాసములు వడివడినద చుచున్నవి మొన్న మొన్ననే జరిగినట్లువోచుచున్న ఏప్రియల్ మాసము సమీపించినది. ఆంధ్రమహాజనసభ మరలగూడుటకు మధ్యరెండు నెలలు మాత్రమే యున్నవి. అవిగూడ కన్నులు చూసి తెరచునంతలో జరిగిపోవునటుటకు సందేహ మేమున్నది? నిరుడు తీర్మానించుకొనిన, తీర్మానములలో నెన్నిటి నెంతవరకు మన మాచరణకు దెచ్చినామా? అను ప్రశ్నయ టుండ నాలోచించవలసిన విషయములు రెండున్నవి వాని నీక్రింద బొండుపరచుచున్నాను. అవిషయముల గూర్చి చెద్దలు తమయభిప్రాయముల దెలుపవారికులు.

1. యజ్ఞమగంధము అయిదు నెలలయిపోయింది. మన పరిశ్రమల సభివృద్ధి పరమకొనవలసిన సమయము వచ్చి నది. కనక మనయాంధ్ర మహాజనసభతోగూడ, ప్రత్యేకముగ, పరిశ్రామికసభను డెట్టవలయును. సంఘ సంస్కరణమునకు గూడ వీనితో సరిగ్గఫలమిచ్చి, ప్రత్యేక సంఘసంస్కరణ సభనుగూడ జరిపించవలయును. ఇన్ని సభలును అప్పుడే జరిగి తీరవలయును. ఏలయన్న అప్పుడున్నంత యుత్సాహ మాంధ్ర మహాజనలకు మరెయెప్పుడు నుండదు.

ప్రోత్సాహమే సకలార్యములకును మూలము - 2 ఇక రెండవవిషయము మాయూలుగా, స్థిరమైన పులకా నుంచుటయా? మానటయా? అప్పటి కేమ్మార్కు గాని, కచ్చేరీలుగాని మాయబడవుగాన- చాలనండి వచ్చు టకు కష్టముగనుండును. అదియొంకాక వైజెప్పిన రెండుసభ లనుగూడ గలుపుకొనినచో నానెలవులు బొత్తిగా చాలనే చాలవుగాన, తేదీని మార్చుకొనిన బాగుండును.

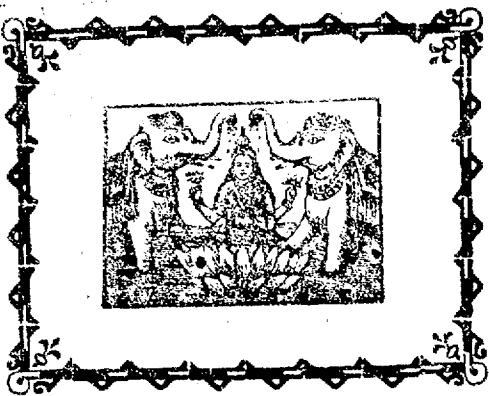
ఈ వైవిధ్యముల గూర్చి యాలోచింతురుగాక! బరంపురం, మద్దూరు సూర్యనారాయణరావు.

V

శ్రీ బ్రహ్మపురాంధ్రభాషాభివృద్ధి సమాజము.

అయ్యా, మాయూరిలోని వైన జెప్పిన సమాజము సుమారుదు సంతకర్మముల క్రిందట, యప్పుడు మద్రాసులో, యమ్. బి. సి. యమ్, క్లాసు జడవుచున్న శ్రీయుత పోచిరాజు రాజే శ్వరరావు గారిచే స్థాపించబడినది. ఈ సమాజ పుస్తకభాండా గారము, గ్రంథముల సంఖ్యలొను, రాబడిలొను, ఆంధ్రదేశ మున గల భాండాగారములలో ద్వితీయస్థానమందినది. దీనిని మించునదొక్క వీరేశలింగ పుస్తకభాండాగారము మాత్రమే. దీనికి కారణము, ఈ సమాజము కేవలంధ్ర గ్రంథములను మాత్రమే గలిగియున్నది. అయినప్పటికిని, మాసమాజ మేయాటంకమును లేక సుమారు దేండ్లనుండి నిర్విఘ్నముగ తన పనిని సాగించుకొను చున్నది దీనిగూర్చి, దివ్యకర్ణ తిరుపతి శాస్త్రిగారు పోలవరం జమిందారుగారు, బుర్రాశేషగిరిరావుగారు చిలకమర్రి లక్ష్మీ నరసింహముగారు, కందకూరి వీరేశలింగము పంతులుగారు మున్నగు ననేక ఆంధ్రనాయకులు సదభిప్రాయముల నొసంగి యున్నారు. ఈ సమాజము వయస్సు అయిదేండ్లయినను, నేయుచున్న పని జ్ఞానాపాత్రముగా నున్నది ముఖ్యముగా శ్రీలక్ష్మిండ్లకు పుస్తకములను పంపుచున్నది.

22-వ తేదీ యువయువన ప్రాశస్త్యముగారు ఏభవన
రోము పట్టణముల విషయములను ప్రదర్శించుచు నుపసాహించిరి.
యూరోపులోని మరి ఏపట్టణమునుగూడ ఏభవన వలె
హిందూదేశీయులకు సంకృష్టికరముగ నుండనేరదు. ప్రాచీను
లగు ఎఫ్సెయనులు హిందూదేశీయుల సౌమ్యతను కలిగి యుం
డుటయే గాక భావ తైచిత్ర్యములనుగూడ వానికి నమ్మేతన
మొనరించిరి. సౌమ్యమును దీర్ఘదర్శిత్వమునుగూడ వారిజీత
ములు శృత్రీకరించుచున్నవి. పట్టణ మధ్యమున నున్న యొక
గుట్టమీద ముఖ్యములగు కార్యాలయములు నిర్మింపఁ బడినవి.
అచటనుండి చూచిన పట్టణమంతయును కనఁబడును. ఉన్నత
ప్రదేశములు తైమభావముల కుచి సాధనములు గాననే వెరి
కిల్లు అరిసోటలు మున్నగువా ర్వాప్రదేశమును నిర్ధారణచేసిరి.
అని ప్రాశస్త్యముగారు నడిచిరి. ఆసిక విజ్ఞానోత్తమా దగ్గు
ములను ప్రజలకు కలిగించుట కావేశమందలి గొప్ప గొప్ప
దేవతలములును (స్త్రీ) పురుష దైవతములును సహకారు
లయ్యెనో గూడ నాయన వివరించిరి. సమున్నతస్థంభ
నిర్మాణము తెల్ల కళా కాలేన్దోరికము మాత్రమే
గాదు. ఉత్తర భావములను తెలుపుట కవిచిహ్నము
లు. దీర్ఘభావనమునకున్నత పరిష్కారమునకు నున్నతసాధనము
లే ముఖ్యములు. సముద్ర పరిధిసాధనము లభించుటగూడ
సద్భావమునకును ఆచరణమునకునుగూడ ప్రోత్సాహకరమై
యున్నది. ఏభవనవారి మాదర్శములకును రోమువారి యా
దర్శములకును భేదముకలదు. రోములో చక్రవర్తుల ప్రభు
త్వము మున్నగువారి సౌఖ్యమే ప్రధానముగ భావింపబడినది.
సాధములను నుద్ధావనములను వారేయనుభవించుచుచున్నారు.
రోములు పునఃసాయక జీవనము నలవారు. వారు దేశముల
నేర్చుచువారు వారిపై శ్రమలలో నన్నివృత్తులవారునుగా
నుండనుండిరి. రోము లొకనిధుమముకొకల్యలపద్ధతినినిర్మిం
చిరి. అది ఎప్పుడెక్కిగూడ వాడుకలోనన్నది. వారు ఆసిక
తత్వ విలక్షణముగు సాంక్రమికతను తేరదాన్యముమగుర్చిన
భావములు వారికి కలుగుటచేతనే వారి వివాసమునకు
కారణమైనది.

ఆంధ్ర పత్రిక

1915 వ సం॥ జనవరి నెల 23 వ తేదీ

శనివారము.

నగర స్త్రీ సమాజములు.

పెంట్లండు ప్రభుగారు ఈనగరమునను, విల్లింగడను ప్రభుగారు బొంబాయిలోను, ఇటీవల జరిగిన స్త్రీ సమాజోత్సవముల సందర్భమున నధ్యక్షత వహించి భర్తలు రాజకీయాదిక సర్వ హైంద్రావ్యాద్య మములకట్ల నాసక్తిజూపుచుండు భార్యలు సాంఘికాభివృద్ధికి తోడ్పడుచున్నారనుటను తేటతెల్లముగా మనదేశమునకు బోధించిరి. ఇట్టి సమావేశములచే మననారీత్యములకును కొకవిధముగా సాంఘిక సేవాదర్శమును సురింపవచ్చుననుటకు సందేహములేదు గాని ఈనగరపు స్త్రీల సమాజమునకును బొంబాయిలోని స్త్రీల సమాజమునకును గల విభేదములను కొంతకు కొంత నిరూపించినచో సినగర ప్రముఖులకు కొంచెము సంగతి సందర్భములు విశేషములుకాగలవను తలంపుతో నట్లుచేయుచున్నాము. ఈనగరములోని సమాజమునకును, దానికి రీక్రియేషను క్లబ్బును పేరు, బొంబాయి యందలి సమాజమునకును రెంటికిని ఆంగ్లమహిళల సంబంధము గలదు. బారిసానుభూతి యవసరమునుటకొనవలయును. వారు పాశ్చాత్య నాగరక ప్రపంచమునకు జేరినవారు. అభివృద్ధిలోనుండు జాతులలో ఒకటివారు. ఇక్కడికి వచ్చువా రందులో సాధారణముగా విద్యావతులు. అట్టివారి నప్పుడప్పుడు చూచుటచేతను వారి మాటలను వినుటచేతను మన స్త్రీలకును ఉదాత్తాదర్శములయెడకు దృష్టి మరలవచ్చుననుమాట సత్యదూరముకాదు. కాని వారి శోక్య మొత్తవరకు నుండుట సమాజముల యాకాంక్షమునకు నుపయోగకరమనుటకుమానగరపు క్లబ్బును బొంబాయి సమాజమును బోల్చి చూచుకొనవలసి యున్నది. బొంబాయి క్లబ్బులో సభ్యురాండ్రు ఆంగ్లము లేరు. సామాజికులును సమాజ నిర్వాహకులును అందరు హైందవ స్త్రీలే. ఆంగ్ల స్త్రీలు అప్పుడప్పుడు ప్రేక్షకులరీతిని వచ్చుచు పోవుచు సభ్యురాండ్రతో కలసిమెలసి ప్రవర్తించుచు తమసానుభూతిచే సాయ మొనర్చుచుండుదు. ఇక్కడి సమాజములో హైందవులును సాంగ్లమును ఎల్లరును సభ్యులు. ముఖ్యకార్యనిర్వాహకు లాంగ్లము, బొంబాయి స్త్రీ సమాజమున కార్యపరత్వము కన్పించుచున్నది. ఈనగరపు క్లబ్బులో నాట పాటలు కాన్పించుచున్నవి. తమకంటె నెక్కువ దృష్టావారను దురభిప్రాయముతో హైందవ స్త్రీలిచ్చట సంపూర్ణముగా పాశ్చాత్యుల ఆటలను మర్యాదలను అలనడచేసికొనుటయందును వారిని సంతృప్తిపరచుటయందును కాలమును గడిపుచున్నారు. అవిధముగా వట్టివ్యయపరత్వమును బట్టుచున్నారు. తాము కొంత విద్యావతులయి నాగరకము కన్పించుటకు అవిద్యను ఆనాగరకమును తప్పు పోదరీమణుల నిమిత్త మెట్లుపయోగించుట

యను తలంపయిన తలంపక న్నారు. ఆంగ్ల స్త్రీలే ఎటులయినను కొంతవికాసము కలవారుకాన నాకనికయి కొన్ని ఉపన్యాసములని బహుమానము లని పెట్టి పాటుపడుచుండుట వినుచున్నాము. పెంట్లండు ప్రభుగారు రంతటివారి యాజమాన్యము క్రింద మనపోదరీమణులు అనేకులు ఉత్సాహముతో సభచేరుట నిజమయిన వికాసము మూలముగానే అయియుండనేని అందెందరు కార్యపరలగు దేశ సేవాపరాయణులుండియుండవలెను. అట్టివారున్నారనియైన చెప్పలేము. సమాజములకు సంబంధములేని వా కొకరో యిరువురో ఈనగరమున నున్నను మాకు తెలిసినంతవరకు ఈపురపు సమాజమునకు సంబంధించిన వారి నెవ్వరిని పేర్కొనలేము. స్త్రీ సమాజపు కార్యక్రమమును జూచినచు అట్టియాశకు కారణము కానరాదు. అదేబొంబాయి వంకకు దిరుగుడు, స్త్రీలు పురుషులతో నొంచు మించుసమాజముగ సాంఘిక సేవనొనర్చుచున్నారు. మొన్నటి దేశీయమునకు సభాసందర్భమున నిక్కడికివచ్చేసిన శ్రీయత దేవధరుగారి పలుకు లందరును జ్ఞాపకముంచుకొనియే యుండును. బొంబాయిలోను రాజధానిలోను సాంఘిక సేవకు స్త్రీలను సిద్ధముచేసినారు, విద్యాలయములకు బోనరని గృహిణులకు విద్యాప్రదానముచేయుటకు నాలయము లేర్పడినవి. అనేకులు అనేకవిధములుగ తమ పోదరీమణుల మేలునకును అనాథుల మేలునకును కృషి సలుపుచున్నారు. మహారాష్ట్ర భాషయందు సమర్థతతో వ్రాసుగల స్త్రీలు బహులుదేరినారు. ఇది యంతయు బొంబాయినగరపు స్త్రీలు తమ వట్టి యానందమునే ఆదర్శముగా తీసికొనక ఊరక ఆంగ్ల స్త్రీలతో సహవాసముచేయుటే పరమావధిగా కొనక ఆంగ్ల స్త్రీ లితరులకు పాడుపడు నీతినే తామును తమ సంఘమునకు పాటుపడవలెనను నుత్సాహముతో నున్నందున ఫలించినది. మేముటీ నల ప్రచురించిన సేవాసదనపు జరిత్రను చదివిన వారందరికిని బొంబాయి స్త్రీలు చేయు మహాకార్యములు బోధపడియుండగలవు. మన నగరమునందలి స్త్రీ సమాజముల వంటి స్త్రీ సమాజము లిరువది యెండ్లుండిన సేవాసదనమువంటి ప్రతిష్ఠాపన ఇక్కడ నేర్పడజాలదు. ఇటీవల పెంట్లండు ప్రభుగారు అధ్యక్షులుగాజరిపించిన సమావేశమునకు సంబంధించిన సభ్యురాండ్రు కొందరు మరయొకసభలో గూడ నుండిరి తెలియుచున్నది. ఆసభలో ఆంగ్ల భాష రాని వారును రీక్రియేషను క్లబ్బు నాగరకము లేనివారును అనేకులుచేరి యుండిరి. వైదర్భాకుచేరిన రీక్రియేషను క్లబ్బువారు పేరు పెద్దచేసికొని ఆటలు పాటలతోను నగలు నాణ్యములమాటలతోను కాలము పుచ్చుటచేతను సాధారణ సభ్యులతో కలసిమెలసి యుండక పోవుటచేతను సామరస్యము కుదురక వైదర్భావారు రీక్రియేషను క్లబ్బుకును క్రిందిదర్జాల వారు తమ యిండ్లకును చేరుకొనినారని వాడుక కలదు. ఈఫలములకు కారణము మన హైందవ స్త్రీలకు ఆంగ్ల స్త్రీ సభ్యులతో నుల్లాసముగా కాలము గడుపుదమను ఆలోచన జనించియుండుటయే యనుటలో తప్పుకాన రాదు. కాన నిప్పటికైనను మానగరములో ప్రముఖులగు పురుషులు సందర్భముల గుర్తెంగి తమసతీమణులచేతను పుత్రికలచేతను పోదరీత్యములచేతను సాధ్యమైనంతవరకు సంఘసేవచేయుండుటకు తగిన రీతిని ఉన్న సమాజముల సంస్కరింపించుట కొత్తవానిని నెలకొల్పుటో ప్రతిష్ఠాపనలను ప్రారంభించుటో యుపక్రిమించిన యెడల శ్రేయస్కరము. స్త్రీలకు సేవాభిరుచిలిగింపజేసి పురుషుల సంస్కారోన్మాద సములు వట్టి కంఠశోషలనుటకు గ్రహింతురుగాక.

మొన్నటి ఇండియా శాసననిర్మాణసభలో మనదేశమున మాతృదేవమునకు సంబంధించిన 1912, 13 సంవత్సరపు లెక్కలు ప్రకటితమయ్యెను. పండ్లండురాజధానులలోను జిల్లాజడ్జిలచే మరణ దండన విధింపబడిన అపరాధులసంఖ్య 1912 లో 828, 1913 లో 974. చార్జ్ షెట్టబడినవారిని గణించినచో ఈ అంకెలు నూటికి 20, 21 గా పరిణమించుచున్నవి. జిల్లాజడ్జిలచే విడుదలయైనవారి సంఖ్య కనుక. 1912 లో 1946, 1913 లో 2,237. అనగా 1912 లో చార్జ్ షెట్టబడినవారిలో విడుదలయైనవారి శేషు నూటికి 48 వంతునను 1913 లో నూటికి 50 వంతునను తేలుచున్నది. నూటికి ఏబదివంతున నన్యాయముగా నింతమంది జనులు దేహాకష్టముగాక మహత్తమ మనోకష్టము కూడ పడుచుండుట పోలీసువారి ప్రతిభను ఏమాత్రమును చాటుచుండుటలేదు. ఎవ్వరో కొందరు నేరస్థులుకాని మంచివారుకూడ కొన్ని సమయములలో కొంత నష్టములపాలు కావలసివచ్చుట ఇప్పటి సంఘస్థితిలో అనివార్యమయైనను ఇంత అధిక సంఖ్యకు ప్రాణభయబాధ కలుగుట విచారణీయము.

మధ్యపరగణాలు బెరారులలోని పరపతి సంఘముల 1913-14 వ సంవత్సరపు రిపోర్టు ననుసరించి ఆసంవత్సరమున నాపరగణాలలోని ఉత్తర భాగమున నరియైనపంటలు లేనట్లు తెలియవచ్చుచున్నది. ఆర్థికస్థితిగతులును మిక్కిలి గందరగోళముగా నేయుండినవి. సాధారణ నిధులలో నమ్మకముండినదికాదు. ఇట్లుండియుకూడ పరపతిపద్ధతి ఎప్పటివలెనే వ్యాప్తిపొందినది. సంఘములసంఖ్య 1419 నుండి 2213 కకు పెచ్చినది. సభ్యులు 28, 393 నుండి 42,222 కు వృద్ధియయిరి. కార్యక్రమ మూలధనము 35 లక్షలనుండి 65 లక్షలయినది. సంఘములు మాసమునకు 69 వంతున రిజిస్టరును సవి. పరపతి రిజిస్ట్రారుగారును ఫిఫ్తకమిషనరుగారునుకూడ పరపతిసంఘప్రవృత్తినియమున సదభిప్రాయములే యిచ్చియున్నారు. ఈ జీవితచరిత్రచే మనదేశమున నితరప్రాంతములలో పరపతి ఏరీతి విజయమగుచుండునదియు మాచమవరులు కొంతకుకొంత గ్రహించి యాంధ్రదేశమున సరియైన యుత్సాహముతో ప్రయత్నింతురు గాక!

న్యాయమూర్తి ఉజ్జోపుగారు కలకత్తాయందులి వైతన్యభాండాగారమువారి కోరికపయి కార్మికేలుప్రభువుగారి యాధిపత్యముక్రింద 'తాత్త్రిక ప్రోక్షకుగు సృష్టి' విధానమునుగురించి యుపన్యాసమునిచ్చిరి. ఉపన్యాసకులు పాశ్చాత్యన్యాయ మూర్తులు. అధ్యక్షులు యదారపాశ్చాత్యప్రభువులు. ఉపన్యాసవిషయము పౌరస్త్వముతోత్తమునకు జేరిన క్షిప్రభాగము. ఉపన్యాసకులసోరణి యనగ్రశము. అగాధపషయములు సుబోధకములుగా నొనర్పబడినవి. హైందవ వార్తాపహాసంఘము ఆ అపరనిమేషములోనే హైందవభూమికంతయు నీవిషయమును దీర్చుముగా తెలియజేసినది. ఇదియంతయు మనకు క్రొత్తగాదా! నూతనవికాసమునకు సూచకముగాదా! ఉపన్యాసకుడగు న్యాయమూర్తియు, అధ్యక్షుడగు ప్రభువును, వార్తావాహకులగు హైందవసంఘమును ప్రశంసనీయులుగారా!

బిరోపా మహాసంగ్రహము

ఇంగ్లండు.

అంగ్లయంబుననులు.

ఎస్సెయిస్ బాంబులవేయటం.

లండను జనవరి 25.—బుధవారము నాడు వైమానికులు ఎస్సెయిస్ బాంబుల బ్రయోగించిన దచ్చి పత్రికల మూలమున వెలియుచున్నది. విటామినుమందు కొక జర్మనీవారి వైమానికుడు బాంబుల వేయటం. ఇద్దరు భటులు వాడుకైరి.

బిఫీరనుయోడ.

లండను జనవరి 21.—బిఫీరనుయోడ తిరిగి నీళ్లతోనిగి దోయబడెను. ఓడకునప్ప మేమియుగలుగలేదు.

ప్రాన్సు

ఫిప్వోల్ వద్ద ఫ్రెంచివారు జయముగాంచుట.

లండను జనవరి 21.—ఫారసు జనవరి 19 తేదీన ఆల్బర్టును దక్షిణమునకు ఫిప్వోల్ వద్ద ఫ్రెంచివారుగాంచిన జయమున వర్ణింపుచు వెటిట్ పారిస్ అను పత్రికయిట్లు వ్రాయుచున్నది. శత్రువులపైబడుట కానమయమేయదనైనదని జర్మనులు దలంచిరి. మంచు చిల్లలుబిళ్లగా పడుచుండెను. ఫిరంగులను మునుముందు తీవ్రముగ బ్రయోగించిన జర్మనీవారు ఫ్రెంచివారి కందకములపై మొత్తముగాబడిరి. కాని ఫ్రెంచివారి ఫిరంగులములనున నేకులు హతముకాగా వారి పంతులు చిల్చుబడెను. ఆపై ఫ్రెంచివారి కాల్పులను జర్మనీవారివైబడి యోడించెను.

ఫ్రాండ్లర్న యుద్ధము

బ్రిటిషు యుద్ధనావల సాహాయ్యము.

లండను జనవరి 22.—ఇటీవల ఫ్రాండ్లర్నలో జరిగిన యుద్ధములో బ్రిటిషు యుద్ధనావలు జర్మనులమీద ఫిరంగులను కాల్చి చాలసాహాయ్యముచేసెను. జర్మనులు, మెయోకిర్క్కువరకు తమ స్థానములను వదిలి వెళ్లిరి. కాని జర్మనీవారు తమ రెండవ కందకముల పంక్తిని బలపరుచుకొనినందున మిత్రమండలివారు జర్మనులు వదిలివెట్టిన కందకములను పట్టుకొనలేదు. జర్మనులకు క్రొత్తఫిరంగులు పంపబడినవి. వైనికులు కూడ సాహాయ్యముగ వచ్చిరి.

పరాన్సు అధికారుల ప్రకటన

లండను జనవరి 22.—నేటిమధ్యాహ్నము పరాన్సు అధికారులట్లు ప్రకటించుచున్నారు.—జర్మనులు ఫిరంగులను వెట్టి న్యూబోర్నును తీవ్రముగ ముట్టడించుచున్నారు. బాంబాజర్ని ప్రాంతములకు తూర్పుభాగమున మేము కొద్దిగ ముందుకు పోతిమి. ఆయిను, ఇన్సునులకుమధ్య జర్మనులు చేసికొనిన యేర్పాటులమీదను, జర్మనీవారి ఫిరంగులమీద, కాల్పులము మీదను మేము జయప్రథముగ, ఫిరంగులను వేసితిమి.

సోయిజుస్సు సేతిగతులు.

సోయిజుస్సులోని సేతిగతులలో నూర్పులేను. జర్మనులు తీవ్రముగ ఫిరంగులువెట్టి కొట్టుకులనగ మేమువదిలి వెళ్లవలసి వచ్చిన వెల్రి-అను-లాకు అను ప్రదేశమునుతిరిగి పట్టుకొంటిమి. నేజుకు ఈశాన్యభాగమున జర్మనులు రాత్రినమ్ము ముట్టడించికాని ప్రయోజనము లేకపోయినది. అప్రిమాంటు అడవిలో జర్మనులు మిక్కిలి తీవ్రముగ ఫిరంగులు వెట్టి కొట్టుకులన మేము జర్మనులదగ్గర పట్టుకొనిన 150 మీటరులలోని కందకములను నిలుపుకొనుటకు వీలులేకపోయినది. బోయిసు-లే-పాల్లో మేము జర్మనులనుండి బుధవారము పట్టుకొనిన, కందకములలో కొన్నిటిని వారు తిరిగి పట్టుకొనిరి. తక్కినస్థానములను మేము రక్షించుకొనుచున్నాము. నెయంటు డెడైయెద్ద జర్మనులు పెద్దఫిరంగులను వేసిరి కాని, అంత విశేష నష్టమేమియు కలిగినదికాదు. మూల్-చెటు, బాక్ హోములమధ్యనున్న మనఫిరంగులు శత్రువులఫిరంగులనునిరపయోగముచేసెను. అలిలిత్రముగ విలెర్మాన్ బెల్లలలో జర్మనీవారి కాల్పులనునకు పోరాటము జరుగుచున్నది. డెన్విమరకు యెరుగునున్న మనఫిరంగులు శత్రుసేనలను చెదరగొట్టినవి.

స్వారిసు జనవరి 22:—నిన్న రాత్రియిట్లు పరాన్సు అధికారులు ప్రకటించుచున్నారు:—ఇట్రెనుకుదక్షిణమున, యిటీవలకంటే జర్మనులపైబడు తీవ్రముగ పోరాడుచున్నారు. బోయిసు, నెంటు మార్గప్రాంతములలో రాత్రియంతయు

ఫిరంగులయొద్దము జరుగుచునేయున్నది. శత్రువుల ఫిరంగులు నిరుపయోగము చేయబడినవి. ఆగ్నేయలోని ఫాంటెయిను మాడేమునొద్దను, మేరీ థెర్ను నొద్దను భూరముగ పోరాటము జరుగుచున్నది. ఫాంటెయిను మేడేమునొద్ద శత్రువులతో తీవ్రముగ పోరి మనసేలు వారిని తరిమినది. మెరేథెర్నునొద్ద యిరుకత్తులవారును పగలంతయు, ఫెారముగ యుద్ధముచేసిరి. రాత్రిపూట, మనస్థానములను, రక్షించుకొంటిమి, హ్యూహుస్సు, బిల్లరు కాక్ ప్రాంతములలో రాత్రివేళవచ్చి జర్మనులు మనసేనమీద పడిరికాని ప్రయోజనము లేకపోయినది. యుద్ధ మింకను జరుగుచున్నది.

హాల్లెన్బుర్గ్ ఫ్రెంచి సముమెరైను

గనికి కొట్టుకొని మునుగుట.

స్వారిసు జనవరి 22:—హాల్లెన్బుర్గ్ ఫ్రెంచివారి 'సాఫీరు' అను సముమెరైను ఒకటి మునిగిపోయినట్లు కాని స్టాంట్సివీలులోని అమెరికారాయవారి ప్రకటించినాడు ఇది మందుగనికి కొట్టుకొనినది. దీనిలోని పదిమంది రక్షించబడిరి.

బెలియము.

ఆంగ్లేయవిమానములు.

అనైందుమీదికి దాడిచేయుట.

లండను జనవరి 21:—ఆంస్టర్డాం. బ్రిటిషువారి విమానము లానైందువైబడినది టిడ్ అను పత్రిక వ్రాయుచున్నది. భటులు హతంబుట.

రైలువేయనలు రెంటికీని నష్టముకలిగెను. కొంతమంది భటులు హతయైరి. ప్రజలలో నెవ్వరును నష్టముకాలేదు. జేబ్జువై రాయిలువేయటం.

బ్రిటిషువారి వైమానికులు జేబ్జువై బాంబులు వేసిరి వైమానికులలో నొకడు క్రింపికి దిగవలసివచ్చెను. వైమానికులు బ్రశంసనీయుముగ బనిచేయుచు స్వేచ్ఛ సాహసముల జూపుచున్నారు.

కేసేయోలో రుష్యావారు విజయంబుగట.

లండను జనవరి 21:—పెట్రోగ్రాడు. కేసేయోలోని రైస్యముయొక్క యుద్ధోగ్గియల్లనివ్రాసిరి జనవరి 19 తేదీన అసాల్క, లావెసార్, కయోగాని, ప్రాంతములందు తురుష్కుల రైస్యమునందు వెనుకభాగమువారితో పోరుజరిగెను. వీరిలో సహితశేషులు వెనుకకుపోవుచున్నారు. మనమనేకుల ధైర్యమునకాక తురుష్కులవీరమును బట్టుకొంటిని. 18 వేకిరి ఆర్డెనే బట్టుకొంటిమి.

బాగ్దాదులోని బ్రిటిషుపాలితులు

అలెప్పోలోనందుట.

లండను జనవరి 21:—బాగ్దాదులోనున్న బ్రిటిషుపాలితులలో బురుఖులందరును, అకగా నిరుపదిమంది, అలెప్పోలో నిర్బంధమున నంపబడిరిని కాక్ స్టాంటిన్ పోలినందరి అమెరికావారి వాయవారి తంపించుచున్నారు.

రుష్యా

రుష్యావారు లిప్నోరువద్దకు వచ్చుట

లండను జనవరి 22:—థారక్కు 25 మైళ్ల దూరము: నున్న లిప్నోరువద్దకు రుష్యావారు వచ్చిరి జర్మనీ యుద్ధోగ్గియ ప్రకటనములనల దెలియుచున్నది.

రుష్యనుఅధికారుల ప్రకటన.

పెట్రోగ్రాడు జనవరి 22:—థారక్కువైపున రుష్యావైనికులు జర్మనులతో యుద్ధముచేయుచున్నారు. ఇతరవోట్ల మామూలుగనే ఫిరంగుల యుద్ధముజరుగుచున్నది. ఒకోవివాదాల్ చాలమంది ఆస్త్రియావైనికులను చేర్చుచున్నారు. నల్లనముద్రములో మేము చాలస్త్రీమరులను మాంచితిమి.

ఆఫ్రికా

వియన్నాలో ముఘాచి.

లండను జనవరి 21:—గతవారమునందు వియన్నాలో 150 మందికి మహాచిహ్నేరీన తీవ్రజాలి వ్యాధితగిలెను.

అమెరికా

వాసియా ప్రయాణము చేయుట.

లండను జనవరి 22:—వాసియా యను నోడ గార్వె ప్రస్తుతుండి బయలుదేరి నార్థక్కుకు వచ్చుచున్నదనియు వర్ణినియా యను నోడ సముద్రతీరమునుండి మూడుమైళ్ల తాత్కగా వేయుండి ప్రయాణము గావించుచుండెనియు న్యూయార్కునందువరకు గలిగినది.

ఒకదూదియోడలోని నావికులను

అమెరికావారు బట్టుకొనుట.

వాషింగ్టన్—జనవరి 22:—అమెరికాదేశీయ దూది స్త్రీమరులోని నావికులు విడుదలజేయబడిరిని వ్రెమెకలోని అమెరికావారి కాన్సులుగారు రాబ్యాంగకాఖవారికి దెలిపెను. వీరి నరెట్టు జేసిరిని వెలుపుటకు నిదియే ప్రథమము. అరెట్టుతేయుటకు హేతువులు దెలియవు.

వాసియా యోడ.

లండను జనవరి 21:—వాషింగ్టను. కోకాధికారులతో సలహాజేసినమీదట వాసియా యను నోడలో ప్రతివరకును యిక్ ష్యారు జేయుటకు యుద్ధవస్తువు సంఘము వారొప్పి కొనిరి. ఓడను యిక్ ష్యారు జేయుటకు సమ్మతింపలేదు. ఓడ ప్రయాణము చేయవచ్చునని రాబ్యాంగకాఖవారు సలహానిచ్చియుండలేదు. ఓడస్వాములు తమ యిష్టముచొప్పున జేయవలసినదనిరి.

ఇటలీ.

పోపుగారి యుత్తరువులు

రోము జనవరి 22:—నేను తాటస్ట్రముగనుండుచు యుద్ధమునలన ప్రజలకు కలుగునష్టమును, కష్టమునుతీర్చుటకు సాధ్యమైనంతవరకు ప్రయత్నించెదను. అందరిని తుమించవలసినదని ఫిబ్రవరి 7 వ తేదీన విరోహాలోని ప్రజలందరు చేపుని ప్రార్థించవలయునని వీరు యుత్తరువొచ్చిరి.

జర్మనీ

జర్మనీవారు నార్థక్కుపై బాంబులవేయుట.

జర్మనీ విమానములు.

లండను జనవరి 21:—జర్మనీవారి గాలియోడలు నార్థక్కుపైవేకివచ్చి బాంబుల వేసెనుగద! ఈయోడలనుండి బాంబులు కొద్దిగానే వేయబడి యుండుటచే నియ్యది యస్వేషము కావచ్చునని దలంచుచున్నారు. బాంబులు మాత్రము మిక్కిలి హానికరములు. వీనిలో ప్రేలక నిలచిన యొకబాంబు ఘూమా 60 పాసుల బరువు గలిగియుండెను.

జర్మనీ యుద్ధోగ్గియుల నాయకుడు.

లండను జనవరి 22:—జనరల్ వాక్ ఫాక్ హోయిసు గారే యుద్ధోగ్గియుల నాయకుడుగా నున్నారు.

నార్థక్కుపై బాంబులువేయుట

జర్మనీవారి సంఖ్యపము

ఆంస్టర్డాం జనవరి 22:—జర్మనీవారు నార్థక్కుపై బాంబుల వేయుటవలన వారి కశ్యంతో త్యాహము గలిగినది. ఇట్లుగి ప్రారంభమాత్రమున చెప్పుచున్నారు. కాంటు జెప్పిలిక్ గారిని కయిజుగారు "విమాన దళ నాయకుడాయని బిలచి గొంపించిరి.

అమెరికా దేశీయ పత్రికాభిప్రాయములు.

న్యూయార్కులో లేనింగుపోర్టు పత్రికయిట్లు నుడువుచున్నది. ఈదాడి కేవలము రాక్షస కృత్యము. బహిష్కరణ మెట్టిదోగ్రహింపతా నసమర్థుడని యీ కృత్యము మూలమున జర్మనీ ప్రకృతిగా రింకొకసారి వెల్లడించిరి.

టర్కీ.

తురుష్కులు ఈజిప్టుపై దాడివెడలుట

దాని ఫలితము.

కయిరో జనవరి 21:—విగుప్రదేశవంద యాత్రఫలికముల విషయమున జర్మనీ యుద్ధోగ్గియులు నమ్మకములేకయున్నారుని నిరయానుండి దెలియుచున్నది. వారి ప్రయత్నమును కొలది కాలమువరకు వాపరలసినదని కాక్ స్టాంటిన్ పోలీసులోని వారిని గోరగా నీదియెట్లు జరిగెను ముందుకు బోవలసినదని యజ్ఞాపించిరి. తాము యెడారిలా దాహమునలన బావకపోయినను, బ్రిటిషువారి తుపాకుల మూలమున హతంబుగాక పోయినను యీప్రయత్నము సఫలముగాకపోయెను వైనికులే తమకృత్యమున జర్మనీ యుద్ధోగ్గియులును తురుష్కు ద్యోలగ్గియును నిశ్చయాభిప్రాయాలై యున్నారు.

దక్షిణాపాదానామము.

తిరువనంతపురము హోకోర్టు

వేంకటాచారిగారి భూపకాథము కట్టివేయటం.

తిరువనంతపురము జనవరి 22:—తిరువనంతపురము హోకోర్టులో నిదివరకు ముఖ్యమంత్రిగారి కార్యమును సీ. వేంకటాచారిగారు గూడ అధ్యక్షత వహించి 18వ తేదీన కీర్తి కేసులందు. ఈ కేసులలో ముఖ్యమంత్రిగారు నిన్న సాయంత్రము తేలికనది. నేడు 12 గంటలకు హోకోర్టు సమావేశమైనది. వీరి మరణముగరించి వారసులను పట్టు వారసులను పట్టు తెలియజేసి, సామర్థ్యము తెలిపిరి. దీనికి ముఖ్యమంత్రిగారి పత్రము సమాధానమిచ్చిరి. అంతట వేంకటాచారిగారి భూపకాథము నాటికి కోర్టు కట్టి వేయబడింది.

బాపట్ల జనవరి 22:—నెరములే జీవనముగా పెట్టుకొని

జనవరి 22:—నెరములే జీవనముగా పెట్టుకొని జీవించు బాతులను బాగుచేయుటకు గవర్నరు మెంటువారు దొంగబాతుల యధిని వేళము (క్రిమినల్ నెటివ్ మెంటు)లను స్థాపించుట ప్రకటన చేయెను. రక్షక వైద్యమువారు యిదివరకే ఎరుకలవారిని తీసికొనివచ్చి బాగు చేయుటకు ప్రయత్నించుచున్నారు. ఇప్పుడు చచ్చిపోయిన సభ్యులను అధిపత్యముక్రింద నపరాధులగు యానాదులకు బాపట్లలో నధినివేళస్థానము స్థాపించువరకు తెలియ వచ్చినది. ఒక్కచోటనే అట్టి రెండు స్థానముల స్థాపించుట అనేక కారణములవలన సరికాదు. ముఖ్యముగా దోషముల సంఖ్య ఎక్కువగుటవలన వారిని అదభిప్రాయము కల్పించుట సులభము. అపరాధులను బాగుచేయుటకు చేయుచున్న ప్రయత్నము లేనివలన గురును. ఇటీవల బాపట్ల ప్రాంతములలో కన్నపు దొంగతనములు హెచ్చుగా జరుగుచున్నది. రక్షకవైద్యమువారి యాజమాన్యము క్రిందనున్న ఎరుకల వారిని బాగ్రక్షగా నుంచలేక పోవుటవలన ఈ నెరములు జరుగుచున్నవని మేము అభిప్రాయపడుచున్నాము. కాబట్టి ఒకదానితోనే అగ్రస్థుడు చున్నమాట రెండవ నెటివ్ మెంటును కూడ భరించుట దుర్భరమును. కాబట్టి యానాది నెటివ్ మెంటును ఇక్కడ స్థాపించ వలయుటకు బాపట్ల ప్రజలందరూ సభకూడే గవర్నరు మెంటు వారి ప్రార్థించుచున్నారు.

నీలగిరికి విద్యార్థిదళములు

ఉదకమండలము జనవరి 22:—నైకరాజులపాతము నుండి విద్యార్థులైన తయారుచేసిన నీలగిరి కొండలమీదనున్న పట్టణముల కన్నీటికిని సప్తము చేయవలెనని గవర్నరు మెంటు వారు అనేక సంవత్సరములనుండి ఆలోచించుచున్నారు. కాలము సరిగా లేకన, ఉద్యానము మాటి మాటికి మారి పోవుచున్నందున నైకరాజుల ఎంతవీరు పడుచున్న దోషానికి తెలిసికొనుటకు వీలులేకపోయినది. ఈ గొప్పమేర్పాటులను, నెరవేర్చుటకు చాలకాలము పట్టున ఉదకమండలము మునిసిపాలిటీలో దీపములమేర్పాటు సరికలేదు. దీనివలన ప్రజల కిబ్బందికలుగుచున్నది. కాబట్టి నెయింటు లాభము సరస్సులో ప్రవహించునీటినుండి విద్యార్థులైన తయారుచేసిన దీపములు పెట్టుటకు స్క్రీమును తయారుచేయవలసింది. వాకరులకు కంపెనీ వారికి దొరతనమువారు త్రవ్వించుచున్నది. ఈ కంపెనీవారి ఏజంటు దీపముల నేర్పాటుచేయుటకు తమకీర్తిమనకుమీద నెలకు నూట యేబదిరూపాయల జీతముమీద పనిచేయుచున్నాడు. ఉదకమండలము మునిసిపాలిటీ అప్పలన్నియు తీర్చివేయబడినవి. మునిసిపాలిటీ మండ్లిని తీసివేయబడినది. విద్యార్థిదళములను పెట్టుటకు తీరిగి లక్షరూపాయలు, మునిసిపాలిటీవారు అప్పు పుచ్చుకొనుచున్నారు.

బొంబాయి

క్రియత ఆగాభాగ్యగారిని దర్శించుట.

హిందూ, మైసూర్ ఆగాభాగ్యగారిని ఎదుర్కొని తీసికొనివచ్చుటకు వెళ్ళుచున్న మహమ్మదీయుల సొండువులు కేవలము గుమి కూడిరి. మహమ్మదీయుల గొప్పవారు సర్ ఫజల్ ఖాన్ కింభాయిగారిని స్త్రీలనుగూడ జైల్లో ఆగాభాగ్యగారిని బిడ్డకు తీసికొనివచ్చిరి. ప్రజలందరూ జయభయ భావములు సలిపిరి.

ఈజిప్టువై వాడి వెడలుట దుర్లభము.

బొంబాయి జనవరి 22:—నేటిదినమున క్రివారు బొంబాయికి వచ్చినపుడు ఆస్సానీయే వెళ్ళు (నెన్) ప్రతినిధి యొకరు

వారిని సందర్శించి ఈజిప్టుదేశమునై బహుటకు తురుష్కలకు సాధ్యమగునా కాదాయని యడిగినపు డట్టిది జరుగుట దుర్లభమని వారు నొక్కి వక్కానించిరి.

క్రొత్తసుల్తానుగారు

నూతనముగ నేర్పాటుచేయబడిన సుల్తానుగారి విషయము, సుల్తానువారితో బ్రసంగింపుచు నిట్లనిరి. అయిన ఘోషదార స్వామయలు, బుద్ధివక్తలు, జనోపకారములగు ననేక గంపూరములను జేసిరి. కిరికీ షెల్లాపీనుల తెండి యను డేరుగలదు. మిక్కిలి ప్రజారంజకులు; రాచకొమరుని లక్షణము లన్నియు నీయనయందుగలవు.

బ్రిటీషువారి సముద్రాధిపత్యము.

యధ్యధిపతియనుగుర్ని తమసందియ మెంతమాత్రమును లేదనిచెప్పి క్రివారు రెండవమాసమునండి దేశాటనముగా వింపుచుండినను ఒక్కసమయమునను ఇంచుకేరియు తొందరగలగలేదనియు బ్రిటీషువారి సముద్రాధిపత్యమున కియ్యదియే సామ్యభూతిమనియు జెప్పిరి.

తురుష్కలయెడ బ్రిటీషువారి యభిప్రాయము.

ఇప్పుడుగూడ నింగ్లండులోనివారు తురుష్కలయెడ విరోధభావము నొందియుండలేదు. జర్మనీవారి నిర్బంధముల మన నిట్లుజేసినయెడ కడకు సంధిప్రయత్నములు జరుగునపుడు స్వల్పభూమిగొరకై జర్మనీవారు తురుష్కల దిగినాడెదరనియు బ్రిటీషువారి యభిప్రాయము.

రానిలవారినుండు క్రివారు పూనాకుబోయెదరు.

ఈజిప్టు రక్షకస్థానముగుట.

టయములకొద్ద ఇండియా ప్రతినధి దర్శించినపుడు వాటినిచెప్పిరి. ఈజిప్టుదేశమును బ్రిటీషువారు స్థానముగా జేయుటవలన దేశమున కమితలాభము గలుగును. ఆదేశమును స్వరాష్ట్రములో గలిపినచో బ్రిటీషువారు గొప్పకీర్తిదమును జేసి యొందురు.

బ్రిటీషు సంస్కరములన దేశమునకు కలిగినలాభము.

బ్రిటీషువారి సంస్కరములమున ఈజిప్టుదేశమున కార్థికలాభములు గలిగెనుటకు సందియములేదు. ఇంతమాత్రము కాదు. నైతికలాభములును పొందవలసి యున్నది.

హైందవ సంస్థానములతో పోలిక.

గ్రేటు బ్రిటనువారి మూలమున నితరదేశముల వారికి గలిగిన నైతికలాభముల నెప్పులయున్న హైందవ సంస్థానముల తోడను ప్రస్తుతి తరుణమున వారు గావించిన కార్యముల తోడను బోల్చుదు. ప్రతిహైందవ సంస్థానమును ఉన్నాచావూరిత ప్రభుధ క్రితో నిండిపోయెను. ఈ సంస్థానముల యంతరంగిక కార్యముల యండియో దొరతనమువారు జోక్యము బుచ్చుకొని కుండినందున వలన నిట్టిదిగలిగెను. ఇట్టి పద్ధతిని ఈజిప్టు విషయమునను యవలంబింపవలసి యున్నది. అట్లుచేసిచో మంచిఫలితములు తప్పక గలుగునని నానమ్మకము. మనీయల భర్తాదాయములు మొదలగు మతవిషయకములు ఈజిప్టు దొరతనమువారికి విధున వలయును.

ఈజిప్టు దేశములకు స్వపరిపాలన.

ఈజిప్టుదేశములకు తమదేశపరిపాలనయందు జోక్యము నిచ్చుటకును వారిని స్వపరిపాలనకు తయారు జేయుటకు బ్రిటీషువారు గావించినప్రయత్నములు ఈజిప్టువారి కప్పుడే యావదమును గూర్చివి. త్వరలో స్వపరిపాలనా సమర్థుల గావించుటకు దగు నేర్పాటులు నూతనప్రభువు యధికారమున జరుగునని దొచుచున్నది. ఈజిప్టుదేశములకు తాముసంరక్షణ కర్తలని బ్రిటీషువారి కల్పపుడును దలచిరి. నైలనదీమూలముగా గ్రేటు బ్రిటనువారు గావించిన కార్యములు ఈజిప్టుదేశము యొక్క పురోభుద్ధిని నిశ్చయపరచుచున్నవి.

మతగురువులు, భౌగోళియముగ ప్రవర్తించుట

ఈజిప్టు దేశమునందలి మతగురువులు, ప్రజలు, దొరతనము యెడ బహుభాగ్య ప్రవర్తించుచున్నారు. హుసేనుగారిని ఈ జిప్టుదేశమునకు సుల్తానుచేయుట మంత్రులందరూ బ్రిటీషు దొరతనమునందు అభిమానము కలిగియుండుట, కష్టపశంస నియును.

ప్రజలదేశాభిమానము

ఈజిప్టులోపుట్టిన జాతీయభావము అందరికి తెలిసినదే. ఎంతవారైనాను ప్రేమకులైనా ఈజిప్టుప్రజలు యీ యధ్యధ్యములముగా బ్రిటీషుదొరతనమునందు మంచిఅభిప్రాయమును నూటినమాట ఎవరులేదనగలరు! కాబట్టి ఈజిప్టుపరిపాలనయందు ఇంగ్లీషువారు ఉపారపద్ధతులను అనలంబించుటకుభగ్యము.

క్రొత్తసుల్తానుగారు

క్రొత్తసుల్తానుగారు చాలగొప్పవారే. ఈ యనకు ఈజిప్టుదేశమునందలి బాబులకును, బాలిక

లకును విద్యచెప్పించుటయందు ఆ మిత్రము ఆభిమానము. ఇది యిట్లుండగా వీరు ఈదేశమునందలి అభివృద్ధిలో స్థాపించదలచిన మహమ్మదీయ విశ్వవిద్యాలయమును గూర్చి కూడ వారికి మంచిఅభిప్రాయము కలదు. ఈజిప్టులో అన్ని విధముల లోపములేని విశ్వవిద్యాలయమును స్థాపించుటకు సుల్తానుగారు చాలపాటుపడిరి. హుసేనుగారిని సుల్తానుగా చేయుట ఈజిప్టు ప్రజలకందరకును అమితానందమును కలిగించినది. వీరియందు ప్రజలకును ప్రజలయందు వీరికిని అమరాగము కలదు వీరు గొప్పఅనుభవకాలము. మంచిచెడ్డలు తెలిసినవారగుటయేగాక, మంచిసమర్థులు. ప్రజలకువీరియందు గౌరవము మొదలు వీరు రాజులుటంబును లగుటవలన సుల్తాను అను కొత్త బిరుదుతో ఈజిప్టుదేశపు పరిపాలకు లగుటకు తగియున్నారు. క్రొత్త సుల్తానుగారు ఈజిప్టుదేశముయొక్క స్థితి గతులను చక్కగ గుర్తొని పాత్రనందన ప్రజలకు స్వాతంత్ర్యము చేకూరి, దేశము భాగ్యవంతమై నీతి వెంపాంది దేశాభ్యుదయ మగుననుటకు అభ్యంతరము లేదు. సుల్తానుగారు మిక్కిలి ఉదారచింతలు. ఇదివరకు ఈజిప్టుకు భేదీవుగన్న తన పిన తండ్రికన్న ఈయన మంచినమర్థులు. వీరి పరిపాలనకాలములో ప్రజలకు మంచిలాభము కలుగుటకు సందేహము లేదు.

ఈజిప్టు దండయాత్ర.

టర్కీవారు ఈజిప్టువై దండెత్తుట కలలోనివారై కేవలము పిచ్చి ప్రయ. ఆ సంధివము. దండెత్తుటకు ప్రయత్నములే జరుగవనినా నమ్మకము. ఒక జళ అట్టి ప్రయత్నములు జరిగినచో టర్కీకి సలహా చెప్పుచున్న జర్మనీ వారికి లాభకారిగ నుండును. వీలనగా ఇంగ్లీషువారు ప్రాన్సులో నున్న సేనలను చాలమట్టుకు ఈజిప్టుకు పంపవలసివచ్చును. ప్రాన్సులో బలముతగ్గుట జర్మనీవారికి లాభముకాదా? రషియావారు నూయజా ప్రాంతభూములవై దండెత్తుటకు బయలు దిగి ముఖ్యపట్టణముగు కాన్ స్టాంటినుపోలియై దండెత్తు వత్తుమన టర్కీవారు తమదేశమునేలాము రక్షించుకొన వలసిన అవసరము ఏర్పడును. టర్కీపార్లమెంటువారు తమ కీర్తిధర్మములో జయము కలంగదనితెలిసియు పిచ్చిత్రోవకుదిగిరి.

భరతపూరు మహారాజుగారు.

నేటిస్థిమరులో భరతపూరు మహారాజుగారును వారి భార్యయు, జస్టిస్ బోమే, బ్రిగిడీర్ జెనరల్ కాకబరన్, రెజన్ తాతాగారు, వారిభార్య, ఆనరబుల్ సీ. కెనైజెన్ అనువారు కూడ వచ్చిరి.

ఒక విలంతువును మోసముచేయుట

బొంబాయి జనవరి 22:—అల్వారు సంస్థానములో కంట్రాక్టరుగానున్న షేఖ్ అల్లాబక్షన్, బి. బి. సి. వి. రైలువే లాకో నూపరిం తెండెంటు ఆఫీసులో పనిచేయు బాబుబన్నీ దారు, అబ్దుల్లా తహసీలుదారుగ నున్న మహారాష్ట్రరాహాయనవారలు జే. టైలరు అను విలంతువును మోసముచేసిరి. ఇందుకై యీమెవీరిమీద కేసువీసికొని వచ్చినది. ఈ కేసు అబ్దుల్లా తహసీలు కమిషనరుగారివలన విచారింపబడుచున్నది. బన్నీ దారు అల్లాబక్షన్ టైలరుదొరసా దగ్గరకు తీసికొని వచ్చినట్లు, తన భర్తయిచ్చినపామునుదేవకైన నెట్టుబడి పెట్టి పనిచేసికొనుట కు ద్వేషముండినట్లు టైలరు అబ్దుల్లాచెప్పగా అల్లాబక్షన్ ఒకయిల్లుకట్టించుట కొప్పుకొని, 700 రూపాయలు పట్టుకొని వెళ్ళినయెడ, తరువాత యిల్లు కట్టించుటగాని, టైలరు అబ్దుల్లా సొమ్మును తిరిగి యిచ్చుటగాని జరుగలేదనియు ఫిర్యాది పట్టుమన చెప్పబడుచున్నది. దానిమీద అబ్దుల్లాజిల్లా మేజిస్ట్రేటుగారి దగ్గర కేసు దాఖలు చేయబడెను. ముద్దయిలను ప్రాసిక్యూటచేయుటకు మేజిస్ట్రేటుగారు తుల్య విచ్చియున్నారు.

గొప్పవారువచ్చుట.

బొంబాయి జనవరి 22:—నేటియందయము బొంబాయి చేరన కైజర్. వి. హింద్ "అను మొయిలస్ట్రీకులో గొప్పవారు ఆనేకులవచ్చిరి. వైస్రాయిగారి రెండవమారులగు ఆనరబుల్ ఏ. హార్డింగ్ గారిని బొంబాయిగూర్చు గారి ఏడీ కాంగుగారు స్త్రీ మహారాజు"ని డిస్కాండుఅను గవర్నరు మెంటు బోటులో ఒడ్డునతీసికొనివచ్చిరి. వైస్రాయిగారి సహారులు, సర్ వెలంతుకు ఫిరోజ్ గారు, సర్ బార్డి రాన్ కావెల్ గారు, కెప్టెన్ క్యాంపుబెల్ గారు బొంబాయి గవర్నరు మెంటు భవములో అతిథులుగ నున్నారు.

సస్యానుకూలముగ వర్షము.

కరాచీ జనవరి 22:—దీనినండి యిట్లు తెలియవచ్చినది:—అమృతసరము మొదలు, సయూ కపరగణాల పర్వము భాగమువరకును, మంచినర్షము మరిగినది. ఈ పర్వము మంచి తిరుణముతో పడుటచే సస్యముల కంకాయ సమకూలముగ నున్నది. దీనివలన దేశమున కంతయు లాభకరముగ నుండును.

అక్టోబరు 20: — గంధుక రాష్ట్రముల తైల
 నంటు నున్నందున మెత్తనుగాను భూత్యానతితులై బలవం
 ప్రభమునందు నేను ఇచ్చినట్లెట్టి. వరు ధైర్యము 4వ తాళి
 మత ఇచ్చటనుండి నమ్మట అనాకు నేర్చుదురు. “బలరాం
 ప్రాకు మహారాజుగారు ముగ్ధునికై చాలవసము నిచ్చునను
 గాక ప్రతిభా నావితులను ఇంకయును ప్రేమకలకును సౌఖ్య
 మల నేర్పరచుటకు నె 1-క 5000 రూపాయల నిచ్చు
 చున్నారు. మహారాజుగారు మౌనమును ప్రశంసయము అని
 మెత్తనుగాను చనుగించిరి.

మరణ వార్త.

జనవరి 22:— సివిల్ అసిస్టెంటు సర్జను డాక్టర్ ఆర్. పి. యాంగ్ బహద్దూర్ గారు నిన్న లోక్మో త్ దహించిరి. వీరు 1883 సం.లో ఉద్యోగమునందు ప్రవేశించిరి. చాలకాలము లోక్మో నగరమునందుండి యున్నారని తెలియజేసిరి.

జిల్లా

నర్తకపు కమిషనరు

లండనులో యేర్పాటుచేయబడుట.

జిల్లా జనవరి 22:— బ్రహ్మపురివారిల్లు తెలియజేయుచున్నాము— బొంబాయిలో కర్ణాటకలెక్కరు పనిచేయుచు ప్రస్తుతము నెలపుమీదనున్న ఎం. ఎం. ఎస్. గజ్డే బి. సి. ఎస్. గారు కొంతకాలమువరకు లండనులోని నర్తకపు శిక్షణలో ఇండియన్ నర్తకపు కమిషనరుగా యేర్పాటుచేయబడిరి. లండనులోని నెరియర్ వీపునైటులో నర్తకశిక్షణవారికార్యాలయమున్నది. మామూలు సందర్భములలో హిందూదేశమునుండి జర్మనీ ఆస్ట్రీయాలు రవాణామార్గమునను సరకులు, క్రేటు బ్రతులు ప్రస్తుత మెంతవరకు ఖర్చు అగునో కనుగొనుటకు వీరు సహాయముచేయుదురు. ఈ సందర్భములలో వీరు సహాయము కావలసినవారు పరిశ్రామిక కాభాధికారి ద్వారా తరచులను వ్రాసికొనవచ్చును. పరిశ్రామిక కాభాధికారి యిదివరకు తెలిసియున్న పక్షమున ఆయుక్తమున గజ్డే గారికి వెళ్లక కర్నాటక లేకుండా యిక్కడనుండి సమాధానము తెలియజేయబడుచుండునగాన పరిశ్రామికాధికారి ద్వారా గజ్డే గారికి వ్రాసికొనవలయును.

వై. సాయిగారికి వచ్చిన యుద్ధ వార్తలు

జిల్లా జనవరి 22:— ఇండియా సెక్రటరీ గారు నిన్న లండనుండి యిక్రింది తెలిపి గ్రామముల వై. సాయిగారికి పంపిరి.

వర్తమాన విమానములు

వర్తమాన విమానములు ఇంగ్లండు దేశమునందు తూర్పు తీరపు పట్టణములపై బొంబులు వేయవలన జర్మనీ ప్రజలకు అపరాధము కలిగినది. అని హాలండ్ దేశమునుండి తెలియజచ్చినది. ఈ బొంబులవలన 72 సంవత్సరముల ముస్లిమ్లై ఒక తెచ్చెప్పలు కట్టుబాడొకడు, ఒక కట్టవాడు, యుద్ధములో చనిపోయిన వైనిటన్ వింతకు వొక తెచ్చెప్పలొయిరి. కింగ్స్టన్ వద్ద వేసిన బొంబులు మారు 12, చుట్టు పట్టుల నిరాధారము గనున్న గ్రామములపై పడినవి అనేక గుడిసెలు, పాతదేవాలయములు ధ్వంసమైనవి.

ప్రాశ్న యుద్ధరంగము.

సోయిసముకర్త సెయ్యదిగా నున్నదని ప్రాశ్నకుండి తెలియజచ్చినది. వెర్నెన్ వద్ద ఫ్రెంచి ఫిరంగులు చక్కగా పనిచేసినవి పాంటో ఈ మాసనకు ఈ కావ్యదిక్కున ఫ్రెంచి సేనలు తీవ్రముగ ముందుకు వెళ్లుచున్నవి. ఆగ్లోని వద్ద ఫ్రెంచి వారు ఘోరముగపోరిరి. జర్మనులు వశపరచుకొన్న కందకముల నుండి వారిని తొలగిరి.

రషియాలో యుద్ధము.

పోలాండు యుద్ధరంగమునుండి ముఖ్యముగా వార్తలు తెలుసులేవు. కాని రషియా సేనలు ఆస్ట్రీయా దేశమునందు బుకోవిసా పరగణాలో కొమెనియా సరిహద్దులవద్ద దొర్నా వార్తలకు 10 మైళ్ళ దూరములో నున్న ఒక గ్రామమును ఆక్రమించుకొన్నట్లు తెలియుచున్నది.

హంగరీ సైనికులు.

హంగరీ పార్లమెంటు మెంబర్లకు లండనునగరము నందు మార్చింగుపోస్తు పత్రికకు ఇట్లు వ్రాయుచున్నాడు:— కొన్ని వార్తలనుండి జర్మనీ సేనల ముందుకు కదలింపకుండా మిత్రమండలి వారు చేయుచున్నను, అనేక విషయములు కలిగినవి ఆస్ట్రీయా హంగరీ పత్రికలలో ప్రచురించుచున్నారు. ప్రజలకు దీని అర్థము తెలియజేయు. సర్వయా ఆస్ట్రీయాకు కలిగిన అపజయము సామాన్యజనులకు తెలియకుండ దాచుటకు వీలులేదుగా? వారు యీ అపజయమును వినిపట్టినందు నిరుత్సాహులై నారు. ఎన్ని ప్రయత్నములలో చేసికొని, ఎన్నో బంధోపక్రమాలలో సర్వయాపాదకు తెల్ల తిమిగగా! ఆస్ట్రీయా లో చిన్ని సర్వయా మనలను వెనుకకు తరచివేసినదే? లేవు బ్రహ్మాండమగు రషియా సేనలు మన దేశములో ప్రవేశించునప్పుడు వారి మనములు వెనుకకు తరచుగలము? అని ప్రజలు అనుకుంటున్నారు.

సోయిసలై మరయొక దండయాత్ర.

80 కేలముడి జర్మను వైనిటకుల 4 లక్షల ఆస్ట్రీయా సేనల సోయిసలై దండయాత్రవలన హంగరీలో గొప్ప ప్రయ

వృత్తాంత లేఖలు.

విలేఖరులకు ప్రకటన.

సం. నర- తగిన పునోపాధులకు వ్రాయుడు.

పాలకొల్లు వార్తలు.

ఒక విలేఖరుని యొద్దనుండి.

మహాచిరములు.

పాలకొల్లు జనవరి 21:— నర్సాపురం తాలూకా పాలకొల్లు గ్రామములో ఇప్పటికి మూడు మాసముల వైతంబి మహాచిర వ్యాధి ప్రబలి వెక్కుమంది జనులు ప్రాణముల గోల్పోవుచున్నారు. ఇది యూనియన్ గ్రామమై యున్నది. జనాభా 18,000 లు సుమారు. ఇది గ్రామమునందు యిండ్లయిరుక్కుచేతను, వీధులలో పారిశుధ్యము తక్కువచేతను, గ్రామముచుట్టునున్న తోటలు చెరువులచేతను, దోమలచేతను అంకురించి ప్రజానాశము గావించుచున్నది. ఈ వ్యాధిని నిలుపుటకుగాని, తుదర్శుటకుగాని వై యధికారులుగాని, గ్రామోద్యోగులుగాని సకాలములో ప్రయత్నములు చేసినట్లు కన్పించదు. ఇప్పుడిప్పుడు కొంచెము శ్రద్ధవహించి పనిచేయుచున్నట్లు వినుచున్నాము. ఇట్టి ప్రయత్నము లారంభములోనే జరిగినయెడల, ఇన్ని మరణములు సంభవించకపోయి యుండును. నర్సాపురము దీనికి 6 మైళ్ల దూరముగానున్నది. ఇది సమీకృత్య వారి ముఖ్యస్థానమై యున్నది. ఈ వ్యాధి పాలకొల్లుకుండి యిచ్చుటకు వ్యాపించినది తెలియుచున్నది. పాలకొల్లు నెడల నర్తక కళల మయి యున్నది. ప్రతి శనివారము నిచ్చుట గొప్ప సంప్రదాయము జరుగును. అనేక కేల జనులు కృష్ణగోదారి జిల్లాలనుండి యాసంతకు వచ్చెదరు. అందుచేత ననేక గ్రామములకు ఈ జాత్యము వ్యాపించుట కవకాశము కలదు. కనుక యిప్పుడైనను, అధికారులు ఈ జాత్యము అన్ని గ్రామములకు వ్యాపించునందముల తగు సాధనముల చేయుదురని నమ్ముచున్నాము. గ్రామమునకు యూనియన్ చెరువును గ్రామోద్యోగులలో నొకరై యున్నాడు. యూనియన్ క్లర్కు ననమరణముల రిజిస్ట్రేగుగా నున్నాడు. అందుకు వ్యాధులు గ్రామములో సంభవించినవెంటనే వెయధికారులకు తెలియజేయు బాధ్యత గ్రామమునకు వై నున్నది. సకాలములో వైచారికి తెలియజేయక పోయిన లోపము, వీరిలో నందరను ఒకరినై నొకరు ప్రోయించున్నట్లు కన్పట్టుచున్నది. లోప మెరియందున్నదో యధికారులు నిరూపణ చేసి, యికముందిట్టి లోపములు జరుగకుండునట్లు జాగ్రత్త పెట్టెదరని నమ్ముచున్నాము.

గ్రామముల జరుగుచున్నవి. అని బుకరెట్టు నగరమునుండి తెలుసు పత్రిక విలేఖరి తెలుపుచున్నాడు.

టర్కీ దేశపు అర్థిక స్థితి.

పేలప్రయస్ నుండి ఈజిప్టుకు పోయి వచ్చిన శ్రీరజాగతులు ఇట్లు చెప్పుచున్నారు:— టర్కీ వారు తమ సేనలను బుర్షెహ ప్రాంతముల అనగా టర్కీ దేశపు సరిహద్దులకు 40 మైళ్ళ దూరములోను కాబల్ ను 150 మైళ్ల దూరములోను చేర్చుచున్నారు. టర్కీకి ధననంబంధ మగు చిక్కులు వానాటికి వెరుగుచున్నవి.

జర్మనీ వారి కార్యములు.

జర్మనీ ఆస్ట్రీయా వైనిటలు రషియాను ప్రజలను బహు బాధలు పెట్టుచున్నందున అట్లు చేయుట తగినది ఆస్ట్రీయా జర్మనీ దొరతనమునకు తెలియజేయవలసినది అని రషియా దొరతనము వారు స్పెయిన్ దేశపు రాజువారికి కోరిరి. బాధపడినవారి వాక్యములు, జర్మనీ వారు ఉపయోగించిన కుపాక రక్షణయొక్కయు హంబులయొక్కయు ఫోటో గ్రాఫులు కూడ రాజువారికి పంపిరి.

యజ్ఞస్థితి.

జిల్లా జనవరి 22:— బాన్ పురము సంస్థానాధిపతి 325 రూపాయలను యనరాజుగారిచే నెలకొల్పబడినదికి ఇచ్చిరి.

బర్మా

హాలండ్ లో బియ్యపుమర

రంగూను జనవరి 22:— ఉత్తరపు లియ్యవరకు ఈకం పెసి వారు పనిచేయుచున్నది ఇదివరలో దొరతనము వారు తెలియజరిచిరి. ఇప్పుడా యుద్ధపును మార్చి వీని యెప్పుడను పనిచేయించుటకు నొక అధికారిని నియమించిరి.

పచ్చయప్ప క్లబ్బు:— ఉపసంఖ్య గ్రామసాధిపతి

జే. సి. గోల్డ్ గాట్లు వ్రాయుచున్నాడు:— ఈ నెల 13-వ తేదిని కరాళాలా భవనమున జరిగిన సభలో పచ్చయప్ప క్లబ్బు తిరిగి యేర్పాటుపడినది. (1) నాటక పర్యవము (2) ప్రతి సం. సాంఘిక క్రీడావిద్యలు (3) పురాతన విద్యార్థులకును ప్రకృతి పాఠ్యము విద్యార్థులకును సమాజేశ పరిచయము కలిగించుట (4) ప్రతినభ్యుత్థమును పనిచేయుటకు ప్రోత్సాహపఱచి పచ్చయప్ప కరాళాలను నివాస స్థాకర్యములు కలదానిగా చేయుట— ఇవియే యీ క్లబ్బు యొక్క యుద్దేశములు. పురాతన విద్యార్థులు సభ్యులగుటకు కనిష్ఠ పద్ధతి చందా సంవత్సరమునకు రు 1-0-0 పభ్యులు నాటకములకును క్రీడావిద్యలకు క్లబ్బు వారసత్వ తదితర విద్యదములకును రావచ్చును.

(LATEST NEWS.)

Fighting in Flanders.

British Fleet's Assistance.

LONDON, January 22
In recent fighting in Flanders British fleet rendered great assistance in bombarding the German positions which were evacuated as far as Mariakotte, but the allies were unable to occupy the trenches. Germans strengthening their second line of defences. They obtained a few more batteries and a number of fresh troops.

French Submarine: Ten Persons Saved

LONDON, January 22
PARIS:—United States embassy at Constantinople announces that ten were saved from the French submarine Saphir which struck a mine in Dardanelles

H. H. The Pope's Invitation.

LONDON, January 22
ROME:—The Pope in a Consistory emphasised Vatican's neutrality and dwelt on its strenuous efforts to alleviate the consequences of war. His Holiness invited all the faithful to join in the Great expiatory function in Europe on February 7th and elsewhere on March 21st.

Situation in France.

LONDON, January 23
PARIS:—Last night's communique said:—Southeast of Ypres the enemy was more active than recently. Fusillade and cannonade have been proceeding throughout the night in the region of Bois-St-Mard. Enemy's battery was silenced. There have been fierce attacks in Argonne at Fontaines Madame and at Marie Therese south of Fesentaines La Mitte. Enemy was repulsed at Fontaine Madame by two vigorous counter-attacks. Fight at Marie Therese lasted all day and was conducted with the utmost energy by both sides. At night all our positions had been maintained. German night attacks in the regions of Hartmanns and Weilerkopf failed. Fighting continues.

Criminal Settlements in Bapatla.

A Protest Meeting.

BAPATLA, January 22
The public of Bapatla assembled in a meeting held yesterday while appreciating the policy of Government in establishing a settlement of criminal tribes, humbly, but strongly protest against establishing a settlement of Yanadis under the supervision of a Church Panchayat at Bapatla in addition to one Erakala settlement on one side of Bapatla already working under the management of the Salvation Army for reasons among others that two such settlements at one place render supervision inefficient and will frustrate the very purpose of settlement, and that local conditions would not permit the location of another criminal settlement in the same neighbourhood. It is believed that the recent increase of theft and house breaking is due to the inefficient supervision over the already existing settlement and another makes the situation unbearable, and pray defer Yanadi settlement pending the disposal of their representation.

Demise of Arabindo Ghosh's Mother

CALCUTTA, January 23
Death occurred on Wednesday at Deoghur of Sarnalata Ghosh, mother of Arabindo Ghosh. She leaves behind her four sons, E. Ghosh, Private Secretary to the Maharaja of Cooh Behar, M. Ghosh, Professor, Presidency College, Arabindo and Barindro who was transported for life in Manicktolla bomb conspiracy case and one daughter Miss. Sarojini Ghosh, of whom Barindro and Sarojini were born in England, where the deceased spent some time with her husband, the late Dr. K D Ghosh.

LUCKNOW, January 23,

Death occurred here yesterday of Dr. Abdur Bahim Khan Bahadur, Civil Assistant Surgeon. He joined the Medical Department in 1880 and had been for many years in charge of the King's Hospital, Lucknow.

LUCKNOW, January 23

Sir James and Lady Meston arrived here from Bul rampur to-day. His Honour remains here till the 4th February when he leaves for Agra. Speaking at Balmampur, his Honour referred to the generosity of the Maharajah who, besides handsome donation to war fund, was giving Rs. 5000 a month for comforts for the British sailors and Indian troops.

OOTACAMUND, January 23

The Government scheme for providing electric lighting and electric power for the whole of Nilgiris by harnessing the Pykara falls has been under consideration for many years but owing to indifferent seasons and changes of officers the exact quantity of water passing down these falls has not been correctly gauged in what are known as the dry months. Government no doubt realises that this comprehensive scheme will take some considerable time to carry out and realising the difficulties experienced by bad lighting here has just been pleased to pass orders permitting the Agent of Messrs. Walker Son and Company, a firm of Ceylon Electrical Engineers to prepare a scheme for the lighting of the Ootacamund Municipality with electricity by the generation of power from the outflow of the St. Lawrence lake. Mr. Fulton, the Agent, has undertaken to do this for the nominal sum of Rs. 150 on the condition that the contract is given to his firm. The Ootacamund Municipality whose loans have almost been paid up and whose finances are in a very good condition proposed to borrow a sum of one lakh of rupees to carry the scheme out. Thus, Ootacamund is within measurable distance of being lighted with electricity.

FOREIGN TELEGRAMS.

(REUTERS AGENCY.)

WAR NEWS.

THE GREAT EUROPEAN WAR.

GREAT BRITAIN.

German Air-raid.

LONDON, January 22.

The Norfolk raid is regarded as a reconnaissance owing to the smallness of the bombs used. They were nevertheless very powerful. One unexploded bomb weighed nearly sixty pounds.

LONDON, January 22.

AMSTERDAM.—The Norfolk raid has created the wildest delight in Germany, where it is described as only the beginning. The Kaiser has congratulated Count Zeppelin, calling him "Commodore of my air fleet."

The "New York Evening Post" says:—"The raid is pure savagery. The German ruler has again shown total inability to understand the world outside."

FRANCE.

Bombs on Essen and Etapes.

LONDON, January 22.

According to reports in the Dutch papers, aeroplanes dropped bombs on Essen on Wednesday. A German aeroplane dropped bombs at Etapes and struck two soldiers.

French Success at Thiepval.

LONDON, January 21.

PARIS.—The "petit Parisien" gives details of the French success at Thiepval, south of Albert, on January 19th. The paper says that the Germans thought the moment propitious for an attack. Snow was falling in large flakes and after violent cannonade the enemy hurled themselves against the trenches, but the fire of the French artillery ploughed bloody furrows in their ranks and broke their rush while a bayonet charge completed their discomfiture.

A Paris Communique.

Nieuport Bombarded.

LONDON, January 22.

This afternoon's Paris Communique says.—Germans bombarded Nieuport with considerable violence. We progressed slightly eastward of Combartzyde high road. Our artillery between Ypres and Oise had some successes against the German works and the batteries and concentrations of infantry.

Situation at Soissons.

The situation at Soissons is unchanged. We retook Berry-au-Bac trenches which we had previously been compelled to evacuate owing to a violent bombardment. Germans made unsuccessful night attack northwest of Beau Sejour. An extremely violent bombardment in the forest of Apremont prevented us from retaining 150 metres of the German trenches which we had captured. The enemy in Bois-le-Prete re-took parts of the trenches we captured on Wednesday. We are holding our own all along the rest of our positions. Germans fired six heavy-calibre projectiles at Saint Die without doing serious damage. Our artillery between S hucht and Bonhomme passed silenced the enemy's batteries. Infantry engagement in Weilerkopf district continues with extreme fierceness and regular hand-to-hand struggles. Our artillery before Dannemarie dispersed the concentrations of the enemy."

BELGIUM.

British Airman's Activity.

A Raid at Ostend.

DAMAGE AND LOSS.

LONDON, January 21.

AMSTERDAM.—The newspaper "Tyd" says that a British air raid has taken place at Ostend. Both Railway stations were greatly damaged and a number of soldiers were killed, but no civilians. The British airmen dropped bombs at Zeebrugge. One was compelled to descend.

Airmen's Splendid Work.

The Airmen are working splendidly and showing great daring.

RUSSIA.

Russian Successes in the Caucasus.

Report from Army Headquarters.

LONDON, January 21.

PETROGRAD.—A despatch from the army in the Caucasus says:—"There were a series of combats in the region of Asalik, Lavzor and Kyagani on January 19th, with Turkish rearguards, the remnants of which are retreating precipitately. We captured many prisoners and the Turkish camp. We occupied Ardaneuh on the 18th."

Russians reached Lipnoe.

LONDON, January 22.

German official news states that the Russians have reached Lipnoe, which is twenty-five miles from Thorn.

Russian in Contact with the Enemy.

vessels Sunk in the Black Sea.

LONDON, January 22.

Petrograd communique says:—"Russians continue to remain in close contact with the enemy

TELEGRAMS.

towards Thorns. Elsewhere customary cannonade took place. We noticed in Bokovina the concentration of considerable Austrian forces. We have sunk several sailing vessels in the Black Sea and burned the lighthouse at Riza."

GERMANY.

German Chief of the Staff.

LONDON, January 22.

General Von Falkenhayn remains Chief of the Staff.

TURKEY.

British Subjects at Bagdad.

Interned at Aleppo.

LONDON, January 21.

The American Ambassador in Constantinople telegraphs that the British male subjects at Bagdad, some twenty in number, have been removed to Aleppo, where they have been interned.

EGYPT.

Egyptian Expedition.

German Officers' Pessimism.

CAIRO.—Information from Syria confirms the report regarding the existence of pessimism among German officers as to the outcome of the Egyptian Expedition. Their suggestions to Constantinople with regard to the advisability of delay have met with orders to advance at all costs. Both Turkish and German officers are stated to be convinced that, even if they escape death from thirst or British bullets, they will be massacred by their own troops if the offensive fails.

AMERICA.

The Ship "Dacia."

It is rumoured in New York that the "Dacia" has left Galveston for Norfolk, Virginia, keeping inside the three-mile limits.

Cargo Insured but not the Ship.

LONDON, January 21.

WASHINGTON.—The War Risk Bureau, after consultation with the Treasury, has agreed to insure the cargo of cotton of the "Dacia," but not the ship. It is understood that the State Department has not advised the vessel's sailing, but is leaving to the owners the responsibility for decision.

Crew Relieved.

LONDON, January 22.

WASHINGTON.—The American Consul at Bremen has informed the State Department of the release of the crew of the American cotton steamer. This is the first intimation of their arrest, the reasons for which are unknown.

GENERAL NEWS.

GREAT BRITAIN.

The Steamer "Ophir."

Refloated Undamaged.

LONDON, January 21.

The steamer "Ophir" has been refloated. She is not damaged.

AUSTRIA.

Black Small-pox in Vienna.

LONDON, January 22.

A hundred and fifty-one cases of black smallpox occurred in Vienna last week.

INDIAN TELEGRAMS

(Associated Press Agency.)

WAR NEWS.

DELHI.

War Cable to the Viceroy.

DELHI, January 22.

The following telegram has been received from the Secretary of State by the Viceroy dated 21st January:—

German Air Raid.

Reports from Holland say the air raid on the east coast caused wildest delight and enthusiasm throughout Germany. Deaths number four, a woman of 72, a shoe-maker, a boy, and a widow of a soldier killed in action. During the attack on King's Lynn and surrounding country about a dozen bombs were dropped on undefended towns and villages. Cottages were destroyed and old churches damaged.

Situation in France.

From France it is reported quiet at Soissons. French artillery very effective at Perthes. The French are still progressing in stubborn advance northeast of Pont-a-Mousson and reported violent attacks on Argonne and by counter-attacks had driven the Germans out of the trenches they had at first captured.

In Russia.

From Poland nothing important is reported but a communique states that Russian troops are advancing successfully in Bukovina and occupied a village 10 miles off Dorna Warta almost the southern point of Bukovina and on Rumanian frontier.

TELEGRAMS.

In Hungary.

The "Times" correspondent in Bukharest reports great preparations in Hungary for the invasion of Serbia by an army of 4,00,000 men including 80,000 Germans.

A Hungarian Deputy writing to "Morning Post" from Budapest says Austro-Hungarian public have no idea how the German armies have for weeks been shut from any possibility of advance and the papers are full of victories; but among lower classes Austrian defeat in Serbia could not be hidden and had a dreadful moral effect on the people who are asking how they can beat the Russians if, after such great efforts, they have been driven out of Serbia.

Economic Conditions in Turkey.

Refugees from Palestine to Egypt state steady concentration of Turkish troops in Bursheba region about 40 miles from the frontier and 150 from Cabal. Economic condition of the country is going from bad to worse.

Russian Foreign Officer requested the Spanish Ambassador to communicate to the German and Austrian Government protesting against the atrocities committed by their troops. Attached to the protest are depictions of the wounded and a photograph of explosives and bullets.

A Contribution to the War Fund.

DELHI, January 22.

Chief of Jashpur, Central Provinces, has contributed Rs. 325 to Prince of Wales' Relief Fund.

BOMBAY.

H. H. The Agakhan Interviewed.

Invasion of Egypt Impossible.

BOMBAY, January 22.

Interviewed on his arrival to-day by an Associated Press representative, Aga Khan, questioned regarding the probability or otherwise of the invasion of Egypt, declared with emphasis that such a thing was an impossibility.

The New Sultan of Egypt "Every inch a Prince."

He spoke very enthusiastically of the new Sultan, who, he said, "is very generous and wise and had introduced several reforms which had been extremely beneficial to the people." "The Sultan," said His Highness, "is called the father of the Fellaheen, and is very popular and every inch a Prince."

England's Supremacy on the Seas.

His Highness declared once more that he had no doubt as to the ultimate result of the war and mentioned as an instance the wonderful supremacy which Britain had gained on the seas, that he had been voyaging for two months and had not been inconvenienced in the least.

Present English Feeling Towards Turkey.

Aga Khan found in England no bitterness towards Turkey even now. It was generally recognised that Germany had forced her hands and that, when peace terms were proposed, Germany would be prepared to sacrifice Turkey's interests to save her own skin.

Aga Khan Goes to Poona.

Aga Khan will go to Poona next week. (Censored.)

British Protectorate of Egypt.

Interviewed by a "Times of India" representative, H. H. the Aga Khan said:—"The British protectorate would do an infinite amount of good to Egypt. Annexation would have been a fatal blunder."

Egypt's Benefits from British Connection.

As to the material benefits which Egypt had gained from the British connection there was no doubt, but the material benefits were not all. They must also derive moral benefits.

A Comparison with Indian States.

In order to estimate the moral benefit conferred by Great Britain on other countries, he suggested comparison with the Indian States and the proofs they had given during the present crisis. A wave of enthusiastic loyalty had swept over every Indian State. That was due to the liberal policy of non-interference pursued by the British Government in reference to the internal affairs of those States. A similar beneficial policy ought to be extended to Egypt, and if that were done he had no doubt that it would produce good results. The Wakaf and other charitable and religious institutions should be made over to the Egyptian Government.

Preparing Egyptians for Self-Government.

Egyptians already appreciated the efforts of the British to prepare the Egyptians for self-government and for a voice in the government of their own affairs. He believed that progress towards self-government would be accelerated under the New Sultan with the British Protectorate. The British Government had always regarded themselves as trustees for the inhabitants of Egypt, and the past achievements of Great Britain upon the Nile were sufficient guarantee for its future prosperity and development on sound lines.

Behaviour of Priesthood and People.

H. H. the Aga Khan testified to the admirable demeanour of the Priesthood and composure of the populace and said that the brightest features in the situation were the elevation of Prince Hussein and the steadfast adherence given by the Ministry to the British cause.

Egyptian National Feeling.

He then added:—"One cannot shut one's eyes to the growth of Egyptian national feeling but none can deny that in the present crisis the Egyptians have shown good sense and good feeling towards the British Government, and therefore it is essential that a more liberal policy should in time be adopted towards them."

Aga Khan Enthusiastic Over the New Sultan.

H. H. the Aga Khan spoke very enthusiastically of the new Sultan, who, he said, was not only interested in the education of boys and girls in Egypt, but was deeply concerned with the Ali-garh movement. He had taken the keenest interest in

TELEGRAMS.

raising a model University in Egypt. The elevation of Prince Hussein as Sultan, he said, has been hailed with satisfaction in Egypt. He is very popular among the Egyptians. He is not only a prudent and experienced man of great ability, but he enjoys the affectionate esteem of the Egyptian people. As a Prince of the Khedival family of Mehmet Ali he is most worthy to occupy the Khedival position with the title and style of the Sultan of Egypt. A new era for individual liberty and moral and material progress seems to be dawning upon Egypt, for the new Sultan understands the country's peculiar position. He is generous to a fault. He is a far abler man than his uncle, and I have no doubt that he will fill his exalted position with greater dignity and more benefit to his subjects.

The Threatened Invasion of Egypt.

"Does your Highness think the invasion of Egypt probable?" was the question put to His Highness, who, with out hesitation, replied:—"I don't think so. It is impossible. It is madness. I do not think that it will be attempted. The threatened invasion, however, may suit the Entente advisers of the Turkish war party, inasmuch as it may affect the British line in North France by occupying the attention of large bodies of troops in the East. I think that, instead of the invasion of the country round the Suez Canal, if Constantinople is threatened by Russia, the war may betake the character of the defence of Turkey. The Porte has unfortunately committed itself to a wild undertaking which it must have all along known to be destined to utter failure."

PUNJAB.

Punjab Lt.-Governor's Durbar at Ferozepore.
His Honour's Speech.

LAHORE, January 22.

A Durbar was held by the Lt.-Governor at Ferozepore on Wednesday, the notable feature of which was the presence of several wounded Indian officers from the front.

Ferozepore's Welcome to Territorials.

Sir Michael, O'Dwyer referred with much satisfaction to the spontaneous and hearty welcome given by the officers of Ferozepore recently to the country battalions who had recently come from England to take the place of the regiment sent to the front, and added:—"I may take this opportunity of saying, on behalf of the Government and people of the Province, how much we appreciate the patriotism and self-sacrifice that has led so many battalions and batteries raised in England for internal defence to offer their services for the defence of the Empire wherever needed. We all hope that when they leave us for the front or for their homes in the motherland they will take away with them present memories of the Punjab and of its vigorous and warm-hearted people."

Recognition of Law-abiding Citizens.

His Honour referred to the signal proof of their determination to suppress lawlessness and murder, even at the risk of their lives, shown by the people of Ferozepore locality on the occasion of the murder of a Sub-Inspector and Zaildar. In recognition of their prompt and effective action in arresting the members of the gang, the Government had remitted one year's land revenue, amounting to over Rs. 7,000, to the six villages of Ferozeshah, Misriwala, Ugarhi, Shahzadi, Ghan Khurd and Bhamba Ganda. This remission was, His Honour said, independent of the reward to individuals and to the heirs of the murdered men, which would be separately given. He trusted this action would bring it home to all classes of the lawless and the law-abiding that the Government, while prompt to punish, was not slow to reward. (Censored).

UNITED PROVINCES.

The Territorials in India.

Address by General May at Lucknow.

LUCKNOW, January 22.

Addressing the men of the new battalion regiment who have recently come to Lucknow, General May said:—"Doubtless when you first received orders to proceed to India you were conscious of a feeling of disappointment at apparently not having the chance of seeing service on the continent. I want to tell you that this feeling of disappointment was quite unnecessary. Not every man who has the good luck to have been ordered to France will proceed to the firing line. There are the lines of communication to be guarded, ports of disembarkation to be watched, and all manifold duties to be carried out behind the actual front which are imperative in modern warfare. To you is assigned an equally important task, namely, that of garrisoning India, where so many of the vital interests of the Empire lie. The importance of the arrival of such a fine battalion as yours cannot be over-estimated. It has had a great effect in reminding the tribesmen on our frontier that India is still full of soldiers. Here you are doing your duty to the Empire quite as much as if you were ordered to the continent. What the future holds for you I am unable to say. Possibly, on your return, you may have your chance to see some service, but at this period it is impossible to predict the future. (Censored)."

Causing Death of a Head-Constable.

Trial by Special Tribunal.

CALCUTTA, January 22.

The Chief Presidency Magistrate to-day committed Narendranath Sen Gupta to a special tribunal on a charge of causing the death of a Head-Constable in Calcutta on the 25th November.

GENERAL NEWS.

DELHI.

Budget Estimate 1915-1916.

DELHI, January 23.

Delhi noticed that the farca Committee has passed a budget estimate for 1915-16 showing estimated receipts of Rs. 25,28,25 and expenditure of Rs. 26,78,25 leaving a closing balance of Rs. 20,000. Expenditure last year was Rs. 42,81,92.

TELEGRAMS.

Posting of a Calcutta High Court Judge.

DELHI, January 22.

Mr. H. Wadswley I. C. S., acts as the Judge of the Calcutta High Court. Vice Mr. Justice Carnduff on leave.

Death of Sir Herbert Carnduff.

CALCUTTA, January 22.

Justice Sir Herbert Carnduff, who has been in bad health for some time past, in his residence here last night. The funeral is in Howanipore cemetery this afternoon.

Indian Trade Commissioner in the London
Board of Trade Office.

DELHI, January 22.

Press Communiqué States:—It is announced for general information that Mr. N. M. Gubbay I. C. S., Collector of Customs, Bombay, (on leave), has, as an experimental measure, been attached for a few months on special duty as Indian Trade Commissioner to the Board of Trade, City Office, 39, Cheapside, London. In this capacity he will assist in finding outlets in the United Kingdom for Indian exports of raw and manufactured articles which in normal years go to Germany and Austria-Hungary. All letters asking for Mr. Gubbay's assistance in this connection should be addressed through the Director-General of Commercial Intelligence, Calcutta, as in some cases this officer may be able to dispose of questions from information already available in his office.

CALCUTTA.

Musalampara Bomb Case.

Preliminary Enquiry Completed.

CALCUTTA, January 22.

Mr. Swinhee the Chief Presidency Magistrate has completed the preliminary enquiry into the Musalampara bomb case in which a student named Nagendra Nath Sen Gupta is charged with alleged offence of having caused the death of the Head-Constable Rambhujan Singh by means of a bomb on the 25th November last in Musalampara Lane. The accused will be tried by a special tribunal of three Judges at the High Court.

A Bhutia, Servant Goes Out of Mind
Medical Observation.

CALCUTTA, January 22.

A young sturdy Bhutia servant of Serzt. Major Langley of the Governor's Band appears to have gone out of mind. He was first sent to the Medical College Hospital where he became violent and was taken to Waterloo Thana. At the police station he said he was especially directed by his preceptor to go and fight against the Germans. He said:—"I am going to the war and will kill as many Germans as I can with my kurki." The man was placed under medical observation.

A Derailment.

SAIDPORE, January 22.

A loaded bogie truck of down ballast train derailed between Mohimaganj and Boharpara stations on Santha Kaunia loop on Thursday midnight blocking the line for passage of trains. The cause is axle breaking. Both up and down Shilong mails and Nos. 4, 11 and 40 trains were transhipped with several hours delay. The line was cleared at 13-15 hours on Friday.

Arrival of the Governor of Bengal.

BANKIPORE, January 22.

H. E. The Governor of Bengal and party arrived here to-day.

BOMBAY.

Distinguished Arrivals at Bombay

The Hon. A. Hardinge, Sir V. Chirol and Sir Roos Keppel.

BOMBAY, January 22.

The P. and O. Steamer "Kaiser-i-Hind," which arrived this morning, brought a large number of distinguished gentlemen. The Hon. A. Hardinge, second son of the Viceroy, on arrival, was received on board by Captain Elliot, A. D. C. to the Governor of Bombay, and came to shore on board the Government launch "Diamond." The Hon. A. Hardinge and Sir Valentine Chirol, Sir George Roos Keppel and Captain Campbell, who also are arrivals by to-day's steamer, are staying as guests at Government House.

H. H. the Aga Khan.

There was a large gathering of Moslems, and members of other communities also were present at the Bunder to receive His Highness the Aga Khan. A deputation of representatives of the Moslem community, headed by Sir Fazulbhoy Currimbhoy, went on board and received His Highness. On arrival at the Bunder His Highness was accorded an ovation.

Other Arrivals.

Among other arrivals were Maharaj Maji Sahab and Maharajee Bharatpur, Justice Townsley, Brigadier General Cockburn, Mr. and Mrs. Ratan Tata and the Hon. Mr. C. Kesteven (Censored).

Alleged Cheating of a Widow.

Defendants: Indians of Position.

BOMBAY, January 22.

A case of alleged cheating, in which the complainant is Mrs. J. Taylor, widow of a European Guard of the B. B. and C. I. Railway, is being heard by Mr. Graves, Law. I. C. S., Assistant Commissioner at Ajmere. The accused are Sheikh Allah Baksh, contractor of the Ulwar State, Babu Banshidar, an employee in the office of the Loco-Superintendent, B. B. and C. I. Railway, and Maharaj Swarupa, Tahsildar of Ajmere. It is alleged for the prosecution that Banshidar introduced Allah Baksh to Mrs. Taylor, who wanted to invest some money which her husband had bequeathed her. It was agreed to build a

TELEGRAMS.

house by Allah Baksh, and for this Rs. 3700 was paid when the three accused were present. Nothing was done and Mrs. Taylor was not given back her money. A complaint was therefore lodged before Mr. Mackenzie, District Magistrate of Ajmere, who ordered the prosecution of the accused.

PUNJAB.

Delhi Conspiracy Case Appeals.

Arguments for the Crown Concluded.

LAHORE, January 22.

In the Delhi conspiracy case appeals before the Chief Court to-day, Mr. Broadway for the Crown, resuming the argument against Hanwant Sahai, further referred to the mass of correspondence with Hardyal and said that Hanwant Sahai took part in circulating "Liberty" leaflets and sent money to Hardyal for his propaganda. In fact, he was a link between Hardyal and the conspiracy in India to murder.

Replies of Defence Counsel.

The defence Counsel then replied. Mr. Nanakchand for Abad Behari, suggested that the approver Dinanath had been in Police custody for four days when he made a statement connecting Abad Behari with the conspiracy. Sir Donald Johnstone observed that high police officials took part in the investigation. Counsel reiterated the theory of Rash Behari being police and being probably kept in hiding by the Police.

Mr. Raghunath Sahai, for Amirchand, stated that there was no evidence about the agreement of Amirchand to the conspiracy of murder, and that he could not be convicted under 302 read with 1206, but only of abetment under 115 Penal Code. Sir Donald Johnstone pointed out that the "Liberty" leaflets were not only seditious, but incited people to commit murder. Counsel submitted that, in that case, the conspiracy would be one to incite the people to commit murder not for murder. Justice Rattigan observed that the punishment was the same for both cases. Counsel said that there was a difference if no murder was committed. Their Lordships then rose for the day.

UNITED PROVINCES.

A Gang of the Dacoits Punished.

Appeal Under Enquiry.

ALLAHABAD, January 22.

At the Allahabad High Court, before Justices Tudball and Chamber, there is now proceeding an interesting appeal in a dacoity case, in which pitched fight took place between the police and the dacoits in Farakhabad district. Facts showed that the dacoity was expected in the house of a rich Bania in Shamsabad and the police arranged for the capture of the gang. The arrangements went wrong with the result that the Superintendent of Police, his assistant Mr. Oaken and the Thana-dar were alone on the scene when the dacoits arrived. The dacoits were 30 or 30 strong and entered the house the inmates of which had fled. During an attempt to capture the gang, Thana-dar opened fire with his revolver. One of the gang flung a pistol at Mr. Oaken which struck him in the forehead and he fell down stunned. The Superintendent discharged both barrels of his gun at the dacoits who were escaping. The police found one dacoit lying dead in the house and found others wounded under a tree. One of the dacoits turned out approver and the accused were arrested and sentenced to various terms of imprisonment by the Sessions Judge.

Balrampur Maharajah's Marriage.

Sir James Meston's Visit.

ALLAHABAD, January 22.

Sir James Meston paid a visit yesterday to Balrampur in connection with the marriage ceremonies of the Maharaja to the daughter of Raja of Tirwa. At a banquet in the evening His Honour replying to toast spoke in glowing terms of the Maharaja, was the President of the British Indian Association of Oudh. The Association whose influence was, Sir James Meston said, for the good, for loyalty and for the well-being of the people had been very great.

SINDH.

Good Rain-Falls.

A Karachi Estimate.

KARACHI, January 22.

News has been received here from Delhi that good rains have extended all the way from Amritsar to the western portion of the United Provinces. These rains coming at exactly the right moment will be of immense benefit to the crops and may be said to be literally worth crores of rupees to the country. (Censored).

Karachi Port Trust Administration Report.

KARACHI, January 22.

The Government of India resolution on the annual administration report of the Karachi Port Trust says that the Trust are in a position to meet all present requirements of the trade of the port.

SOUTH INDIA.

Trivandrum High Court Closed.

Demise of Mr. C. Venkobaachary.

TRIVANDRUM, January 22.

Mr. C. Venkobaachary, late Chief Justice of the Travancore High Court died on the 18th instant at Oudalore. The news reached here only last evening. The High Court met at 12 noon to-day and the Head Sirkar Vakil announced the death and made condoling references. The Chief Justice made suitable reply and the Court closed for the rest of the day in honour of the deceased.

రజస్వల వివాహములు.

డాక్టరు. ఎ. ఆర్. సుబ్బాస్వామయ్యగారు వ్రాసిన
వి. ఇ. గారు వ్రాసిన రజస్వల వివాహముల గురించి :-

గౌ. వి. ఆర్. సుబ్బాస్వామయ్యగారు వ్రాసిన
హిందూరజస్వల వివాహములను సంబంధించిన
యశాస్రము నిబంధనలు యందెట్టివగునో కలుగజేసినవిని
లేదనుటలో నెట్టిసందేహములేదు. హిందూవులలో రజస్వల
వివాహములు చెల్లరాదనియు సంధియమును కొందరుకొలిగి
యున్నారనిగాన నీశాసనము మోదించబడినందున నాసందేహ
మునివారి తమగుటకుమాత్రమే ప్రయోజనపెరుగును. ప్రస్తుత
మున్న న్యాయశాస్త్ర నిబంధననుబట్టియే రజస్వల
వివాహములు చెల్లదగునని చెప్పబడినది కాక కారణములుగలవు.
వానిలో నేను వివరింపజేయుచున్నది మరొకకారణము గలదు. హిం
దూలీననుసరించిన నిబంధనలలో నీనిబంధనము ప్రత్యేకముగా
తెగవారికి వర్తించుననివ్రాయబడినది విషయములలోతప్పకెక్కిన
నిబంధనలన్నియును హిందూమతములోని అన్ని తెగలవారికి
నిసమానముగా వర్తించుననుబట్టివా వాంఛియున్నది. అట్టిచో
హిందూవులలో బ్రాహ్మణేతరులలో 100కి 99 రజస్వల
వివాహములే జరుగుచున్నవి. రజస్వల వివాహము చెల్లనాడ
దనినచో వివాహములన్నియు సాక్షాత్తయములే కాకన
వచ్చును. అవివాహములలో వచ్చువులంతయును రజ
స్వలతనవారకునే యందురు బ్రాహ్మణేతర భాషలలో రజ
స్వల వివాహములు నేను క్రొత్తకవచ్చివి గావనియు బహు
పురాతన కాలమునుండియు జరుగుచున్నవనియు వేరుగ నుడువ
బనిలేదు. అంగ ప్రభుత్వమువారి న్యాయస్థానము లేన్నది బహు
కాలమైనది గద. నేటివరకును బ్రాహ్మణేతరులలో
జరుగుచున్న రజస్వల వివాహములలో శాస్త్రీయములని వాదించ
వచ్చునని ఎవరైన స్వప్నమందైన తలచిరా? రజస్వల వివా
హములు శాస్త్రీయము లనియు ఆ సంతానము న్యాయ
సంతానమనియు యంగీకరింపబడినది. రజస్వల సంతర వివాహ
ములు బ్రాహ్మణులలో చెల్లరాదు బ్రాహ్మణేతరులలో మాత్ర
మే చెల్లదగునని హిందూలలో నెచటనుగూడ వివరింపబడి
యుండలేదని నాకు నమ్మకముగాన తక్కిన వారిలో వలెనే
బ్రాహ్మణులలో గూడ రజస్వల వివాహములు విధిగా చెల్ల
దగుననియు నాకు తోచుచున్నది. భేదమేమిగ బ్రాహ్మణు
లలో మతరీత్యా రజస్వల వివాహములు గౌరవనీయములు
కావని చిర కాలమునుండి తలంపబడుచున్నది బ్రాహ్మణేతరు
లలో నట్లు తలంపబడుటలేదు. రజస్వల వివాహములను కొన్ని
స్వప్రకారము నిషేధించుచున్నవను విషయములలో మతరీత్యా రజ
స్వల పూర్వము జరిగిన వానికి తగిన గౌరవమునుబట్టి మాత్ర
మని నడిచియున్నదిగాని రజస్వల వివాహముల నెచట
నిషేధించి యుండలేదు. ప్రస్తుతము జరుగుచున్న రజస్వల
త్యాగ వివాహముల నిట్టి యుద్దేశ్యములతోనే బ్రాహ్మణు
లనలంబించిరి గ్రహించుట కింద నుడువబడిన స్వల్ప విష
యములేవైనను, రోమములు మున్నగు వార్య సంప్రదయలలో
వలెనే హిందూవులలోగూడ కలుగు యజమానికి కొంత యధి
కారముకలదు. మొదట నట్టి యధికారము లతని కధికముగా
నుండెను. హిందూ ధర్మశాస్త్ర కారులు కాలక్రమమున
వానిలో కొన్నిటిని తగ్గించి మరికొన్నిటిని సవరించిరి. అట్లు
శ్రీనివాసాచార్యుల వ్రాసిన వానిలో మూడు నొకటి
కిచ్చి పెండ్లి చేయుటకును మూడు నొకటి పెండ్లిచేయు
నధికారము కల్గుటకును గృహ యజమానికి కధికార
మొనగుటకునుగల యధికారములు గృహ యజమానికి నిలిచి
యున్నవి. మూడు యుక్తయస్కుడైన పిమ్మటవానిని
పెండ్లిచేయునధికారము తండ్రికి లేదనిగాని యుక్త
వయస్కుడైనను గూడ మూడు నొకటి పెండ్లిచేయు
నధికారము తండ్రికికలదు. కన్యకలలో రజస్వలలగు వయః
పరిమితి భిన్నముగ నుండుటచే రజస్వలయైన వెంటనే కన్యక
మంచి చెడ్డల నరయకుండ నెవనినో యొకని వరించునోనా
యను సందియమున రజస్వలయైన మూడేండ్ల
వరకును గూడ కన్యకు వివాహముచేయు సామర్థ్యము తండ్రి
ము తండ్రి కొరగబడినది. పెండ్లిచేయుటలో మతసంబంధమున
గూడ కన్యకలకు యానామకములే తండ్రిప్రధానముగా
మాడవలయునను భావమేగాని వేరుభావములేదు. రజస్వల
త్యాగము తగినవరకు కన్యకాదానము చేసినచో తండ్రితన
యగతి కలుగునని వ్రాయుటలో మంచిసంబంధమునే చూచు
టకు తండ్రికి ప్రాప్తసాము కలిగింప వలయుననియును, అట్టి
వివాహము వ్యవధిగానే చేయనిచో నపుడు తగిన సంబంధము

తరుక పోవచ్చుననియునే యుద్దేశ్యపడెనది. అయోగ్యుడ
గు వాని - 50 - కన్యకాసామ్యమునకు భంగము కలుగుటను
లెక్కి నేయకుండ కన్యకనిచ్చి వివాహము చేయువాడెవరైనను
నందవచ్చుననియు రజస్వల త్యాగము వివాహము చేయు
డినను అయోగ్యుడ కిచ్చి చేసిన వివాహమువలన ఫలితములేదని
యు, పాపముయు, గూడ స్వప్రకారమున గుణముగ భర్తృశాస్త్ర
కారులు కన్యకాసామ్యమునే ప్రధానముగా నెంచుకొని అందులకు
వ్యతిరేకముగ తండ్రులు తమనిరంకుశాధి కారమును వినియో
గింప కుండుటకన్యకును నిబంధనలేర్పరిచిరి అనుమానియులు
పూజ్యులుగారిని ప్రాచీన చరిత్రాభ్యాసకు లెవ్వరును
గూడ వారి పరిహాసంప సాహసించురని నేను తలంపను.
వారిసామ్యము వ్యాపించినంత కాలమునుగూడ తండ్రులు కన్య
కలక్షేమమునే ప్రధానముగా దాచి వారివారి యవకాలము
లవచ్చి రజస్వలత్యాగము పరమవివాహములను చేసి
యున్నారు. క్రమక్రమముగా మాతృభావమును సంస్కృత
భావభావమును భావనమార్చుననును సంఘమున కీటింపింపి.
అందువలన స్థితిగతులు మారివి. ప్రజలు జీవనాధారముకొరకు
జీవించుచు వేరువేరుభాగముల కేగవలసినవారైరి. కాన నేటి
నుండురజస్వల బ్రాహ్మణులని మాటలాడుభాష నే అచటివా
రందరు కన్యకలకు సాగిరి. కాన వారు ప్రధానభావమును నం
శక్యమును పూర్తిగ మరచిపోయిరి. అభావ నెవరో కొద్ది
దంతిశాస్త్ర మెట్టిదిగా వారే భాషాప్రజ్ఞాత్ర వారే శాస్త్ర
జ్ఞత్రై కాసనక రైత నాతనభావములను ప్రతిపాదింప
వారైరి. గాని వీరు ప్రాచీనకాలముందలి సంఘసంస్కృతలక్షణ
యువారభావమును పూర్తిగ కలవారుగాను. ఈ నవీనశాస్త్ర
కారులలో నీ కొంద రికల్పల నన్నిటిని శాస్త్రములలో చేర్చిరి.
రజస్వలత్యాగము అయో సంవత్సరములలో వివాహము
చేసిన నాయకలములు కలుగుననియును రజస్వలసంతరము
వివాహముచేసిన భార్యలతములుకలుగుననియును వీరు వ్రాయు
సాహసించిరి. ఈనవీనశాస్త్ర కారుల కల్పనలను ప్రధానప్రాచీ
నశాస్త్రకారులనుద్దేశ్యములు విధిలములగుటసంప్రాప్తమైనదిగద
లలో నెక్కడునుండి స్వప్రకారముగ్రహించ బాలనివారే ముగు
టచే వారందరి నవీనశాస్త్రకారుల నిబంధనలే తిరస్కరించుచి
యజరింప సాగిరి. రజస్వల వివాహము లాన్నిన్న భూ
పాపము తటస్థించునను భావము ప్రవలకపెగుగుగా కలిగియుం
డుటచే నీటికొన స్వకలకు వివాహము లానర్హులలో తండ్రులు
తమకన్యకల సమపాదములకన్న తమ సమపాదములనే
ఎక్కువగా చూచుకొనసాగిరి. తత్కారణమున నీ యాచారము
బ్రాహ్మణులలో ప్రచులయ్యెను బ్రాహ్మణు లనలంబించు
టచే నడియే సరాచారముని తక్కిన వారందరును గూడ
భావించసాగిరి. ఈరీతిగా తండ్రుల నిరంకుశాధి కారమునకు
శాస్త్ర నిబంధనల తోడ్పడికొన్ని శతాబ్దములలో క్రమముగ
ప్రస్తుతిస్థితికి మారుటచే నీయార్హులు గనునిండుట కష్టము.
ఈయార్హులకు చరిత్రమును మనవారు చక్కగ గ్రహించ
బాలకుండుటయే వాటికాసనము నెరుపుటకు ముఖ్యకారణ
ముగ నున్నది. ఈ శాసనముమోదించబడినచో నూతననిబంధన
మెట్టియను కలుగదు అనుమానముమాత్రము నివర్తియగును
ఈయనుమానము తిరిగి మాత్రమున రజస్వలత్యాగమునే పెండ్లి
చేయగలరు తండ్రికట్టి నిరంధమును కలుగదుగాని స్వలాభ
యినే ప్రధానముగాచూచుకొనక కన్యకాభిమే ప్రధానమని
తలంచినరజస్వలయగు వరకును వివాహము నిలిపియుండునరు
తండ్రి వైర్యముగ నిలిపియుండుటదు.

ప్రస్తుతమును రజస్వలయినచో పెండ్లిచేయరాదను
భావమున కన్యకాదాతలు వరజనకులకు దాసులగుట తటస్థించు
చున్నది వరజనకులు కన్యకాదాతలను సీల్చిపిప్పిచేయుచున్నారు.
ఈశాసనముమోదించబడినచో నీదారుణము చాలవరకు తొలగి
పోగలదు. ఈవరకులన్నియురా చారమిట్టివల ప్రారంభమైనా
నాటికి మితిమీరి అడవిల్లలనగన్న తండ్రులకు ప్రాణగడ్డమై
యున్నది. తన కన్యకు రజస్వలకాక ముందు వివాహము
చేయని బోజలములో నెలిలేనిదరకు భయమున కన్యకాదాతలు
రుణముల పాలుకాకలసి వచ్చుచున్నది. ప్రాచీనస్మృతికర్తలు
కన్యకలనుగ్రహణము నొనర్చుననియు నట్టి వివాహములను
వివాహములనియు నిరసించియున్నారు అట్టిచో వారి వరకు
ల్గుములను మాత్రమెట్లు లామోదించియుండగలరు? బంగా
కాదేకమున నేను వారితోచిని యాత్యంత్రుత్తరపురకొల్లూరి
నట్టి రీతిగల దారుణ వరకు ల్గుదురా చారమును
తొలగించుటకు ప్రభుత్వమువాని శాసన మంతలా చేయబడి
గోరకున్నను అనుమానమును తొలగించుటకు మాత్రమే యుద్దేశ్య
శింపబడిన యాశాసనము నిరసించుటకు సంధియమునొంద

రాదు. దీనివలన నీవరకులన్ని దురాచారమునకుగూడ కొంత
వరకు నిరోధ మేర్పడుచున్నది.

బ్రాహ్మణులలోనున్న రజస్వల త్యాగ వివాహాచార
మువలన రజస్వల వివాహములు మామ్యములని యెంచుత్ర
మును తలంపగూడదు. అట్లుతలండుట మనవుచేసిన : ధారణ
మునకు వ్యతిరేకము కాగలదు. స్వాతంత్ర్యమునకు భంగము
కలిగింపకలదు. శ్రీలలో కొందరు వివాహము చేసికొనునది
యును యాత్యంతమును కన్యకత్వముననే గడుపునదియును
నిధారణ చేసికొనుటకు రజస్వలలగువరకును వివాహము
మానియుండెనచో పిమ్మట వారికి వివాహసంకల్పము కలిగిన
చో రజస్వల వివాహములు ముచ్చులనినచో వారికి వివాహ
ము చేసుకొనుటకే యవకాశముకలుగదు. శ్రీలలో అవివాహ
తలుగనుండు స్వాతంత్ర్యము సహజముగా కలిగియుండుననుగూడ
రజస్వల త్యాగవివాహాచారమువలన ప్రతిష్ఠియును
వివాహముచేసికొని తీరవలయునను నిర్బంధ మేర్పడుచున్నది
గాన నట్టియాచారము సరాచారము కాబాలదు. నేటివర
కిన్ని వివాహములును అన్ని తరగతులలోను రజస్వలత్యా
గముజరిగినను పరము జరిగిననుగూడ హిందూలకు సంబం
ధించినచే యని నడిచియున్నాను. దీనినిగూర్చి శాసనవ్యతిరే
కుల యభిప్రాయమేమో తెలియవలయున్నది. శూద్రులలో
నీయాచారముండుటచే వారల వివాహముతో సంబంధించిన
వరకు పూర్వాచారమేగాని హిందూలనుబట్టిచిన తన వాద
బలమునకు బ్రాహ్మణులనవచ్చును గాని అంగ న్యాయస్థానము
లేర్పరుపబడినది మొదలు నేటివరకునుగూడ వారిజీవితప్రాయ
ము నెన్నడును కలిగియుండలేదు. శూద్రుల వివాహములు
హిందూల ననుసరించియు జరుగుచున్నవిగాన చెల్లదగినవని
న్యాయస్థానములవారు తలంచుచున్నారేగాని శూద్రులవివా
హములు హిందూల ప్రకారము జరుగుటలేదు. పూర్వాచార
ముప్రకారమే జరుగుచున్నదని ఎన్నడును తలపబడియుండ
లేదు. శ్రీయములలోను కొందరు వైశ్యులలోనుగూడ రజస్వ
ల వివాహము లుండుటచే నీనిరోధ మొక్కబ్రాహ్మణులకే
గాని ఇతరులకులేదని వ్యతిరేకమనవచ్చును గాని వానికాధార
మేమనుప్రశ్న యపుడుకలుగును. బ్రాహ్మణులలో మాత్రము
రజస్వల వివాహములు గూడకని యేశాస్త్రముం
దును విధింపబడిలేదు. కాన కన్యకత్వము
నకు రజస్వలత్యాగముని యధి నియునుగాన రజస్వలసంతర
వివాహములు గూడవనియును కొందరనవచ్చును. కన్యకత్వ
మున కాయకమే కలదని యొప్పుకొనినను ద్విజులందరిలో
గూడ నాయాచారము సమముగా వర్తించవలెనుగాన శ్రీ
యములలోను వైశ్యులలోనుగూడ రజస్వల వివాహములు
చెల్లించవలెనంద పోవలసినవచ్చును గాని వారిలో వివాహములు
శాస్త్రీయములని యంగీకరింపబడియే యున్నవి. కాన నట్టి
ప్రధానవిషయమున శాసనమొనర్చబడునప్పు డిట్టి యసందర్భ
వాదముల నెంతమాత్రమును పరిగణించుట యుక్తముకాదు.
ధర్మశాస్త్రకారులు ప్రత్యేకవిధుల నాయామతములవారి కేర్ప
రచి స్పష్టముగా వ్రాసియున్నారు. మితాతరమున శూద్ర
యందొకరికి జారత్వమున పుట్టికొనుటకును ప్రత్యేకభాగ
ముండవలెనని వారు స్పష్టముగా వ్రాసిరి. కాన ఏతెగలోగాని
బ్రాహ్మణులలోగాని రజస్వలసంతర వివాహములు గూడకని
ఎచటనుగూడ విధింపబడియుండకుండుటచే
వ్యతిరేకుల వాదము చెల్లదగదు. హిందూలా
ప్రకారము రజస్వల వివాహములు చెల్ల
నూడదనినచో ద్విజులందరిలోనుగూడ నవి చెల్లవలెనంద బో
లయునుగాని తక్కిన వారిలోనవి బహుతరములనుండి జరుగుచు
శాస్త్రీయములుగ తలంపబడియుండెను గావున బ్రాహ్మణు
లలో మాత్రమేజరుగకుండుటకు మతసందర్భమున వారు వానికి
తక్కువగౌరవమునాపొందుటయే కారణము. కొందరివిష
యములలో శాసనములు పనిలేదనియును సంఘసంస్కరణమే
పనిచేయవలెననియును నుడిచియున్నారు. కానివానిశాసనాభి
ప్రాయమును సరిగగను నించినట్లుతోచదు. దీనివలన మతాచార
ములలో మార్పులేదు. నిర్బంధములేదు కేవలము న్యాయస్థాన
సంబంధమును సందిగ్ధ నివారణమే యుద్దేశ్యప బడినది. అనా
దిగా చెల్లదగినదని యంగీకరింపబడిన విషయమున గల సంత
యమును తొలగించియనవనవరకు దావాలవ్యయములను తొల
గించుటకు మాత్రమే యిది యుద్దేశ్యంప బడినది.

ప్రపంచ చరిత్ర.

ఇందన్ని దేశముల చరిత్రయు సులభముగా
భాషలో తెగినపటములతో కథలవలె వ్రాసె తమగును.
చందాపద్ధతి సంవత్సరమునకు (రచూరమి 600
పులులు) రీ సంచికలు, చందా రు. 2-0-0
(పోస్టేజితో సహా). ప్రవేశ తుముములేదు. సంవ
త్సరము చందా ముందుగ స్వీకరింపబడును.
కలయవారు :- గా. హరిసర్వోత్తమశాస్త్రి, ఎం. ఏ.,
చింతాద్రిపేట, మద్రాసు. అని వ్రాయును.

ప్రేమ ద్వారా న్యాయము.

[చింతా శంకరదీక్షితులుగారు]

ద్వితీయ ప్రకరణము.

విశ్వనాథమున, నారాయణదాసున, వావిళ్ళున పాఠ్యమున భక్తమున కొందఱును, కాకినాడలో రైలుదొంగ, కోటిపల్లికి బండివాళ్ళుగారిని, మధ్యాహ్నము కోటిపల్లికి వెళ్లిరి. అచ్చట భోజనముచేరింది, మధ్యాహ్నము నానకై గోదావరివాటి, ముత్తేశ్వరముమీదుగా, సాయంకాలము నకు, ముత్తేశ్వరమున, ఆమూపురమున తీరిరి. వెళ్ళకాలన యెద్ద వేళకుదనుకయ్య, వాగలను గలిసికొని, కూచిమంచి వారి అగ్రహారమున స్వగృహమునకు వారలను దీసికొనిపోయెను భోజనమైనకర్తావృత్తి వాటికిరిందితి సంభాషణనానా.

“రమణయ్యగారూ! ఎన్నోమేటి హత్యదొంగ! ఆదిద, యిప్పుడే ఊళ్లోనే ఉందా? సోమయ్యగా రక్కవ నన్నాడు?”

“ఈశ్వరీకి వారంగోజులైంది. అది ఊళ్లోనేఉంది. సోమయ్యగారిని రాజుమహేంద్రవరం తీసుకొనివెళ్ళియ. ఇంకా కేసువిచారణ ప్రారంభించలేదు. విచారణలోజులలో ప్రారం భిస్తారు. పాపంచాలా ఆమోహమేమిటి?”

“నానియిల్లెంతదూరం? వారికాపురం ఈ అగ్రహారం లోనేనా?”

“ఈ అగ్రహారంలోకాదు ఊళ్లోవాళ్ళ కాపురం బహు దుర్భల సమయలో ఉన్నారు.”

“ఆయన, ఏమిపని చూస్తుంటారు? ఉద్యోగముందా?”

“ఉద్యోగం ఏమీలేదు. వారికి ఊళ్లో 20 ఎకరాలు కొబ్బరితోట ఉంది. తోటవ్యవసారం ఆయన స్వయంగానే చూస్తుంటారు. ఆగోజునతోటలోకొబ్బరికాయ లేమిలేనిగా అమ్ముడానికి వేళ్ళవేట. నూటయ్యే రూపాయలు సొమ్ము పుచ్చుకొని రాత్రియూముద్రాన్ని కంటికి చచ్చాడట. వచ్చిన అగ్రహారంలో, ఈ అగ్రహారం బయటదేరింది.”

“అయితే, అమ్మకాంతమ్మ వానితోవచ్చిన తర్వాత ఏదైనానిగాదా పడిట్టు చెప్పిందా? కొడుకును చంపడాని కేసుకారణం చెప్పుతుందా?”

“కారణమేమీ, లేదంటుంది పొలంలో ఏదోఘటన పడి వచ్చినట్లు కనబడకుండానిన్ని, ఇంటికి వచ్చేటప్పటికి, కొడుకు ఏదో వెంటకనంచేసే వాడిని తానున్నవంట వసారాలోని కిచ్చుకొని వచ్చి కత్తిరింటిద బలవంతంగాపడవేసి, కొన్ని ముక్కలుచేయడ మాంభించాడనిన్నీ, తర్వాతైనా చేస్తావం భయంకొలిపి, కిచ్చింది తానుకూర్చుకొని వచ్చేసినిన్నీ, వాడినికొని, ఆమక్కులు జల్లెడలోపోసి, అటకమీద పెట్టు చున్నప్పుడు వానిని వారందరూ ఇంట్లోకివచ్చారనిచెప్పింది. అటకకు నిచ్చినకన్నముట నిజమే, నాకళ్ళతో చూచాను. అప్పుడేబాబులో పరిమాణముతోవడానికి వెళ్ళాను. జల్లెడకింది వంటవసారాలో పెట్టుకొని కూర్చున్నాడు. తమమీద పడ తాడేమో అని చూచుకున్నాడూ బంకవారు కాని, చాపం, సోమయ్య మారుమూటదలేదు. జల్లెడమాసింది, నేనేనే వీడిని చంపానని వచ్చినవాళ్ళతో చెప్పాడు”

“అదివరకు వయస్సు ఏమాత్రం ఉంటుందండీ? మనిషి రూపసిమేనా? కన్నపులున్నాయా? దగ్గరబయట తనకూ తేరా ఏమిటండీ?”

“వయస్సుకొద్దీ యింట్లోంటాయి, ఆయనకు సుమారు ముప్పైకేరేళ్ళుంటాయి. మనిషి కొంచెం రూపసే, కాని, చాలా మందిమనిషి అని చెప్తారు.”

“అయితే మీరాకర్మనాడిని చూశారుకదా? చాతర్ ప్రాయం ఏమిటి? దాతరు ఏమన్నాడు?”

“లోపాయికాడిని నాకపులేశాను. అప్పటికి, నాలు వైదుగంటల ప్రతిమా కులవాడు చంపబడి యుండవలసివచ్చి రిక్తింపిందా, మేముండలము చూడడమునకు పోయినప్పుడు, కా బడలేదని, జల్లెడలో నకం అక్కడక్కడ ఎండికన్నదని తెలిసింది సూర్యభిప్రాయం ఏమిటో చెప్పిస్తారా?”

“నాకేమీ బోధపడకుండా ఉంది. దానూ నీయర్థి ప్రాయ మేమిటోయి? సంగతింతా బోధపడినకదా, ఏమి అలాగిదిచేస్తావు?”

“రమణయ్యగారూ! తండ్రిచంపవోలే, కొడుకు కేకలు పెట్టడమేదా? ఇతరు పాదగున్నాళ్ళ కేమైనా నిశబ్దమాయా? వివరణ, వాచరిగా అయితేదా?” అని వాసాతని ప్రశ్నించెను.

“ప్రక్కయిల్లు గలవార లేమివివరణ చెప్పినారు. అమ్మకాంతమ్మ కేకలు వేయడమున, తమకేసు, ఆసంగతి తెలియదని అన్నారు.”

* ప్రభుత్వ ప్రకటన 4-1-15 తేదీన ప్రకటించబడినది.

“అయితే, కొడుకు మొగం ఏమైనా వికృతంగా ఉండా? లేకపోతే, ఘటంతో ఉన్నట్లుందా? తర్వాత చూశా? న్నారు కాదా? ఆ సంగతేమైనా చెప్పగలరా?” అని విశ్వనాథ మడిగెను.

“కళ్యాణంబున్న పోయాయండీ! ముఖాన్ని భయమేమి లేదుకాని, చాలా వికృతంగామార్చు ఉంది”

“ఇతరు పాదగున్నా రెట్లో కొంచెంచెప్పగలరా? వినవలసింది ఉంది. మీరు నిష్కారణం శ్రమ ఇస్తూన్నాము.”

“నా యింటికి నాపనినిద మీరువచ్చినప్పుడు, నాకు శ్రమేమిటండీ! మీవంటివారు ఎప్పుడు వస్తారు, మా ఇల్లెం? పరియింటికి వడిచేతి ప్రక్కయింట్లో వీరిప్రవేశం కంసాలి మకాం. వానికి మున్నె ఏళ్ళుంటాయి. నేనే వెళ్ళానులూ లేదు. వాడియింట్లో సంగ కనబడని ముసలిల్లి మాత్రం ఉంది. ఎడమచేతి ప్రక్కయింట్లో బ్రాహ్మణులు కాపురం. వాళ్ళింట్లో గంపెడుమం ఉన్నారు. ఆయన వృద్ధుడు. వృద్ధి ఎప్పుంటాయి. కొడుకు కేళ్యాణ్ నే చయవుకొంటున్నాడు. వైదికవృత్తిలో శోజుకొక రూపాయి, కనీసపక్షం, సంపాదిస్తుంటాడు.”

“సరే, ఇప్పుటికి వ్యవహారం సంగతి బాగా వివరించిన దండీ! ఇప్పుడయ్యా బయటదేరి, ఒకసారి, అయిల్లు తినికే చేసి వస్తాము. ఇక్కడకిం బయటదేరి మంటుందా ఏమిటండీ, వారి యిల్లు?”

“అది మేలు వైగానే ఉంటుందండీ. మేలులోపుగా ఉంటుంది. కొంచెము ప్రాచ్యేకైన తర్వాత బయటదేరి వెళ్ళవచ్చును”

“అట్లే కావలయున్ను. రెండు మూడు రోజులు కన్న ఉండేవాడికి వీలవేదండీ. మీరు రమ్మన్నారని వచ్చాము కాని, మా కక్కడ పని లేకుండానే ఉండేదు.”

“మీదయ ” అని రమణయ్య వారలద్దెలను, కళ్ళుల పెన్పెటచెను.

పంచదార.

“పంచదార” యని చక్కెరకును “పటిక పంచదార” యని కలకంఠకును గుంటూరు మొదలు ఉత్తరమునకుండు తెలంగాణదేశమున జరుగు వాడుచుండును. “పంచదార” తత్వము తెలిసిన “పటిక పంచదార” మునుము. “పంచదార” యను శబ్దము ప్రాచీనాంధ్ర కావ్యములయందుగాని అభినాతన ప్రాభు రచనలయందుగాని ప్రయోగపరచునట్లు కనుపడదు. ప్రాచీన న సీతారామచార్యులును ఈ శబ్దమునకు ప్రయోగముగాని ఆకరముగాని వ్రాసియుండలేదు. పర్యాయ పదము మాత్రము ఇచ్చియున్నారు. ఇది ఏభాషలోనిది అయినది ప్రాచీన నూచించలేదు. సీతారామచార్యులు కైకవేమని సుద్ధ ఇచ్చి యున్నారు. అకగా సంస్కృత భవమనివీరి యభిప్రాయముగా నుండును. అట్లయిన వీరికి మాతృకలగు సంస్కృత ప్రాకృత శబ్దములు మృగ్యములగుచున్నవి.

ఆంధ్రనామ సంప్రదాయంలో నది కన్పడలేదు. వేంకటేశాచార్యులలో “కలకంఠజ” పర్యాయ పదములన్నివిగాని “పంచదార” లేదు. హంబినిభంటపునం దీశబ్దమున్నది. అయిన లోకవాడుకలో చక్కెరకు కలకంఠం గల భేరిను చేయక

... .. న నాకు కల్పంఠ చక్కెర పంచదార కంఠచక్కెర మేల్పులకంఠమగ

శబ్దరాఖ్యలగు ... అని పఠించియున్నాను. శబ్దాంత్యైతి విచారణావసరమున ఈనై గంటికవాక్యము ఉపయోగపడదు.

సీతారామచార్యులవారి కైకవేమిటిక (1878 సం) యందును వారి శబ్దరత్నా కరమునందును ఒకరివల ఒకన్నా కవి పండి రచితమైన ఆంధ్ర పద పారిభాషియనందురు “పంచదార” శబ్దమున కిది సంబంధ పడినట్లు కనుపరిచి యున్నారు.

“పంచదార” తత్వము వీరికిని గోచరింక పోయినను “పంచసారము” సంస్కృతములము ననుకరించుచు భృ ణంపడి యుచున్నది “పంచసారమునగా అయిదసారములన్నే భవమని యభిప్రాయం లేక “పంచాక్షర” శబ్దములోవల “పంచ” విస్తారమనియన్వయించికొనినట్లుచేసిన సారము “సమకలది యగుమగ్గిపోయి” పంచ సారములుంటాటి. ఈత. మెం. గయ. ప. జ. త. వీ. లాంటి సారములు” నుండునానొచ్చటనయినను ఎవ్వరైనను ఇట్టి “పంచదార” ను చూచియుండురా. ఇట్లుపంచసార భూయవ్యమైనచక్కెర వచ్చుటయులేదు. ఎవ్వరును వినలేదు.

కాంటిటి యాయుక్తము సరిగానుండదు. “పంచసారమునకగ్గి మేముగానున్న నాపాదమైన సంస్కృతవాచ్యమున నెప్పుట వైన “పంచసార” శబ్దము ప్రయోగింపబడి యున్నదా? యున్నట్లులేదు.

“మాత్స్యములరు”కు మోక్షమూలరు. “విస్మిలా”కు “విశ్వమూల” గ్రీసీత్ గిరిభిత్ అనిగట్లు భగ్ని సామ్యముచేత పంచసారమున నొకపదమున్నటుల ఊహించి దానికి “పంచదార” వికృతియనట హాస్యాస్పదమగు వైద్యనిభంటపుల లోను పంచసారశబ్దమున్నటుల తోచదు “శర్కర” వైద్యములను లోక్యభాషలను భాషాగ్రంథములను వాడె బడి యున్నది.

ఈసందర్భములలో పంచసార మన్యదేశీయముగనుండు నా? యని ఆకాంక్షచేయదగి యున్నది.

హిందూస్థాని భాషలో “పన్నారి” యను నొక పద మున్నది. ఆభాషలోనిది చక్కెరకుం బర్యాయపదముగ వాడబడుటలేదు. “పన్నారి” యనగా అంగడిదినసులు, లేక మాలి కల నమ్మువాడు, అని అర్థములు హిందూస్థాని నిభంటపుల లోనున్నవి. పన్నారి పంచదారల సామ్యమునకేగించిన యెడల సామ్యముగ “పన్నారి” వస్తువులలో చేరిన చక్కెరక ఈ శబ్దమేల రూఢిగావలయునను ఆకంకలగవచ్చును. ఇందునకు పంకజము, వనజము, తిమ్మరుడు, నాహుడుకు సమీతి అతిమధు రము, నిల్వేది వేనవేయగనుండు శబ్దలమురూఢ్యర్థములె ప్రత్యు త్తరములు. “పంచదార” (చక్కెర) మనదేశమున నొక పురులోక దేశాంతరమునండి దిగుమతియగు వస్తువులలో నొక్కటిగా నుండును. ఇది ప్రాచీనకాలమునుండి మన దేశమున లేదనటకు ఒక ప్రమాణము కలదు. ఇప్పటికిని వైదిక కార్యములయందు శబ్దముగా నుండువారు దీనిని వాడుటలేదు. బెల్లమునే వాడుదురు. బెల్లమువలె చక్కెరయు నంటుటదొరుకుచున్నను సాధా రణముగ పల్లెటూరిపురోహితుడుగూడ దేవపూజామలయందు “గుడ్డిపోరము” నే నివేదించుచున్నాడు. చక్కెర పెట్టుట లేదు. దాక్షిణాత్య లిప్పటికిని బహుళః శ్రాద్ధాదులయందు మిరపకాయల వాడక మిరియములనే వాడుచుండురు. మిరప కాయలు విశ్వామిత్ర సృష్టియని చెప్పదురుగదా?

మరియు “పంచదార”కు నజాతీయముగు “కలకంఠ”ను హిందూస్థానిలో “చీస్” యనియు “మిక్రీ” యనియుం తెప్ప దురు. చీనానుండి వచ్చిన దగుటచే “చీస్” అయినది. మిక్రీ, అనగా ఈ జిప్స. ప్రాంతముల నుండి వచ్చినదగుటచే “మిక్రీ” అయినది. అటులనే ఈ చక్కెరయు ప్రారంభదేశలోదేశాంతరములనండి వచ్చిన అంగడిదినసులలో పన్నారియని వేక్కొనబడి యుండవచ్చును. శ్రమక్రమముగ “పంచదార” అయియుండవచ్చును. మందులకు కావలసినవస్తువులను అంగడిదినసులను వాడుకకలము. మనదేశమునకు నితర దేశములనుండి వచ్చినవస్తువుల నేకము బాగాదేశవాసులుల తోనెక్కవనూరింపబడుచున్నవి. గిరిపండ్లు, బత్తాయి నారింజ, మణిలాకెచ్చెలి, గోవా, బనానాళిఅరటిపండ్లు, ఇంగ్లీషము లోనగునవి యెన్నియోగలవు. వానినిగురించి మరియొకసారి ముచ్చటించవచ్చును. పంచదార నన్యదేశీయముచేయ నుద్య మించినను బర్యవసానమున మనదిగానే కనుపడుచున్నది. ఏల యనగా “పన్నారి” యనుశబ్దము “పణ్య” పదముయొక్కయు, న్యంసరయను భాతువుయొక్కయు సంయోగమునక గలిగిన వికృతియని ఒక హిందుస్థానినిభంటపుననున్నది. “పంచదార” మాధుర్యము నన్నయూహ్యంపరుగు కాబోలు. హంసనింకతి కృతికర్త ప్రభుమాత్యాసమున నొకయువతని “బారసత్వీతికి పంచదార” కేసియున్నాడు.

అమేయముగు సంస్కృతాంధ్ర భాషా సాహిత్యము గల మహాపండితులు మన యాంధ్రదేశమున నున్నారు. కాని భాషాం తరపరిజ్ఞానము లేమిచే వాటిల్లి చిన్న పూనుకొనుటలేదు. విజ్ఞాన స్వస్వకారమును, ఆంధ్రసాహిత్యపారిషదులును, నిట్టిచర్చకుప క్రమింపవలెను. మన దేశభాషలో నన్యదేశీయములు మారుజేమ ములతో ననేకములున్నవి. అభినవనై ఘంటికులువీరిని కనవెట్టి శబ్దాంత్యైతిక్రమమున తెలుపుచుండవలెను. వేదమునందును సం స్కృతేతరపదము లున్నట్లు వైరుక్తములు చెప్పియున్నారు. అట్లుండ లోక్యభాషల విషయమెంత?

ఈ వ్యాసమునందలి విషయము తిప్పే గా నున్న యెడల ప్రాజ్ఞులు నకరించవలెను. విజ్ఞానజీవర్చ ప్రారంభించి యింగ్లీషులవలె తెలుగులోని ప్రతిశబ్దమునకును బహిరము వ్రాయ నుద్యమించుటకుం చేరణముగ నీ చిన్న వ్యాసము సాఫానింపబడినది.

న్యాయమూర్తి ఉద్దేశ్యవారము వ్యాసము.

తాంత్రిక ప్రాక్తమును సృష్టివిధానము

కలకత్తా నగరమునందు ప్రత్యక్షగ్రంథాలయము యొక్క ద్వితీయపుష్కర కర్ణాచార్యుల సందర్శనమున నంగరాష్ట్రము పాలకులగు శ్రీయుత కౌశ్యంబులదొరగారి యాజమాన్యమున జరిగినసభయందు తాంత్రికప్రాక్తమునుసృష్టివిధానమునుగూర్చి శ్రీయుత ఉద్దేశ్యదొరగారు చదివిన వ్యాసము యొక్క సారాంశము.

ముఖ్యభావద్యయము.

సృష్టివిషయమును నే సిద్ధాంతమును విమర్శించగదగినను చెందుముఖ్యభావములు వ్యక్తముచున్నవి. అవి కూట సము, భావము, నిర్వికారము, వికారము, ఏకత్వము, బహుత్వము, అనుభవీయముననున్నవి. నిత్యత్వము, అజత్యము, బ్రహ్మ లేక అత్యయోక్త్యు స్వరూపము. ఈయాత్యయోక్త్యు తదనంతర పరిణామము మూలప్రకృతి. దీనినే స్వభావాదులు, సహజ మందరు, స్పందనమే, వైతన్యములేక చేప్తయనునది. యితీవలీ సిద్ధాంతము. చిన్మాత్రప్రకృతుల స్పందనమే ప్రపంచోత్పత్తి, హేతువు. ఆకాశమున నేకపదార్థముయొక్క స్పందనమువలన సంకల్ప కార్యములగు వివిధాకృతులే మాయాస్వరూపమున నర్థమతో నితీవలీ వాక్యత్వ సిద్ధాంతముల పరిక్షితముల పదార్థము "మాయ" అనునదిగా రూపించిరి. స్పందనమునది భారత వర్షమండల భారతవర్షముగా వచ్చు ప్రాచీన సిద్ధాంతమై యున్నది మూలప్రకృతియందలి ప్రాథమికవైతన్యము లేక స్పందనము వలని వివిధాకృతులే ప్రపంచ మగుచున్నది. అత్యయోక్త్యు ముఖ్యలక్షణమును నేకతాభావమునకు న్యూనత గలగక యీ వాచాన్యమెట్లు సిద్ధించునా? యనప్రశ్న గలుగుచున్నది.

సాంఖ్య తత్వము.

ప్రకృతిపురుషులకు వైలక్షణ్యమును నిత్యత్వము వారోపించు సాంఖ్యతత్వముగూర్చి యీసందర్భమున స్థావరపులాక న్యాయముగా జన్మించి యుపన్యాసములు సులభతమంబగు నీ ద్వైతవాదమువిడిచి కాంకరముగు నద్వైతమును బ్రశంసించగదగి యిట్లనిరి. సద్వైతము వొక్కటియేయనియు, మాయ అనునది అవస్తువనియు నిగూఢి యీశ్వరసంబంధముగాని శక్తిసంబంధముగాని కావచ్చుననియు, నద్వైతము ప్రతిపాదించుచున్నది.

తాంత్రికదర్శన సిద్ధాంతము.

తా విమర్శించు నీతాంత్రికసిద్ధాంతము ద్వైతాద్వైతములకు మధ్యస్థమైయున్నదనిరి. కులావ్యవతంత్రమందు శివుఁ డిట్లు నుడివెను. లోకమండల గొంద అద్వైతవాదులు; మఱి కొందలు ద్వైతవాదులు. ద్వైతము నద్వైతమునుగాని నా సత్సిద్ధాంతమును సుభయులు నెఱుంగరు. ప్రకృతిని స్వాశ్రయమైన యచిరుగా నంగీకరింపమిచే దాంత్రికము ద్వైతవాదము గాదు. ప్రకృతి ప్రసాదించినందు ప్రపంచము మాయయైనను బ్రకృతి అవస్తువుగాదనుటచే శంకరమతముతో నీతాంత్రికము భేదించుచున్నది. ఈతాంత్రికము పురుషుడు, ప్రకృతి, అను నీద్వికమునకు నేకత్వమునుఁజేసి సాంఖ్యాయనద్వైతమునకు సంకలనము సిద్ధింపజేయుచున్నది. ఈవిన్నామే, అర్ధనారీశ్వరుఁడు, శివశక్తి.

శక్తి నిర్వచనము.

స్పందనము, పరిణామము, తత్వోత్పత్తి కృత్యమును త్రిగుణాత్మకముతోడి మూలప్రకృతి విషయమును భావములు మున్నగువాని సందర్భమున నీతాంతిక్రము సాంఖ్యాభిప్రాయమునే యనువదించును. ఇందుకుఁ గారణమైన శక్తి నిత్యమేగాని యచిరుగాదు. కాని శివుఁడు నై శక్తి నచిరుగా భావించునటులునేయు సామర్థ్యము శక్తికి గలదు. ఈ సం దర్భ మెఱింగిన ప్రాచీనతమంబు లగు మతముల వారి లో నొకరగు శాక్తేయులు భౌతికసహపదార్థాత్మకు లను నవివేక వాదమున కడకుండును. ప్రపంచ సృష్టి స్థితి లయ కారక మగు దైవిక బలమును న్యాయుగల 'శక్తి' భావపు నుండి యుత్పన్నమగు 'శక్తి' శక్తార్థ విచార మించుక నానై వాద ర్శన. ఈ తాంత్రికమతానుసారముగా బలము, తదద్వైతాత యగు నిశ్వరుఁడు నొకటియే. శివశక్తుల కభేదము. శివుఁడు బ్రహ్మమే. శక్తియు బ్రహ్మమే. మొదటిది, అతీతము. అమే యము. రెండవది, శివశక్తిరూపకమైన బ్రహ్మము యొక్క అంతర్భావన. శక్తి కార్యవిభావినియై జనని యగుచున్నది. శివుఁడు కార్యవిభావకుడై జననకుఁ డగుచున్నాఁడు. హిందూ గృహిణికి బరాధీనము నిసర్గ మను కొందఱు సిద్ధాంతమున కాధారముగా భారతీయ విగ్రహోత్సవగత

మైన యల్ప శ్రీవిగ్రహమువంటి దానిగా శక్తిని భావించరాదు. ఆమె ఈశ్వరు నాశ్రయించి యుండు సహధర్మ వారిణిగాదు. ఆమె శక్తియై లోకజనఃస్యై యీశ్వరత్వము గలిగియున్నది సగుణనిర్గుణాత్మకమై మాయాశక్తిచిచ్ఛక్తి మునై తేజఃబలమున్నది.

శక్తి విశ్వప్రాచుర్యము

విశ్వజనని యైన శక్తియొక్క స్వభావము నిట్లు నిర్వచించి నాశ్రయ మూర్తులగు దొరగారు శక్తియొక్క విశ్వప్రాచుర్యమునుగూర్చిన యాభాషియి క నుపక్రమించిరి కాశ్మీరమును సుప్రసిద్ధతాంత్రిక కలాభిజ్ఞుఁడగు నభినవగుప్తగారి గుర్రపులు, ఉత్కృష్టాచార్యులవారు పదునొకొండవ శతాబ్దమున రచించిన భారతాచార్యమును మాతృకగాఁ గొని వారివిషయము ను పన్యసిం చిరి. వారి వ్యాసమునం బ్రధానాంశమైన యీవిషయమును సంగ్రహముగా నిందు జొందుపఱచెదము.

శక్తిస్వత్వ పరిణామావస్థ

నిష్కల శివస్థితియగు న ఘనావస్థను గూర్చి యిందుక ముచ్చటిం చి, శివుఁడెట్లు కలాసహితుఁడై సృష్ట్యుత్పత్తి ఖండై నదియు సంక్షేపముగావాక్యమిచ్చి, తంత్రములు తదితరతాత్రములు బోధించునీతి నదృష్టపృష్టి సిద్ధాంతము నుపపాదించుటను, కలాశబ్దమును, నాదొరగాదు విశేషకరించసాగిరి. కలయే సాంఖ్యులమతమున మూలప్రకృతియు, వేదాంత దర్శనానుసారముగా నవిద్యయు, తైవ తాంత్రిక సిద్ధాంతప్రకారము శక్తియు, నైయున్నది. శివుల కర్మ, సృష్టిప్రవృత్తికి సమవాయకారణమును సిద్ధాంతమే యీ కడపటిదియై యున్నది. శివప్రవృత్తియంతరము కర్మబీజాంత్య తమైయున్నది. కర్మ పరిపక్వమైనపుడు సృష్ట్యుత్పత్తిలాహస్త్యఖ నూచకములగు నామాంతరములతోడి యీశ్వరావస్థ ప్రాప్తి చును. అపుడు సద్వైతపరిణామమున తాంత్రికవై శేషికముగు వికాసము సంభవించును. ఇదియొకవిధముగు వివక్షమైయున్నది. వాస్తవమున నానందమయకోశమందే వికారమును లేమిచే వికాస మాభాసమాత్రమై యున్నది. కలాసహితుఁడగు శివునియందు శుద్ధమై సుప్రసన్నస్థితినుండు శక్తి యీశ్వరియందుదయించెనందురు. ఇదియే సత్యగుణప్రదర్శకమైన శక్తియొక్క వ్యక్తిపరిణామమునకుఁ బ్రదమావస్థగానున్నది. దీనినే పరమా కాళావస్థయందురు. అప్పుడు నాదముపాదగట్టు. మఱియు రాజ సముదయించి శక్తికి వేటిక వ్యతిపరిణామావస్థ గలుగును. ఇదియే యక్షరావస్థ. ఆ పు డీ శ్వరుఁడు తమోధికృతుడై ఘనీభూతుఁ డగుచు న్నాడు. ఈ పరిణామము పరచించుచు నీయు నవ్యతైవన్యయనియు ననఁబడును. ఈ యొక్కొచ్చు విమర్శక మహావిష్ణు, బ్రహ్మ పురుష, లేక దేవియని వివిధ నామములు గలవు. అవిభక్త సంయోగస్థితినుండు వీజద్వయ గర్భితమైన మాపాదకముతో నీ బిందువును బోల్చురు. ఇదియే శివశక్తులను వాని నావరించు మాయయునై యున్నది. ఈ బిందుచే విరళించి, బిందు, వీజ, నాదములుగాఁ గాని, శివుఁడు, శక్తి, శివశక్తులుగాఁ గాని, త్రిగుణాత్మకమై మాపట్టుచున్నది. ఇచ్చాజ్ఞాన క్రియలను మూఁడు శక్తులవి యైయున్నవి. సమస్త మంత్రములకును మూలాధారమై యున్నవగు కామకళయే యిదియైయున్నది. సకల శివుఁడు, శక్తి, నాద, వజ్రిండు, విందు, వీజ, నాదమకవని శక్తియొక్క సప్తావస్థలు. ఓమమ ప్రణవ మంత్రముయొక్క సప్త విభాగములనై యీశ్వర సృష్టియందలి శబ్ద బ్రహ్మముగా నేర్పడుచున్నది.

సృష్టి నిర్వచనము.

శబ్ద బ్రహ్మముయొక్క భాగములగు నీ కక్షల స్వభావమును గూర్చి కొంత మచ్చించి ఉద్దేశ్య వ్యాసముద్రి, సమస్త శబ్ద శక్తులగు శంఖ మొదలు బ్రహ్మవఱకుగల పద్యధర్మముల యర్థ సృష్టినిగూర్చియిదేవిధముగానరూపించిరి. ఈపరబిందుభేదవివరణముననే పరోక్ష ప్రపంచమనఁబడు నిమిత్తకారణమై సమగ్రమగు శబ్దమండనని దొరగా రనునదింది. ఈశబ్దార్థముల సమగ్రత్వమున నదృశ్యప్రపంచ మేర్పడుచున్నది. గ్రీకు భాషలోని 'లాగాస' నుదాహరణ నీశబ్దార్థము సంపృక్తమై యున్నది. శబ్దకారణముగానైన శబ్దబ్రహ్మమేలేక బ్రహ్మమే సమస్త వ్యక్తులయందలి దైవస్వమైయున్నది. ఈశబ్దార్థములకే వేదాంతపరిభాషయందు నామరూపములనిపేర్చు. ఈ శబ్దార్థమునుండియే మన్వయమును హిరణ్యగర్భనాదము, విరాజ్నాదములేక, నైఖిరి కలుగుచున్నది. శబ్దమనగా దైవీకశబ్దమని యర్థముగాదు. ఈదైవీకశబ్దము రామసికాహంకార పరిణామ మగు నూత్మికాశత త్వమైయున్నది. ప్రపంచానుభవ సిద్ధ మగునాధ్యాత్మిక విచారఫలముగా నేర్పడిన తత్వములకుఁ

గారణముగు ననభూతపరిణామపురు గలుగుచున్నది. దొరగా రుదాహరించిన కొన్ని విశేషములు తాంత్రిక ముపపాదించుచున్నను దైవశబ్దపరిణామము సాంఖ్యాను సరణముగాని వేదాంతవిధానము గాదు. భూతముల విఃస్వయంయోగముల నీస్థూల ప్రపంచమేర్పడునను నంతవఱకు యోగక సృష్టిలేక సాంఖ్యవా మానాదితముగాఁ దుదకునిట్ల యుంచిరి. శివసంహారము.

హిందూతాత్రములనొండొంటికి నవివాభావ సంబంధముగలదనియు, ఆయాతాత్రమై వై శేషికములు తత్కారకుల యుద్దిష్టార్థ భిన్నత్వ కారణములనియు, నుడివి, శంకరులు జ్ఞానకాండము ప్రధానముగా గ్రహించిననియు, తంత్రమాచర జీయమైన సాధన తాత్రమై యుపాసకులను బోధించుననియు, నిందు వివిధవిషయములు కొంతవఱకు శాస్త్రాంతర ప్రమాణములు గలవియు నుపపాదితములనియు, సమస్తీకి ననన్యముగు విధానముగలిగి, పారిభాషా విశిష్టమై యీతాంత్రిక దర్శనమున్నదనియు, ననువదించుచు దొరగారువిరమించిరి.

సులభముగా విశేషద్రవ్య మార్జించుమార్గము.

మోటారుబండ్ల నడుపుటను, వానిని బాగుచేయుగలుగు తరిపీయదు నిచ్చుటకును, మోటారుకార్యుగాని, నైజిల్లుగాని ఎట్లునడుచునో, యేయేభాగములు యేయేపనులనుచేయునో, నడుపునపుడు వానిని స్వాధీనములో యెట్లెట్లుంచుకొనవలయునో, యీ యంశములనెల్ల ఆ భాష సత్కార్య క్షమగా నేర్పించు పాఠశాలకలదు. జనవరి నెల 31 తేది లోపుగాదర భాస్తు పెట్టుకొనువారికి మాత్రము చోటుదొరకగలదు. చెందు మాసములకాలములో మోటారు బండ్లయొక్క యంత్రనిర్మాణమును తూర్జముగ గ్రహించునట్లుచేసి ధారాశ్రమగ కార్యును నడుపుశక్తిని కలుగజేసి యోగ్యతాపత్రికలు అనగా గవర్నమెంటు సర్టిఫికెట్లు నిచ్చి పంపివేయబడుదురు. ఈ పై నుదహరించిన అంశములు ఒక్క యింగ్లీషు తెలిసినట్టివారికే గాక తదితరులకు కూడ అవగాహనలు తెలిసిన వాల్లయినను చేరవచ్చును. ఈ క్రింద నుదహరించు వారికి వ్రాసికొనుడు.

గ్యాల్లీ లండన్ కో.

149, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

శ్రీమదాంధ్రబ్రహ్మాండ పురాణము.

[పద్య కావ్యము.]

వ్యాసమహర్షి విరచితములగు పదునెనిమిది పురాణములలో నిదియొకటి. ప్రపంచమెట్లు పుట్టిందో ఏయేపనులు ముల నెట్టి పరిణామములఁ బొందినదో మనుజులస్థితి మొదలు నెట్లుండో కులభేదములేకలిగి ధర్మము లెప్పుడెట్లు మార్పునొందో ఆచారవ్యవహారము లెట్లుమాటో ఈ మొదలగు విషయము లెన్నియో యిందు స్పష్టముగ వివరింపబడియున్నవి. పరశురామచరిత్రము, సుగరచక్రవర్తి మొదలగువారి చరిత్రము లిందు జక్కగ వర్ణితములు. ఇక్కాలపునారు. బుద్ధిబలముచే బ్రపంచ నిత్యతలు ముండెట్లుండెనని యూహించి సీరపఱవిన విషయము లిందనేకములు వివరింపబడియున్నవి. గోపవారి గ్రంథమునై మంచుభిప్రాయము నిచ్చియున్నారు. శైలిమిగుల సులభము. మంచికాగితములనై ముద్రింపబడి నిండు క్యాలికో డ్రైండుచేయించబడియున్నది. 900 పుటలు నెల 4-0-0 అన్యత్వ ప్రతి 5-0-0 కర్పులు వేతే. వలయువారి చిరునామాకు వ్రాయవచ్చును.

(4-12-14) జనమంచి శేషాద్రిశర్మ, తెలుగుపండితుడు, మున్సిఫిరత్ నౌనుగూలు, కడప.

ఆంధ్రనాటకములు.

ఆంధ్రనాటక పితామహుండగు బళ్లారి, ధర్మవరం. రామకృష్ణమాచార్యుల వారిచే రచియించబడిన ఆంధ్రనాటక రత్నమాలా గ్రంథములు.

- 1. చిత్రనయము. (2) వివాదసారంగధర. (3) పాదుకాపట్టాభిషేకము. (4) సావిత్రిచిత్రాశ్వనాటకము. (5) ప్రహ్లాదనాటకము. (6) ప్రమీళాస్థనీయము. ధర్మప్రతి 1-కి రు 1-0-0 మాత్రమే. అనేకనాటకముల ఉత్తరరంగములు ప్రతి 1-కి 0-4-0 వలయునా క్రింది అడ్డస్సులకువ్రాసి తెప్పించుకొనవచ్చును. రమావిలాసముద్రాక్షరశాల, బళ్లారి.

యం. నరసయ్య. "మాయతి నివాసం," 25, కోపు వెంకటాచలయ్యర్ వీధి, మద్రాసు. ఆశ్వినీ అందుకంపెనీ, బ్రాహ్మణే మద్రాసు. మూర్తి అందుకంపెనీ, తంబుకెట్టివీధి, మద్రాసు

పోస్టేజి సహ ఉచితము.

వీరవర్మరాజును మూలినయ్యను.

ఒకవిచిత్రమైన కథ—నడవటచే
మూలనాగరాజును పిలువ జేయుటయే
గాక ఆ రోగ్యమునకు కావలసిన
స్వాభావికమైన కొన్ని విధులను
అందుచేరివి యున్నాము. కోరువారికి
ఉచితముగా పంపబడును.

బాగునేయక తక్షణమే వ్రాయును.

వైద్యశాస్త్ర మణిశంకర్ గోవిందజీ,
ఆతంక నిగ్రహ క్షేపణాలయము,
22, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

నూతన రోమసంహార.

బే గం సా హి సా వ్.

ఈనూతన రోమ సంహార
ఒకతూరి ఉపయోగించుట
తలని జేసామందలి యే
చాగమునయుండు రోమ
మును చెడుపులేక ఘట్టము
చాగ యెటువంటి మచ్చ
అలేకయును వా ధ లే క
యును ని వ ర్తిం చు ను.
చెరువుయొక్క శుభ్రావ
మైన రంగును కాంతిని
జోగొట్టక చేయు (సావ్)
ఇది ఒకటే.

కల 8 బిళ్లలు పెట్ట 1కి రూ 1-0-0 వి. పి. ఖర్చు 4 అణాలు
8 పెట్టెలు రూ. 2-10-0 తపాలుకర్చు 6-8-0
పలయువారు:—ఆర్. వి. పండిట్ అందు కంపెనీ
నెం 6 బందరవీధి మదరాసు.

చక్కని నువాసనగల సెంటులను ప్రేమించువారు

ఆటోమోటార్ బహారు (జిజ్ఞాసు)

అనుప్రాశ్నియుల కుచేకింపబడిన ఆత్మరహస్యగింపవలయును.
మనోహరమయినది, నువాసనగలది, చాలకాలమునానన
యుండునది, వీరవర్మచుడిన కొన్ని పుష్పములనుండి మాత్రమే
జేయారు చేయబడినట్టిది. ఇందు మద్యసారము చేర్చబడ
లేదు చేతిరుమాలు మీదగాని, కొటుమీదగాని కొన్ని
జాతుల జేసికొనినయెడల నువాసనలతోగూడిన పూలతోట
లోనే గూర్చున్నట్లుండును. ఈ యదృశమైన వేయిరకముల
పుష్పములనుండి తీయబడిన ఆత్మరహస్యగింప నువాసననుభవిం
చుటయు ఆటోమోటార్ బహారు ఇ వ్య ప ని మీదగిరనున్న
సాఫ్ట్ పరు నడుగవలయును. వారితావున తేదేని మాకువ్రా
యెను. చిన్న బుడ్డి విలువ 0-8-0, మధ్యతరగతిబుడ్డి 0-12-0,
శ్రీ దొంగులత్తరగతి పెద్దసయిబుడ్డి 0-2-0. ఈయత్తరలో
మరిగెట్టబడి ఘుమఘుమ లాడుచుండు కార్టలు డబ్బా 1-కి
0-1-0 వి. పి. ఖర్చుకొనువారే భరించవలయును.
హాలు ఏజెంట్లు—అంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్ కంపెనీ కంపెనీ,
155, బామా ననీదు, బొంబాయి.

మదరాసు ఏజెంట్లు:— సెహెత పురుషోత్తం మూర్తి.
నెం. 29, నైనాబాదురోడ్డు ప్లవరుబాదుసమీపం, మదరాసు.

ఉష్ణమును కలిగించునట్టి, ఉడికించునట్టి అన్నిరకముల
జట్టాపులను మదరాసు రాజధానిలో అన్నికంపెనీలకన్న
మాకంపెనీ గొప్పదియై, సమృద్ధిమయినదియు సయ్యన్నది.
ఇది మాకు ముఖ్యమయిన పనియగుటవలననే మాఖాతార
లకు మిక్కిలి స్వల్పధరలకు మేము యివ్వగలిగియున్నాము.

సర్వసాధారణములగు కొన్ని మాదిరిలను

2100 (detachable)
(కట్టముగల, కట్టము
లేని) 2 బర్నరులు
సహ యివ్వబడును.
ఈరు బర్నరులందును
నట్టి యువ్యోగియు
లకు కడు ముఖ్యము.
టికెట్ పెట్టె చూడండి

గమనింపును.

నెం 11 (detachable)
కాలాబలిష్టమయి
నది. ఎక్కువకాలం
పనిజేయ గలిగినది.
మిక్కిలి పొడవైన
గన్నది.
టికెట్ పెట్టె చూడండి.
రూ. 9-8-0

నెం 45, 48 రు నూతనముగా తయారుచేయబడినది
నెం 11 రు మాదిరిగానుండును. టికెట్ పెట్టె సహ కల రు 8.
నెం. 200 సాకెట్ ప్లాట్ చిన్నదియు చెయి ఇముడు
నదియు టికెట్ పెట్టె సహ కల రు. 5-8-0
కే ఎస్. పి. వీ. జీ, 180/18 బ్రాడ్వే, మదరాసు,
నర్తకలకు ప్రత్యేక పుధరలు యివ్వబడును.

లవంగామృత మొక్కటియే.

వైద్యవాయివుల సంహారించునది.

ఇది శుభ్రపు పుష్పసము, కడుపునొప్పి, ప్రక్క-
నొప్పి, రొమ్మనొప్పి, పులితేవులు, మలబంధము,
కడుపుకోమలు, జోరు, ప్రేగులబిరుదు, అరుచి,
మంచాగ్ని, పేదని నొప్పి ఆకలిని, ఆరోగ్యమును
తప్పక గలుగజేయును. తే ని యె న ల ఖరీదు
త్రీప్తి పంపగలము.

ఖరీదు డబ్బీ 1-కి పోస్టేజివి నా 0-8-0.

బజజీయూర్లకు 4 అర్థజాబిత్యలకు మాదిరిపంపబడును.
నింతామణి, నాయనగల్లినుండి కా. వెంకట్రాయప్పగ
రిట్లు వ్రాయుచున్నార:— తాము 29-12-1914లో పంపిన
లవంగామృతమును నేపించితిని. ఇప్పుడు మూడుపాళ్లు వ్యాధి
గుణముగా నున్నది. ఒకపాలువ్యాధి నిలిలియున్నదిగాన దయ
చేసి మరల రెండు డబ్బీలు లవంగామృతమును బంపవలయు
నని కోరుచున్నాను.

“లవంగామృతం” 24, నమ్మాళ్వార్ల వీధి, మదరాస్.

22. వన్నెగల (సవరము) బంగారు.
(ఇందుకు పూచీపడగలము)

గెజల్ నాగర

1కి సవరము యెత్తు

వెల రు. 30-8-0.

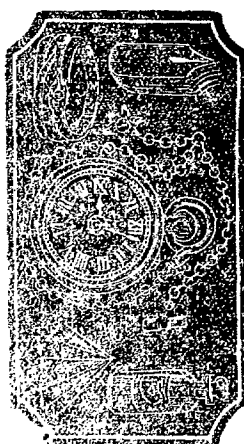
మతీయనివిధములగు బంగారుగల, వెండిగల, రాళ్లు
చెక్కినగల, ముగ్గునని ఈకింద శేర్కొన్న వర్తకులవద్ద
దొరకును. కోగువారికి క్యాటలాగులు ఉచితముగా పంపబడును.
సదరక్ ఇండియా బాంకలెక్టర్ మ్యానుఫాక్చరీంగు కంపెనీ,
487, టంకసాలవీధి, సామకాశుపేట, మదరాసు.

The Southern India
Jewellery Manufacturing Co.,
437, Sowcarpet, Madras.

పాకెట్ లీవర్ వాచ్.

దీని క్రయము 6 బహుమతులతోటి 2-14-0.

6 సంవత్సరములు గ్యారంటీ యివ్వబడును.

ఈ వాచ్ బల్లిష్టమైన లీవర్
పనితోలేక నాణ్యమైన యంత్ర
సామానులతో తయారై యిప్పుడే
నూతనముగావచ్చియున్నది. కొంచె
మైనను వ్యత్యాసములేకుండా సరి
యైన కాలక్రమము చూపించు
వాచి యిదియే, మిగల సంవత్సర
మైనది దీని 6 బహుమతుల వివరం.
1. నాణ్యమైన చేతిగడ్డ 2. పరిమళ
మైన అత్తరసీసా, 3. సగ్గాకార
మైన ఉంగరము, 4. గడియారపు
గొలుగు, 5. విభిన్నమైన స్టీలుబిల్లు
6. డిక్కులుచూపెడు కంపోగు.

దయచేసి ఈ విలాసమునకు వ్రాసి తెప్పించికోనుడు.

బి. ఆర్. వెంకటరమణ అందు కంపెనీ,
నం 7, కోపు వెంకటాచలయ్యరు సందు, మదరాసు.

వినోదకరమగు తెలుగు నవలలు.

లిలా లేక ను కేంద్రనగరముణి— ఇందు శ్రీల మనోహర
ర్యము చాపల్యాదిగుణములు వర్ణింపబడినది. రు. 1 0 0
యశోధర—ఇం దొకయోధుని తన మగవీరవేగల యనురాగ
మనకై పడరానిపాట్లుపడి యున్న తస్థివీరవేదమును 0-12-0
మనోరమ—మగడు తటతేని రాజునునొద్ద జీవక్కుకొన త
సామర్థ్యముచే బడిసింది, శ్రీల పెండ్లిచేయును. 0-10-0
జగదేకరంభ— అన్నకై పడరానిపాట్లుపడి యున్న తస్థివీర
వేదము సామర్థ్యవతి కథ అ. 0-10-0
సహోదరవాంఛ— తమ్మునకు బులితేక కలహించినను
అన్న సహింశవలయు ననుటకు బోధించును. అ. 0-4-0
అత్తలారాబుముస కోర్కెనికోడండ్రవలూపము.—
అత్తలు కోడండ్రు వాధించు విధములగలది. అ. 0-2-0
పల్నాటివీరచరిత్రము:— మహావీరశాసనవీరము. అక్కిరాజు
ఉమాకాంతముగారి ఉపోద్ఘాతముతో కూడినది 1-0-0
వలయు వారు:— కల్లెం బుక్ డిపో,
6, టంకపేట శ్రీ వీధి, సామకాశుపేట, మదరాస్.

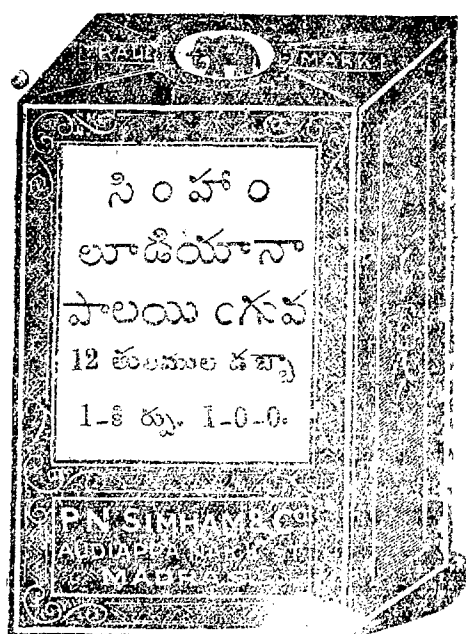
మంచిసమయము! తనవేల ఖర్చుపడినది!! తెనుక దొలుకట్టి!!
ఈపంచల కొనుహారికి, పంచ 1-కి అత్తలారాబుముస
కోర్కెని కోడండ్రవలూపము అను గ్రంథముకంటే ఇతాను.

మేలైన జీవాక్ష పట్టుపంచలు.

అనేక పంచలు కర్చుపడినందుక
వస్తులం ధరలు తగ్గించియున్నాడు,
వాచటలారా! కృంగారమున్న
నాగరికతయున్నగు మేలైనజీవాక్ష
పట్టుపంచలు పండుగదినముల అను
దముకొరకు తెప్పించి విక్రయించివి
పోగా మిగతకొద్ది పంచెలుమాత్రమే
యున్నది. ఇందులో ఎరుపు, కచ్చు,
ఆకుపచ్చ, రోజా, మేళుకర్పం ఇత్యాదిరంగులు గలవి. క్లాఫ
నీయమైనవి, త్వరపడుడు.
రక్తమారనిడివిన్ని 2కి మార తెడబ్బుగల పట్టుపంచె 1కి 2-0-0
పంచ 1-కి తపాలఖర్చులు -0-4-0
డిబ్బా రెండుపంచలు కొనుహారికి తపాలఖర్చులు ఇతాం

టి. సీతారామ మొదలియార్,
3, కందపు మొదలివీధి, తిరువల్లిక్కేణి, మదరాస్.

పి. యశ. సింహ అందు కంపెనీ,
26, ఆదియప్పనాయనివీధి, మదరాసు.

వనోపధి సాగ్నాపరిల్లా.

ఇది జేహమునందుబుట్టు నెత్తురుగడ్డలను మరియు సకల చర్మరోగములను బాగుజేయును. కిళ్ళ
పోట్లు, పాలవాయువుపోట్లు, రసవట్లు, రక్తవికారమువలన గలిగిన అన్నిరోగములను దీనివలన నయ
మగును. ఇది చర్మమునకు కాంతినిగలిగించును. నాడితంతువులకు పుష్టినిగలిగించును. నెత్తురును
కుడివజచి వృద్ధిచేయును. దీనివలన శరీరమునకు బలము, ఆరోగ్యము కలుగునల.

ఒక సీసామందును వాడిన తోడనే శరీరములో సుఖవిభవైన మార్పు గనుపించును. రెండు
సీసాలు వాడిన తోడనే శరీరము బాగుచుండును.

కుష్టు కు మందు.

ఇది చర్మముచుపూర్తిగా బాగుచేసి రోగమును కుదుర్చును. భారత మధువల్లిక్రాగుటకు మందు
వాగవల్లికైలము వైచూతకు మందు. ఈ రెండుకలిసి నెలరోజుకు సరిపోవు మందు 5-0-0.

డాక్టరు డి. బి సావంత్, ౧౪౪. ఫననవాడి, నం. ౨. బొంబాయి.

Dr. D. B. SAVANT, No. 144 Fanaswadi, No. 2, Bombay.